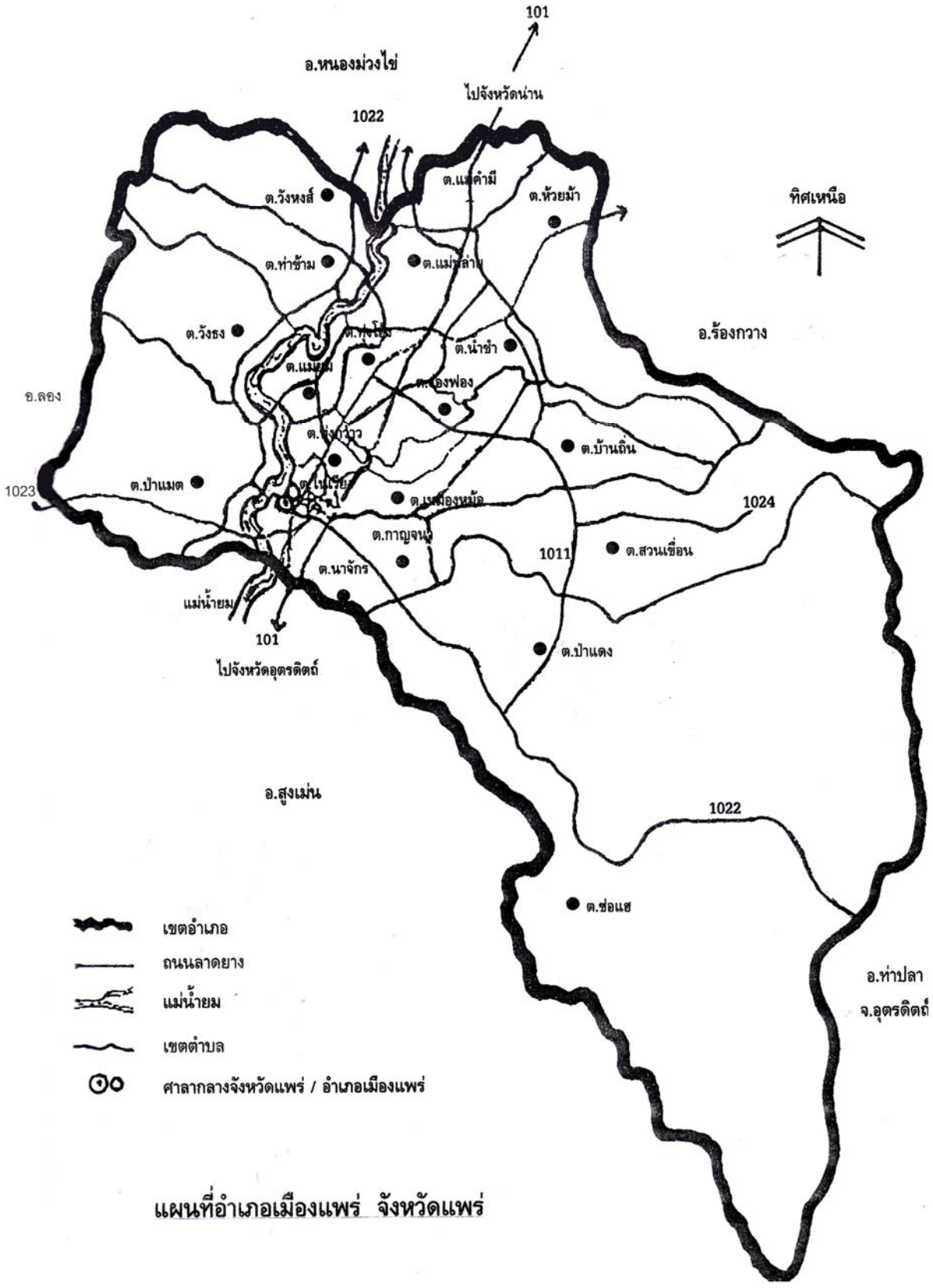
บรรยายสรุป
อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

สำนักงานอำเภอเมืองแพร่

มกราคม ๒๕๕๕

โทร ๐-๕๔๕๑-๑๐๕๔

แผนที่อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

ที่ว่าการอำเภอเมืองแพร่

ประวัติความเป็นมา

สถานที่ตั้ง ที่ว่าการอำเภอเมืองแพร่เดิม ตั้งอยู่บริเวณที่ดินข้างถนนไชยบูรณ์ ห่างจากประตูใหม่ (กำแพงเมืองเก่าของเมืองแพร่) ประมาณ ๓๐๐ เมตร ห่างจากศาลากลางจังหวัดแพร่ประมาณ ๓๐ เมตร (ตรงข้ามกับสำนักงานเทศบาลเมืองแพร่ปัจจุบัน) เป็นอาคารไม้ชั้นเดียว สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๐ ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๔๘๑ ทางราชการได้ย้ายที่ว่าการอำเภอเมืองไปตั้งที่ดินบริเวณข้างสนามบิน (หน้าโรงพยาบาลแพร่ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลเหมืองหม้อ) เหตุที่ต้องย้ายที่ว่าการอำเภอ ก็เพราะเกรงว่าน้ำจะท่วม เนื่องจากอยู่ใกล้ฝั่งแม่น้ำยม

ครั้นปี พ.ศ. ๒๔๘๙ ทางราชการเห็นว่า สถานที่ที่ย้ายมาใหม่ห่างไกลจากชุมนุมชนตลาดการค้าประกอบกับกระทรวงสาธารณสุขต้องการที่ดินจัดสร้างโรงพยาบาลด้วย จึงได้ย้ายที่ว่าการอำเภอเมืองแพร่กลับไปตั้ง ณ สถานที่เดิม คือ ที่ดินบริเวณถนนไชยบูรณ์ ตำบลในเวียง จนถึงปัจจุบัน

อำเภอเมืองแพร่ มีพระคัณทคีรี พัฒนเสนา เป็นนายอำเภอคนแรก ต่อมาอาคารเก่าถูกไฟไหม้หมดทั้งหลัง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ได้สร้างอาคารที่ว่าการอำเภอเมืองขึ้นมาใหม่เป็นอาคารไม้ ๒ ชั้น ตั้งอยู่ติดถนนไชยบูรณ์ ตรงกันข้ามกับเทศบาลเมืองแพร่ ตำบลในเวียง อำเภอเมือแพร่ จังหวัดแพร่ ในปัจจุบันได้สร้างเป็นอาคารคอนกรีต ๒ ชั้น ณ สถานที่เดิม โดยมีพิธีวางศิลาฤกษ์ในการก่อสร้างเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๑ เวลา ๑๐ นาฬิกา ๒๙ นาที และพิธีเปิดอาคารที่ว่าการอำเภอเมืองแพร่ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๓ เนื้อที่ของอำเภอเมืองแพร่รวมทั้งสิ้น ประมาณ ๘๒๖ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๕๑๖,๒๑๐ ไร่

คำขวัญประจำอำเภอ

พระธาตุช่อแฮคู่เมือง นามกระเดื่องแพะเมืองผี ผ้าดีหม้อห้อม ถึงพร้อมวัฒนธรรม สวยล้ำธรรมชาติ

สถานที่ตั้ง

เลขที่ ๑ ถนนไชยบูรณ์ ตำบลในเวียง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ รหัสไปรษณีย์ ๕๔๐๐๐

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน และอำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอลอง จังหวัดแพร่

ลักษณะภูมิประเทศ

- สภาพพื้นที่ราบ มีภูเขาล้อมรอบ ตอนกลางเป็นที่ราบ เหมาะแก่การเพาะปลูก ทำนา ปลูกพืชไร่
- ภูเขาเป็นภูเขาสูงใหญ่ล้อมรอบ โดยเฉพาะทางด้านทิศตะวันตก มีป่าไม้สักบนภูเขาสูง
- แม่น้ำ มีแม่น้ำสายหลัก คือ แม่น้ำยม ไหลผ่านตำบลวังหงส์ ท่าข้าม แม่ยม วังธง และตำบลป่าแมต และลำน้ำสาขาที่ไหลลงสู่ลำน้ำยม มีลำน้ำแม่แคม แม่ก๋อน แม่สาย แม่หล่าย และแม่คำมี

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศโดยทั่วไป เป็นแบบมรสุม มี ๓ ฤดู

ฤดูร้อน	อากาศค่อนข้างร้อนอบอ้าว เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม - มิถุนายน
ฤดูฝน	เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน- ตุลาคมฝนจะตกชุกระหว่างเดือนกรกฎาคม - ตุลาคม
ฤดูหนาว	อากาศหนาวถึงหนาวจัดตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน - กุมภาพันธ์

ประชากร

อำเภอเมืองแพร่ มีประชากรทั้งสิ้น ๑๒๑,๐๖๘ คน ชาย ๕๗,๗๖๗ คน หญิง ๖๓,๓๐๑ คน ดังนี้
อำเภอเมืองแพร่ มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น ๔๖,๙๔๙ ครัวเรือน
ประชากรตำบลในเวียง จำนวน ๑๗,๑๔๑ คน ชาย ๗,๙๘๔ คน หญิง ๙,๑๕๗ คน
ประชากรอำเภอเมือง จำนวน ๑๐๔,๑๒๒ คน ชาย ๔๙,๗๘๓ คน หญิง ๕๔,๑๔๔ คน
จำนวนครัวเรือนตำบลในเวียง ๘,๑๖๔ ครัวเรือน
จำนวนครัวเรือนอำเภอเมือง ๓๘,๗๘๕ ครัวเรือน
ความหนาแน่นของประชากรโดยเฉลี่ย ๑๔๗ คน / ตารางกิโลเมตร

การปกครอง

แบ่งเขตการปกครองตาม พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ เป็น ๒๐ ตำบล ๑๖๖ หมู่บ้าน ดังนี้

๑. ตำบลในเวียง (อยู่ในเขตเทศบาลเมืองแพร่ ทั้งหมด ประกอบด้วยชุมชน ๑๘ ชุมชน)
๒. ตำบลป่าแมต ประกอบด้วย ๑๕ หมู่บ้าน
๓. ตำบลห้วยม้า ประกอบด้วย ๑๔ หมู่บ้าน
๔. ตำบลช่อแฮ ประกอบด้วย ๑๒ หมู่บ้าน
๕. ตำบลเหมืองหม้อ ประกอบด้วย ๑๒ หมู่บ้าน
๖. ตำบลแม่คำมี ประกอบด้วย ๑๒ หมู่บ้าน
๗. ตำบลบ้านถิ่น ประกอบด้วย ๑๑ หมู่บ้าน
๘. ตำบลป่าแดง ประกอบด้วย ๑๐ หมู่บ้าน
๙. ตำบลสวนเขื่อน ประกอบด้วย ๑๐ หมู่บ้าน
๑๐. ตำบลกาญจนา ประกอบด้วย ๙ หมู่บ้าน
๑๑. ตำบลนาจักร ประกอบด้วย ๙ หมู่บ้าน
๑๒. ตำบลแม่หล่าย ประกอบด้วย ๘ หมู่บ้าน
๑๓. ตำบลวังหงส์ ประกอบด้วย ๗ หมู่บ้าน
๑๔. ตำบลทุ่งโฮ้ง ประกอบด้วย ๗ หมู่บ้าน
๑๕. ตำบลทุ่งกวาว ประกอบด้วย ๖ หมู่บ้าน
๑๖. ตำบลวังธง ประกอบด้วย ๖ หมู่บ้าน
๑๗. ตำบลร่องฟอง ประกอบด้วย ๕ หมู่บ้าน
๑๘. ตำบลท่าข้าม ประกอบด้วย ๕ หมู่บ้าน
๑๙. ตำบลแม่ยม ประกอบด้วย ๔ หมู่บ้าน
๒๐. ตำบลน้ำชำ ประกอบด้วย ๔ หมู่บ้าน

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

๑.เทศบาลเมือง จำนวน ๑ แห่ง คือ เทศบาลเมืองแพร่ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลในเวียงทั้งหมด
๒. เทศบาลตำบล จำนวน ๘ แห่ง ประกอบด้วย
๑. เทศบาลตำบลทุ่งโฮ้ง
๒ . เทศบาลตำบลช่อแฮ
๓. เทศบาลตำบลแม่หล่าย
๔. เทศบาลตำบลแม่คำมี
๕. เทศบาลตำบลป่าแมต
๖. เทศบาลตำบลสวนเขื่อน
๗. เทศบาลตำบลวังหงส์
๘. เทศบาลตำบลบ้านถิ่น

๓. องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๑๐ แห่ง คือ

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม้า
๒. องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองหม้อ
๓. องค์การบริหารส่วนตำบลกาญจนา
๔. องค์การบริหารส่วนตำบลนาจักร
๕. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งกวาว
๖. องค์การบริหารส่วนตำบลร่องฟอง
๗. องค์การบริหารส่วนตำบลวังธง
๘. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ยม
๙. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม
๑๐. องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดง

ประมาณการรายได้ ปี ๒๕๕๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. เทศบาลตำบลบ้านถิ่น	๑๘,๖๙๘,๓๐๐ บาท
๒. เทศบาลตำบลสวนเขื่อน	๑๖,๗๒๒,๘๕๐ บาท
๓. เทศบาลตำบลช่อแฮ	๔๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๔. เทศบาลตำบลป่าแมต	๔๓,๓๘๑,๘๔๕ บาท
๕. เทศบาลตำบลทุ่งโฮ้ง	๔๕,๑๑๖,๖๐๐ บาท
๖. เทศบาลตำบลแม่หล่าย	๓๓,๒๙๓,๕๐๐ บาท
๗. เทศบาลตำบลวังหงส์	๑๒,๐๑๒,๑๐๐ บาท
๘. เทศบาลตำบลแม่คำมี	๒๖,๐๘๒,๑๙๐ บาท
๙. องค์การบริหารส่วนตำบลกาญจนา	๑๔,๔๖๘,๐๐๐ บาท
๑๐. องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดง	๑๔,๙๑๓,๘๐๐ บาท
๑๑. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม	๑๐,๘๕๖,๖๐๐ บาท
๑๒. องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองหม้อ	๒๓,๓๑๐,๐๐๐ บาท
๑๓. องค์การบริหารส่วนตำบลนาจักร	๓๕,๐๙๗,๙๘๐ บาท
๑๔. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ยม	๑๐,๖๕๐,๐๐๐ บาท
๑๕. องค์การบริหารส่วนตำบลวังธง	๑๐,๕๒๔,๑๐๐ บาท
๑๖. องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม้า	๒๐,๙๐๙,๓๖๐ บาท
๑๗. องค์การบริหารส่วนตำบลร่องฟอง	๑๙,๔๒๘,๐๐๐ บาท
๑๘. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งกวาว	๑๖,๘๔๓,๑๐๐ บาท

ข้อมูลทางการเกษตร

อำเภอเมืองแพร่มีพื้นที่ถือครองการเกษตร	จำนวน ๑๒๒,๘๗๕	ไร่
เป็นพื้นที่การเกษตร	๑๑๙,๕๑๖	ไร่
- พื้นที่นา	๗๕,๙๘๓	ไร่
- พื้นที่ไร่	๑๖,๙๐๓	ไร่
- ไม้ผลยืนต้น	๑๓,๙๖๗	ไร่
- พื้นที่ปลูกพืชผัก	๓,๐๑๔	ไร่
- พื้นที่ใช้ประโยชน์อื่น	๙,๖๔๙	ไร่
ขนาดพื้นที่ถือครองการเกษตรโดยเฉลี่ย	๗.๑๑	ไร่ / ครัวเรือน
จำนวนครัวเรือนเกษตรกร	๑๖,๘๑๙	ครัวเรือน
เกษตรหมู่บ้าน	๑๖๖	หมู่บ้าน

ข้อมูลแหล่งน้ำในการเกษตร

มีแม่น้ำยมไหลผ่านและมีคลองชลประทานฝั่งซ้ายและฝั่งขวาส่งน้ำทำการเกษตร มีอ่างเก็บน้ำส่งน้ำเพื่อการเกษตร ดังนี้

- อ่างเก็บน้ำห้วยผักหละ	บ้านถิ่นนอก ม.๓ ต.บ้านถิ่น	พื้นที่รับประโยชน์ ๔,๐๐๐	ไร่	ความจุ ๐.๑๖๐๐๐	ล้าน ลบ.ม.
- อ่างเก็บน้ำห้วยผาคำ	บ้านมณีวรรณ ม.๔ ต.ป่าแมต	พื้นที่รับประโยชน์ ๑,๔๐๐	ไร่	ความจุ ๑.๐๗๔๐๐	ล้าน ลบ.ม.
- อ่างเก็บน้ำน้ำปึง	บ้านน้ำชำ ม.๑ ต.น้ำชำ	พื้นที่รับประโยชน์ ๒,๐๐๐	ไร่	ความจุ ๐.๖๓๓๐๐	ล้าน ลบ.ม.
- อ่างเก็บน้ำร่องฮ่าง	บ้านถิ่นใน ม.๑ ต.บ้านถิ่น	พื้นที่รับประโยชน์ ๑,๐๐๐	ไร่	ความจุ ๐.๓๐๐๐๐	ล้าน ลบ.ม.
- อ่างเก็บน้ำห้วยยางงา	บ้านถิ่นนอก ม.๒ ต.บ้านถิ่น	พื้นที่รับประโยชน์ ๑,๐๐๐	ไร่	ความจุ ๐.๐๗๗๐๐	ล้าน ลบ.ม.
- อ่างเก็บน้ำห้วยขมิ้น	บ้านมณีวรรณ ม.๔ ต.ป่าแมต	พื้นที่รับประโยชน์ ๖๖๐	ไร่	ความจุ ๑.๐๕๐๐๐	ล้าน ลบ.ม.
- อ่างเก็บน้ำห้วยเบี้ย	บ้านปากห้วย ม.๕ ต.วังธง	พื้นที่รับประโยชน์ ๕๒๐	ไร่	ความจุ ๐.๓๙๐๐๐	ล้าน ลบ.ม.
- อ่างเก็บน้ำห้วยมิ่ง	บ้านถิ่นนอก ม.๓ ต.บ้านถิ่น	พื้นที่รับประโยชน์ ๕๐๐	ไร่	ความจุ ๐.๔๙๘๐๐	ล้าน ลบ.ม.
- อ่างเก็บน้ำห้วยหิน	บ้านทุ่งล้อม ม.๙ ต.ห้วยม้า	พื้นที่รับประโยชน์ -	ไร่	ความจุ ๐.๐๓๔๐๐	ล้าน ลบ.ม.
- อ่างเก็บน้ำห้วยรากไม้	บ้านท่าขวัญ ม.๕ ต.ท่าข้าม	พื้นที่รับประโยชน์ -	ไร่	ความจุ -	ล้าน ลบ.ม.

ข้อมูลพื้นที่ป่าไม้และหน่วยงานที่รับผิดชอบ

พื้นที่ป่าของอำเภอเมืองแพร่ พื้นที่จำนวน ๔๙๖,๗๓๒ ไร่ แยกเป็น

พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

๑. ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ก๋อน-แม่สาย อยู่ในพื้นที่ ตำบลป่าแดง ตำบลช่อแฮ เนื้อที่ ๑๖๒,๘๕๐ ไร่

๒. ป่าแม่แคม อยู่ในพื้นที่ ตำบลบ้านถิ่น ตำบลสวนเขื่อน เนื้อที่ ๖๒,๗๑๔ ไร่

๓. ป่าแม่เต๊ก-แม่ถาง และป่าแม่คำปอง อยู่ในพื้นที่ ตำบลห้วยม้า ตำบลน้ำชำ ตำบลบ้านถิ่น เนื้อที่ ๑๖,๙๒๔ ไร่

๔. ป่าห้วยเบี้ย ห้วยบ่อทอง อยู่ในพื้นที่ ตำบลวังหงส์ ตำบลท่าข้าม ตำบลวังธง ตำบลป่าแมต เนื้อที่ ๔๖,๖๕๘ ไร่

๕. ป่าแม่แฮด อยู่ในพื้นที่ ตำบลวังหงส์ เนื้อที่ ๒,๖๓๐ ไร่

๖. พื้นที่กันออก เนื้อที่ ๖,๑๓๙,๒๒๙ ไร่

หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรมป่าไม้)

๑. หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ พร.๘ (ห้วยขมิ้น) รับผิดชอบป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ก๋อน-แม่สาย ในพื้นที่ตำบลป่าแดง ตำบลช่อแฮ ป่าสงวนแห่งชาติป่าห้วยเบี้ยห้วยบ่อทอง ตำบลวังหงส์ ตำบลทาข้าม ตำบลวังธง ตำบลป่าแมต ป่าแม่แฮด ตำบลวังหงส์

๒. หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ๑๘ (น้ำเลา) รับผิดชอบป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่เต๊ิก-แม่ถาง แม่คำปอง ตำบลห้วยม้า ตำบลน้ำชำ ตำบลบ้านถิ่น ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่แคม ตำบลสวนเขื่อน ตำบลบ้านถิ่น

พื้นที่ป่าอนุรักษ์

๑. อุทยานแห่งชาติดอยผากลอง พื้นที่ทับซ้อนป่าสงวนแห่งชาติ ป่าห้วยเบี้ย ห้วยบ่อทอง ตำบลวังหงส์ ตำบลท่าข้าม ตำบลวังธง ตำบลป่าแมต เนื้อที่ ๓๒,๒๙๕ ไร่

๒. อุทยานแห่งชาติลำน้ำน่าน พื้นที่ทับซ้อนป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ก๋อน-แม่สาย ตำบลป่าแดง เนื้อที่ ๑๖๓,๖๑๐ ไร่

๓. วนอุทยานแพะเมืองผี ตำบลน้ำชำ เนื้อที่ ๒๑๗ ไร่

๔. วนอุทยานม่อนแก้ว-ม่อนเด็ง ตำบลห้วยม้า เนื้อที่ ๕๖๓ ไร่

๕. สวนรุกขชาติช่อแฮ ตำบลช่อแฮ เนื้อที่ ๕๒ ไร่

๖. เขตรักษาพันธ์สัตว์ป่าลำน้ำน่านฝั่งขวา พื้นที่ทับซ้อนป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ก๋อน-แม่สาย ตำบลช่อแฮ เนื้อที่ ๓,๕๐๖ ไร่

หน่วยงานรับผิดชอบ (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช)

พื้นที่ Zone A ป่าแม่ก๋อน,ป่าแม่สาย	เนื้อที่	๙๘๔ ไร่	
พื้นที่ Zone C	เนื้อที่	๒๔๙,๑๒๑ ไร่	แบ่งเป็น
พื้นที่ Zone C ป่าแม่แฮด	เนื้อที่	๒,๖๓๐ ไร่	
พื้นที่ Zone C ป่าห้วยเบี้ย-ห้วยบ่อทอง	เนื้อที่	๓๖,๙๓๙ ไร่	
พื้นที่ Zone C ป่าแม่เต๊ิก-แม่ถาง	เนื้อที่	๑๐,๙๙๘ ไร่	
พื้นที่ Zone C ป่าแม่แคม	เนื้อที่	๕๐,๔๔๑ ไร่	
พื้นที่ Zone C ป่าแม่ก๋อน-แม่สาย	เนื้อที่	๑๔๗,๗๓๓ ไร่	
พื้นที่ Zone E	เนื้อที่	๔๕,๑๙๔ ไร่	แบ่งเป็น
พื้นที่ Zone E ป่าห้วยเบี้ย-ห้วยบ่อทอง	เนื้อที่	๙,๗๑๙ ไร่	
พื้นที่ Zone E ป่าแม่เต๊ิก-แม่ถาง	เนื้อที่	๑๑,๔๖๓ ไร่	
พื้นที่ Zone E ป่าแม่แคม	เนื้อที่	๑๑,๘๕๕ ไร่	
พื้นที่ Zone E ป่าแม่ก๋อน-แม่สาย	เนื้อที่	๑๒,๑๕๖ ไร่	
พื้นที่กันออก	เนื้อที่	๑๒,๓๙๖ ไร่	

ข้อมูลสถานบริการสาธารณสุข

- โรงพยาบาลของรัฐ	๑ แห่ง (โรงพยาบาลแพร่)
- โรงพยาบาลเอกชน	๒ แห่ง (โรงพยาบาลแพร่-ราม , โรงพยาบาลแพร่คริสเตียน)
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	๒๗ แห่ง
- กองสาธารณสุขเทศบาล	๑ แห่ง

ข้อมูลด้านสังคม

สถานศึกษา

๑) ระดับประถมศึกษา ๕๑ แห่ง (ขยายโอกาส ๔ แห่ง)
๒) ระดับมัธยมศึกษา ๖ แห่ง
๓) สถาบันการศึกษาสายอาชีพ ๔ แห่ง
๔) ระดับมหาวิทยาลัย ๑ แห่ง (ม.รามคำแหงฯ)

สถานที่ทางศาสนา

๑) วัด (วิสุงคามสีมา) ๘๒ แห่ง
๒) สำนักสงฆ์ ๖ แห่ง
๓) ที่พักสงฆ์ ๘ แห่ง
๔) โบสถ์คริสต์ ๗ แห่ง
๕) มัสยิด - แห่ง

สถาบันทางการเงิน

๑) ธนาคาร ๑๓ แห่ง
๒) โรงรับจำนำ ๒ แห่ง

การคมนาคม

เดินทางโดยรถยนต์ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๑ แยกเข้าทางหลวงหมายเลข ๑๑ ที่อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ ผ่านจังหวัดพิจิตร พิษณุโลก อุตรดิตถ์ และเข้าสู่จังหวัดแพร่ มีรถโดยสารประจำทางธรรมดาและปรับอากาศออกจากกรุงเทพฯ ที่สถานีขนส่งสายเหนือ (หมอชิต) บริการทุกวัน

งานประเพณี/งานประจำปี

๑. งานนมัสการพระธาตุช่อแฮ

พระธาตุช่อแฮเป็นปูชนียสถานที่ศักดิ์สิทธิ์และสำคัญยิ่งของจังหวัดแพร่ ตั้งอยู่บนเนินเขา โกสิยธชัค ตำบลป่าแดง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เป็นที่บรรจุพระเกศาธาตุของพระพุทธเจ้า ซึ่งมีปรากฏอยู่ในตำนาน มีงานนมัสการเป็นประจำทุกปี นับตั้งแต่โบราณมาจนกระทั่งทุกวันนี้ ระหว่างวันขึ้น ๑๑ ค่ำ เดือน ๖ เหนือ (เดือน ๔ ใต้) ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ รวม ๕ วัน ๕ คืน

๒. งานกำฟ้าไทยพวน

ประเพณีกำฟ้า นับว่ามีความสำคัญต่อชาวไทยพวน ตำบลทุ่งโฮ้ง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ได้ยึดถือมาตลอดและได้จัดประจำทุกปีด้วยความเชื่อถือว่าผู้เข้าร่วมพิธีจะไม่ถูกฟ้าผ่าตายได้ ชาวหมู่บ้านใกล้เคียงที่ยอมรับเชื่อถือเขาก็จะเข้าร่วมพิธีนี้ด้วยเหมือนกัน จัดในห้วงเดือนมกราคมของทุกปี

๓. งานไทลื้อ นับว่ามีความสำคัญต่อชาวไทลื้อ ตำบลบ้านถิ่น อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ งานไทลื้อเป็นการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมของชนเผ่าไทลื้อ จัดในวันที่ ๑๒ เมษายนของทุกปี

สถานที่ท่องเที่ยว

๑. วัดพระธาตุช่อแฮ
๒. วัดพระธาตุจอมแจ้ง
๓. วัดพระบาทมิ่งเมืองวรวิหาร
๔. อนุสาวรีย์พระยาไชยบูรณ์
๕. อนุสาวรีย์สถานมหาวีรบุรุษเมืองแพร่
๖. วัดพระนอน
๗. คุ้มเจ้าหลวง
๘. บ้านวงศ์บุรี
๙. วัดจอมสวรรค์
๑๐. หมู่บ้านทุ่งโฮ้ง (ผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อฮ้อม)
๑๑. บ้านประทับใจ (บ้านเสาร้อยต้น)
๑๒. วนอุทยานแพะเมืองผี
๑๓. น้ำตกแม่แคม หรือน้ำตกสวนเขื่อน
๑๔. น้ำตกตาดหมอก หรือน้ำตกแม่คอย

ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย (OTOP)

ระดับ ๒ ดาว จำนวน ๑๑ กลุ่มผลิตภัณฑ์
ระดับ ๓ ดาว จำนวน ๑๐ กลุ่มผลิตภัณฑ์
ระดับ ๔ ดาว จำนวน ๓๐ กลุ่มผลิตภัณฑ์
ระดับ ๕ ดาว จำนวน ๑๑ กลุ่มผลิตภัณฑ์ ดังนี้

- ผลิตภัณฑ์ผ้าคลุมเตียง บ้านเลขที่ ๒/๒ ม.๕ ต.ช่อแฮ
- ผลิตภัณฑ์เสื้อหม้อห้อมบาติก บ้านเลขที่ ๒๒๗ ม.๖ ต.ทุ่งโฮ้ง
- ผลิตภัณฑ์เสื้อหม้อห้องสำเร็จรูปคอเชิ้ตแขน ๓ ส่วน บ้านเลขที่ ๒๘/๑ ม.๕ ต.ทุ่งโฮ้ง
- ผลิตภัณฑ์เสื้อหม้อห้อมบาติก บ้านเลขที่ ๒๗๔ ม.๖ ต.ทุ่งโฮ้ง
- ผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกเป็นชิ้น บ้านเลขที่ ๕๔/๔ ม.๕ ต.ป่าแมต
- ผลิตภัณฑ์กระเป๋าผ้าหม้อห้อม บ้านเลขที่ ๒๒๑/๒ ม.๑ ต.ทุ่งโฮ้ง
- ผลิตภัณฑ์เสื้อหม้อห้อม บ้านเลขที่ ๙๖ ม.๒ ต.ทุ่งโฮ้ง
- ผลิตภัณฑ์เสื้อสูทหม้อห้อม บ้านเลขที่ ๘๘ ม.๒ ต.ทุ่งโฮ้ง
- ผลิตภัณฑ์ผ้ายกดอก บ้านเลขที่ ๑๐๓ ม.๕ ต.ป่าแมต
- ผลิตภัณฑ์เสื้อหม้อห้อมบุรุษ บ้านเลขที่ ๒๓๙ ม.๖ ต.ทุ่งโฮ้ง
- ผลิตภัณฑ์น้ำผึ้ง บ้านเลขที่ ๑๒๗ ม.๕ ต.วังธง

นโยบายสำคัญ

☑ การแก้ไขปัญหายาเสพติด

๑. อำเภอเมืองแพร่ ได้จัดตั้งศูนย์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด อำเภอเมืองแพร่ (ศพส. อ.เมืองแพร่) และให้ทุกตำบลจัดตั้งศูนย์พลังแผ่นดิน เอาชนะยาเสพติดตำบล (ศพส.ต.) และให้ทุกหมู่บ้านจัดตั้งผู้ประสานพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด (ตาสัปปะรด) หมู่บ้านละ ๒๕ คน ครบทั้ง ๑๖๖ หมู่บ้าน จำนวนทั้งสิ้น ๔,๑๕๐ คน นอกจากนี้มีการแต่งตั้งชุดปฏิบัติการประจำตำบล มีหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงเพื่อแนะนำส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานในระดับตำบลหมู่บ้าน ติดตาม ตรวจสอบ กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มเสี่ยงต่างๆ ในแต่ละพื้นที่ ตลอดจนจัดให้มีการประชาคม ค้นหาผู้เสพ ผู้ค้า เป็นประจำทุกเดือน หากทราบข้อมูลจากแหล่งข่าว ก็จะได้สนธิกำลังที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้าตรวจค้นและจับกุมผู้กระทำความผิดทันที

๒. จัดให้มีการบันทึกข้อตกลง (MOU) ระหว่างนายอำเภอ กับ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และกรรมการหมู่บ้าน เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างจริงจัง และต่อเนื่องเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๓. จัดให้มีค่ายบำบัด รักษาผู้เสพในพื้นที่อำเภอเมืองแพร่ไปแล้ว ๒ ค่าย ดังนี้

๓.๑ ค่าย มจร. ตำบลแม่คำมี จำนวน ๕๑ คน เมื่อวันที่ ๑๗ – ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๔

๓.๒ ค่ายโรงเรียนนาตอง ตำบลช่อแฮ จำนวน ๑๑๙ คน เมื่อวันที่ ๑๘ – ๒๔ธันวาคม ๒๕๕๔

๔. มาตรการป้องกัน ได้กำชับให้ทุกหมู่บ้านจัดตั้งเวรยามเป็นประจำทุกคืน โดยบูรณาการกลุ่มพลังมวลชนในพื้นที่ทุกรูปแบบ

☑ การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน

๑. การแก้ไขปัญหาภัยแล้ง

๑.๑ อำเภอได้รับจัดสรรงบประมาณจาก เงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน จากจังหวัด เพื่อใช้ในการทำทำนบกระสอบทรายกั้นลำน้ำเพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้งในพื้นที่อำเภอเมืองแพร่ จำนวน ๑๔ ตำบล ๕๘ โครงการ ๒๐๗ จุด งบประมาณ ๖,๙๙๙,๓๒๐ บาท

๑.๒ การบริหารจัดการน้ำในคลองซอยชลประทานฝั่งซ้ายและฝั่งขวา โดยการจัดตั้งเครื่องสูบของชลประทาน เพื่อสูบน้ำให้กับกลุ่มเกษตรกรได้ใช้น้ำเพื่อการเกษตรตลอดฤดูกาลผลิต โดยจัดสรรเป็นค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องสูบน้ำจากเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติฉุกเฉิน เป็นเงิน ๒,๘๕๖,๘๖๔ บาท

๒. การแก้ไขปัญหาด้านการประกอบอาชีพ

อำเภอได้เน้นให้ประชาชนดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ตลอดจนขยายผลอาชีพที่เหมาะสม โดยได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ในพื้นที่อำเภอเมืองแพร่ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของประชาชน เช่น

๒.๑ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง (นายมนูญ วงค์อารินทร์) หมู่ที่ ๕ ตำบลแม่หล่าย

๒.๒ โครงการ ๑ ไร่ ๑ แสน หมู่ที่ ๓ ตำบลแม่หล่าย

๒.๓ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านวังหงส์ หมู่ที่ ๑ ตำบลวังหงส์

๒.๔ ศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านเวียงตั้ง หมู่ที่ ๕ ตำบลวังธง

๒.๕ ศูนย์เรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอเมืองแพร่ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาจักร

☑ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑. อำเภอเมืองแพร่ ได้ดำเนินงานตามโครงการชาวแพร่ร้อยใจเป็นหนึ่งเดียวสร้างฝายถวายพ่อหลวง ๘,๔๐๐ ฝาย โดยการสร้างฝายในพื้นที่ต้นน้ำลำธาร เพื่อชะลอความรุนแรงของกระแสน้ำ ทำให้ระยะเวลาการไหลของน้ำช้าลง และเพื่อเป็นแหล่งกักเก็บตะกอนที่จะไหลลงสู่แม่น้ำสายหลัก และเพื่อฟื้นฟูสภาพป่าไม้บริเวณต้นน้ำลำธารให้ฟื้นคืนสภาพทางนิเวศที่เหมาะสม โดยได้ดำเนินการสร้างฝายในพื้นที่ จำนวน ๘๔๘ ฝาย

๑.๑ ฝายแบบผสมผสาน จำนวน ๕๓๑ ฝาย

๑.๒ ฝายแบบกึ่งถาวร จำนวน ๓๐๙ ฝาย

๑.๓ ฝายแบบถาวร จำนวน ๘ ฝาย

๒. การรณรงค์มาตรการตัดไม้ทำลายป่า

อำเภอเมืองแพร่ได้ประสานขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน องค์กรภาคประชาชน รณรงค์ปลูกป่าทดแทนในพื้นที่ที่ถูกบุกรุก และเสื่อมโทรม เพื่อคืนธรรมชาติให้อุดมสมบูรณ์

นอกจากนี้ ได้ประชาสัมพันธ์ให้ปลูกพืชทดแทนในกรณีที่ปลูกพืชเชิงเดี่ยว เช่น การปลูกข้าวโพด การทำข้าวไร่บนพื้นที่เชิงเขาและที่ราบสูง โดยให้ปลูกไม้เศรษฐกิจ เช่น ยาง กาแฟ ชา (เมี่ยง) ทดแทน เพื่อป้องกันดินโคลนถล่ม

การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง กรณีที่มีการดำเนินคดีกับผู้ที่บุกรุกตัดไม้ทำลายป่า โดยไม่ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ใช้ตำแหน่งประกันตัวผู้ต้องหา และในทางการสอบสวนหาตัวผู้กระทำผิด ในฐานะหัวหน้าพนักงานสอบสวน ได้กำชับให้ดำเนินการสอบปากคำผู้ปกครองท้องที่ (ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน) เพื่อหาตัวผู้กระทำผิดมาดำเนินคดีให้ได้

นอกจากนี้ในพื้นที่ที่มีการบุกรุก เมื่อได้ดำเนินการตามกฎหมายแล้ว ได้ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบพื้นที่ขึ้นป้ายปิดประกาศการดำเนินคดีในพื้นที่ดังกล่าว เพื่อป้องกันมิให้มีการบุกรุกซ้ำซ้อนเกิดขึ้นอีก

๓. อำเภอได้ดำเนินการตามนโยบายของจังหวัดภายใต้โครงการเมืองแพร่น่าอยู่ หมู่เฮาฮักความสะอาด โดยขอความร่วมมือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปรับภูมิทัศน์โดยเน้นความสะอาดและสวยงามบริเวณเส้นทางและพื้นที่ที่เหมาะสม โดยเฉพาะทางแยกต่างๆ และจุดที่สำคัญๆ

☑ การจัดระเบียบสังคม

๑. สถานบริการ ในพื้นที่อำเภอเมืองแพร่ มีจำนวน ๖ แห่ง

- สถานบริการ ตามมาตรา ๓ (๕) จำนวน ๕ แห่ง
- สถานบริการ ตามมาตรา ๓ (๑) จำนวน ๑ แห่ง

อำเภอได้ดำเนินการออกตรวจสถานบริการ โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ ประกอบด้วย ตำรวจ วัฒนธรรมอำเภอ และสาธารณสุข

๒. โรงแรม ในพื้นที่อำเภอเมืองแพร่ มีจำนวน ๓๔ แห่ง

- ประเภท ๑ จำนวน ๒๗ แห่ง
- ประเภท ๒ จำนวน ๑ แห่ง
- ประเภท ๓ จำนวน ๔ แห่ง
- ประเภท ๔ จำนวน ๒ แห่ง

อำเภอได้ดำเนินการตรวจสอบการปฏิบัติของโรงแรม เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เป็นประจำโดยการสุ่มตรวจ

๓. ร้านเกมส์ ในพื้นที่อำเภอเมืองแพร่ มีจำนวน ๑๒๖ แห่ง

อำเภอเมืองแพร่ จะร่วมกับคณะกรรมการจังหวัดออกตรวจร้านผู้ประกอบการทุกเดือน ในวันศุกร์ เดือนละ ๑ ครั้ง หากพบผู้กระทำผิด เช่น ผู้ประกอบการให้นักเรียน นักศึกษา อายุต่ำกว่าเกณฑ์ เข้าใช้บริการก่อนและหลังเวลากำหนด จะส่งเรื่องให้นายทะเบียนจังหวัดสั่งปิดร้าน จำนวน ๒๐ วัน

ปัญหา

๑. การขาดแคลนแหล่งกักเก็บน้ำ ทำให้ห้วงฤดูแล้งไม่มีน้ำใช้ในการเกษตร และในห้วงฤดูฝนเกิดน้ำท่วม และน้ำป่าไหลหลาก

๒. การบุกรุกพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธาร เพื่อทำการปลูกพืชเชิงเดี่ยว เช่น ข้าว ข้าวโพด

ทำเนียบนายอำเภอเมืองแพร่

๑. พระคัณทคีรี	พัฒนเสนา	
๒. หลวงสุสถาน		
๓. พระภูธร	ธนารักษ์	
๔. พระประธาน	ธนารักษ์	
๕. หลวงบันเทิง	ทักษิณเขต	
๖. พระไพบูลย์	คณารักษ์	
๗. ขุนคุปตพงษ์	ประพัฒน์	
๘. ขุนสังข์	ศิริพงษ์	
๙. นายวิชาญ	ปรัมราช	
๑๐. นายชนะ	เกตทัต	
๑๑. ร.ต.ท. ชาญ	เวชัชเจริญ	
๑๒. นายสงวน	จรณทต	
๑๓. นายพิมพ์	โสมนัส	
๑๔. นายอเนก	ปริยานนท์	
๑๕. นายสวัสดิ์	เฉลิมพงษ์	พ.ศ. ๒๔๙๕-๒๔๙๕
๑๖. นายสุนทร	สังขนนท์	พ.ศ. ๒๔๙๕-๒๔๙๘
๑๗. นายสำราญ	เครือนิล	พ.ศ. ๒๔๙๘-๒๔๙๙
๑๘. นายสินธุ์	ศรศรีวิชัย	พ.ศ. ๒๔๙๙-๒๕๐๒
๑๙. นายอนันต์	หิรัญชาติธาดา	พ.ศ. ๒๕๐๒-๒๕๐๓
๒๐. นายชื่น	บุญยจันทรานนท์	พ.ศ. ๒๕๐๓-๒๕๐๙
๒๑. นายวิบูล	อินทรา	พ.ศ. ๒๕๐๙-๒๕๑๕
๒๒. นายประมณฑ์	วสุวัต	พ.ศ. ๒๕๑๕-๒๕๑๗
๒๓. ร.ต. ชาญชัย	ใจใส	พ.ศ. ๒๕๑๗-๒๕๒๑
๒๔. นายทองใบ	วงษ์เชษฐา	พ.ศ. ๒๕๒๑-๒๕๒๓
๒๕. ร.ต. บุญนพ	ถปะติวงศ์	พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๒๖
๒๖. นายเทียม	ธิตะจารี	พ.ศ. ๒๕๒๖-๒๕๒๗
๒๗. นายชวพงษ์	วัฒนสินธุ์	พ.ศ. ๒๕๒๗-๒๕๓๐
๒๘. เรือตรี ชัชวาล	อุตะเดช	พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๐
๒๙. นายยุทธนินทร์	วีระบุตร	พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๑
๓๐. นายนรินทร์	พาณิชกิจ	พ.ศ. ๒๕๓๑-๒๕๓๒
๓๑. นายบุญยืน	ศุภสารสาทร	พ.ศ. ๒๕๓๒-๒๕๓๔
๓๒. นายทวีวัฒน์	โกไสยกานนท์	พ.ศ. ๒๕๓๔-๒๕๓๘
๓๓. นายประดิษฐ์	แป้นแก้ว	พ.ศ. ๒๕๓๘-๒๕๓๙
๓๔. นายเจริญสุข	ชุมศรี	พ.ศ. ๒๕๓๙-๒๕๔๒
๓๕. นายอเนก	คุ้มพงษ์	พ.ศ. ๒๕๔๒-๒๕๔๓
๓๖. นายประวิตร	อังศุนาค	พ.ศ. ๒๕๔๓-๒๕๔๕
๓๗. นายชวลิต	เมฆจำเริญ	พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๕๐
๓๘. นายมนัททวี	วจนะเสถียร	พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๑
๓๙. นายอาณัติ	วิทยานุกูล	พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๓
๔๐. นายชวลิต	เมฆจำเริญ	พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๔
๔๑. นายวิชิต	บุญกังวาน	พ.ศ. ๒๕๕๔-ปัจจุบัน

บรรยายสรุป
อำเภอหนองม่วงไข่

ประชาคมเข้มแข็ง เมืองแห่งวัฒนธรรม
เลิศล้ำหนองม่วงไข่ เสรีไทยเทิดศักดิ์ศรี
ลำไยดีรสหวาน นมัสการพระพุทธจักรล้านนาไทย

ที่ทำการปกครองอำเภอหนองม่วงไข่
โทร. 0-5463-5370
30 พฤศจิกายน 2554

สารบัญ

	หน้าที่
วิสัยทัศน์อำเภอหนองม่วงไข่	1
แผนที่อำเภอหนองม่วงไข่	2
ประวัติความเป็นมา	3
สภาพทั่วไปของอำเภอ	
1. สภาพภูมิศาสตร์ อาณาเขต	3
2. ลักษณะภูมิประเทศ	4
3. การปกครอง	4
4. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	5
- ทรัพยากรน้ำ	
- ทรัพยากรดิน	
- ทรัพยากรป่าไม้	
5. ด้านการศาสนา	5
6. ด้านการศึกษา	6
7. ด้านการสาธารณสุข	6 - 7
8. ด้านประเพณีวัฒนธรรม	7
9. โครงสร้างพื้นฐาน	7
10. ด้านเศรษฐกิจ	8 - 9
- การประกอบเกษตรกรรม ประมง ปศุสัตว์	
- อุตสาหกรรม	
11. ผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP)	9 – 12
12. สถานที่สำคัญ / แหล่งท่องเที่ยว	12 - 14
13. ประเด็นยุทธศาสตร์ / สภาพปัญหา	14

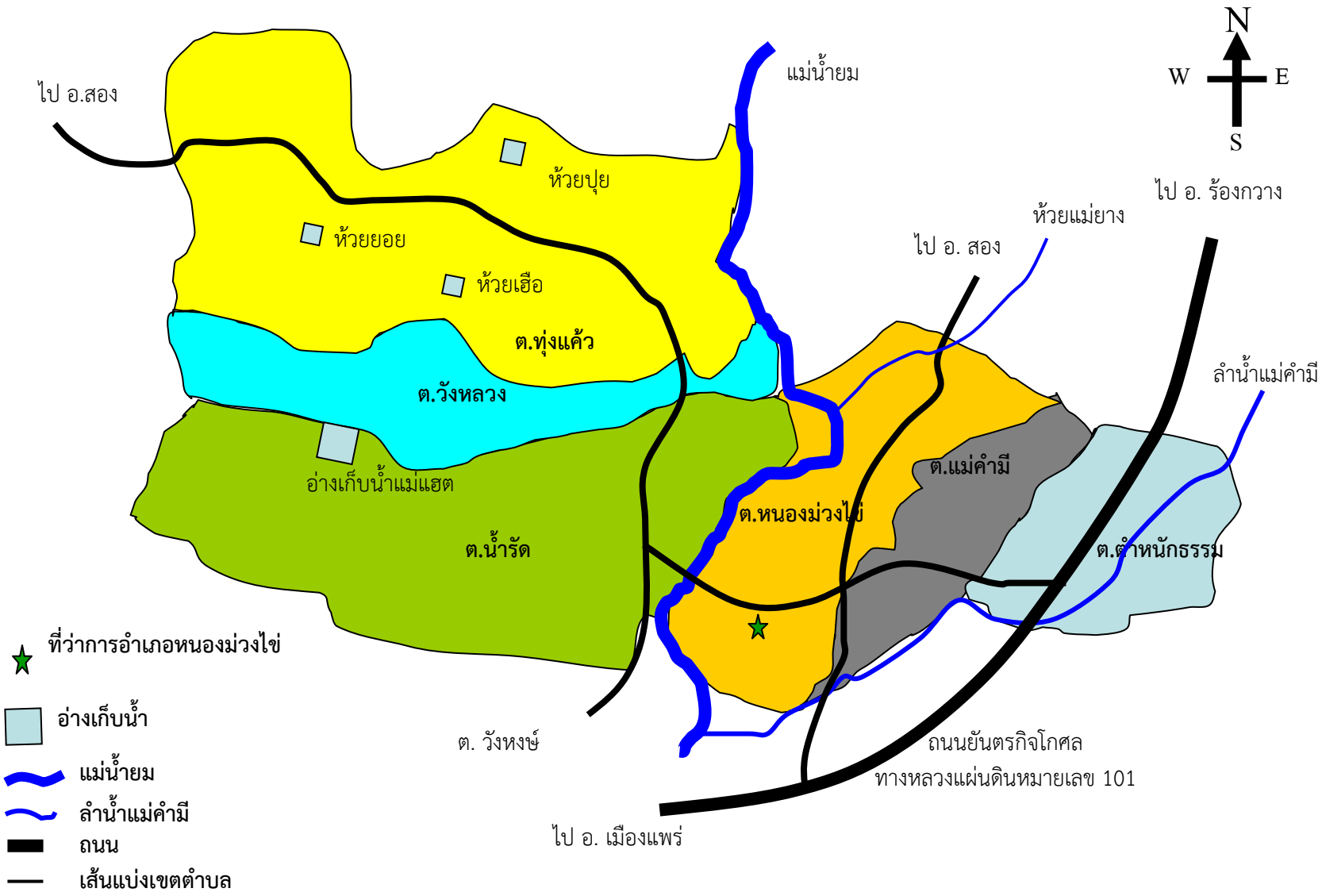
วิสัยทัศน์อำเภอหนองม่วงไข่

วิถีชีวิตพอเพียง **เมืองเกษตรปลอดภัย**
สังคมก้าวหน้า **ชาวประชาอยู่ดีมีสุข**

ที่ทำการปกครองอำเภอหนองม่วงไข่
โทร. 0-5463-5370
30 พฤศจิกายน 2554

แผนที่อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่

บรรยายสรุป อำเภอหนองม่วงไข่

<u>ประวัติความเป็นมา</u>

อำเภอหนองม่วงไข่ เป็นส่วนหนึ่งของเวียงโกศัยหรือเมืองแพร่ เป็นแหล่งชุมชนที่เริ่มตั้งถิ่นฐานจากอิทธิพลของสภาพธรรมชาติ โดยชุมชนอยู่อาศัยตามที่ราบลุ่ม ของแม่น้ำยม และลำห้วยต่าง ๆ จากการค้นคว้าจากเอกสารและคำบอกเล่าของคนดั่งเดิม พบว่าเมื่อสองร้อยกว่าปีที่ผ่านมาแม่น้ำยมเปลี่ยนเส้นทางไหลของน้ำทำให้ทางน้ำเก่าเกิดเป็นหนองน้ำ และริมหนองน้ำมีต้นมะม่วงลูกสันกลมเหมือนไข่ จึงเรียกว่าหนองม่วงไข่และบริเวณแห่งนี้มีความอุดมสมบูรณ์จึงทำให้เป็นศูนย์กลางของชุมชน

อำเภอหนองม่วงไข่ เดิมอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ ต่อมาเมื่อชุมชนมีความเจริญและมีประชาชนเพิ่มมากขึ้น จึงได้มีการที่เสนอจัดตั้งเป็นกิ่งอำเภอโดย รวมพื้นที่ 4 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลหนองม่วงไข่ ตำบลแม่คำมี ตำบลน้ำรัด และตำบลวังหลวง โดยกระทรวงมหาดไทยได้มีประกาศ เรื่องการแบ่งเขตพื้นที่อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ ตั้งเป็นกิ่งอำเภอหนองม่วงไข่ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2533 โดยให้มีผลตั้งแต่ วันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2533 เป็นต้นไป โดยมี นายภาณุวัฒน์ ตั้งสัตยาชีพ ดำรงตำแหน่ง ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอหนองม่วงไข่ คนแรก

ต่อมา ได้มีพระราชกฤษฎีกา ตั้งกิ่งอำเภอหนองม่วงไข่ เป็นอำเภอหนองม่วงไข่ โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 7 กันยายน พ.ศ.2538 เป็นต้นมา นายดิเรก สุวานิช ดำรงตำแหน่ง นายอำเภอหนองม่วงไข่ คนแรก

อำเภอหนองม่วงไข่มีความเกี่ยวข้องกับขบวนการเสรีไทยโดยใช้พื้นที่ตำบลหนองม่วงไข่เป็นศูนย์ประสานงานการส่งข่าวจุดที่ตั้งของทหารญี่ปุ่นการรับส่งข่าวสารและยุทธปัจจัย การฝึกกำลังพล โดยได้มีการปรับปรุงพื้นที่บริเวณเป็นสนามเสรีไทยเพื่อยกย่องเชิดชูบรรพบุรุษผู้มีความกล้าหาญและเสียสละเพื่อชาติ

<u>สภาพทั่วไปของอำเภอ</u>

อำเภอหนองม่วงไข่ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดแพร่ ห่างจากจังหวัดแพร่ประมาณ 18 กิโลเมตร การคมนาคมระหว่างอำเภอหนองม่วงไข่กับจังหวัดแพร่ ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 101 ระยะทาง 14 กิโลเมตร เป็นถนนร.พ.ช. หมายเลข 12030 ระยะทาง 4 กิโลเมตร ส่วนภายในอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน มีถนน ร.พ.ช. หมายเลข 5095 เป็นสายหลัก

1. สภาพภูมิศาสตร์ อาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอร้องกวางและอำเภอสอง
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอเมืองแพร่
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอร้องกวางและอำเภอเมืองแพร่
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอลองและอำเภอสอง

2. ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่ของอำเภอหนองม่วงไข่ เป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีภูเขาสูงอยู่ทางทิศตะวันตกติดต่ออำเภอลอง มีแหล่งน้ำสำคัญ คือ แม่น้ำยมไหลผ่าน 4 ตำบล คือ ตำบลหนองม่วงไข่ ตำบลน้ำรัด ตำบลวังหลวง และตำบลทุ่งแค้ว และมีลำน้ำแม่คำมีไหลผ่าน ตำบลตำหนักธรรมและตำบลแม่คำมี

สภาพพื้นที่

อำเภอหนองม่วงไข่มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น ประมาณ 221.65 ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นที่ราบประมาณร้อยละ 56 เป็นพื้นที่แหล่งน้ำประมาณร้อยละ 4 เป็นพื้นที่ภูเขาและป่าไม้ประมาณร้อยละ 40

มีลำน้ำสำคัญไหลผ่าน คือ ลำน้ำยม ระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตร ไหลมาจากอำเภอสองจังหวัดแพร่ เข้าสู่เขตอำเภอหนองม่วงไข่ เริ่มต้นจากตำบลทุ่งแค้ว หมู่ที่ 4,2,1 ตำบลหนองม่วงไข่ หมู่ที่ 4,6,7,8 ตำบล วังหลวง หมู่ที่ 5,3,4 ตำบลน้ำรัด หมู่ที่ 1,2,3,6 อีกสายคือแม่น้ำแม่คำมี ไหลผ่าน ตำบลตำหนักธรรม หมู่ที่ 1- 8 และตำบลแม่คำมี หมู่ที่ 1- 4

3. การปกครอง (ข้อมูลประชากร ณ วันที่ 30 ก.ย.53)

ประชากร อำเภอหนองม่วงไข่มีจำนวนประชากร ทั้งสิ้น 18,585 คน

ชาย 8,828 คน หญิง 9,757 คน ครัวเรือน 6,430 ครัวเรือน

พื้นที่การปกครองอำเภอหนองม่วงไข่ แบ่งออกเป็น 6 ตำบล 35 หมู่บ้าน ประกอบด้วย

1.ตำบลหนองม่วงไข่	ประกอบด้วย 8 หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	4,704 คน
2.ตำบลตำหนักธรรม	ประกอบด้วย 8 หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	3,403 คน
3.ตำบลวังหลวง	ประกอบด้วย 5 หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	2,584 คน
4.ตำบลน้ำรัด	ประกอบด้วย 6 หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	3,467 คน
5.ตำบลทุ่งแค้ว	ประกอบด้วย 4 หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	2,233 คน
6.ตำบลแม่คำมี	ประกอบด้วย 4 หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	2,194 คน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 6 แห่ง คือ

1. เทศบาลตำบลหนองม่วงไข่
2. องค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม
3. องค์การบริหารส่วนตำบลวังหลวง
4. องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำรัด
5. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแค้ว
6. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่คำมี

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ (ส.จ.) อำเภอหนองม่วงไข่ จำนวน 1 คน

4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. ทรัพยากรน้ำ อำเภอหนองม่วงไข่ มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญคือ แม่น้ำยม ซึ่งไหลผ่านตำบลทุ่งแค้ว ตำบลวังหลวง ตำบลน้ำรัด ตำบลหนองม่วงไข่ และลำน้ำแม่คำมี และตำบลตำหนักธรรมซึ่งถือว่าเป็นแม่น้ำสายหลักของอำเภอหนองม่วงไข่

นอกจากนี้ ในพื้นที่อำเภอหนองม่วงไข่ ยังมีลำห้วยต่างๆ มากมาย เช่น ลำห้วยแม่แฮต ลำห้วยแม่ยาง ลำห้วยยอย ห้วยแม่ยางหลวง ห้วยแม่ยางน้อย และห้วยหาด ซึ่งกระจายอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ

ประเภทหนองน้ำสาธารณะ ในพื้นที่ของอำเภอหนองม่วงไข่ ปัจจุบันมี 4 หนองน้ำ คือ

1. หนองม่วงไข่ (หนองหลวง) อยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 8 ตำบลหนองม่วงไข่
2. หนองเฒ่า อยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 4 ตำบลหนองน้ำรัด
3. หนองไฮ อยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 4 ตำบลทุ่งแค้ว
4. หนองหลวง อยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 4 ตำบลทุ่งแค้ว

ทรัพยากรน้ำ มีแหล่งเก็บกักน้ำจำนวน 4 แห่ง ประกอบด้วย

1. อ่างเก็บน้ำแม่แฮด ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 2 ต.น้ำรัด และหมู่ที่ 1 ต.วังหลวง ความจุ 3.7 ล้าน ลบ.ม.
2. ห้วยยอย ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 2 ต.ทุ่งแค้ว
3. ห้วยปุย ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 4 ต.ทุ่งแค้ว
4. ห้วยเฮือ ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 1 ต.ทุ่งแค้ว

2. ทรัพยากรดิน อำเภอหนองม่วงไข่ มีพื้นที่ทั้งหมด 221.65 ตารางกิดลเมตร ร้อยละ 96.18 ของพื้นที่ เป็นผืนดินและประมาณร้อยละ 3.82 เป็นบริเวณแหล่งน้ำ ภูมิประเทศส่วนใหญ่ของอำเภอหนองม่วงไข่เป็นที่ราบลุ่ม

3. ทรัพยากรป่าไม้ อำเภอหนองม่วงไข่ มีพื้นที่ป่าไม้ 11,900 ไร่ ซึ่งค่อนข้างน้อยมาก เนื่องจากภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ดังนั้น การคงสภาพป่าไม้เพื่อการอนุรักษ์จึงเป็นไปค่อนข้างยากสภาพป่าที่ยังคงอยู่จะเป็นลักษณะป่าเสื่อมโทรม อยู่ตามที่ราบสูง บริเวณทิศตะวันตกของพื้นที่ตำบลวังหลวงและตำบลทุ่งแค้ว เขตรอยต่อกับอำเภอลองและอำเภอสอง ของจังหวัดแพร่

5. ด้านการศาสนา

ประชาชนอำเภอหนองม่วงไข่ นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 98 ปัจจุบัน มีวัด จำนวน 9 แห่ง สำนักสงฆ์จำนวน 1 แห่ง

6. ด้านการศึกษา

การศึกษา ประกอบด้วย โรงเรียน 10 แห่ง แบ่งเป็นระดับประถมศึกษา จำนวน 7 แห่ง ระดับมัธยม 2 แห่ง มีโรงเรียนศึกษาและขยายโอกาส จำนวน 1 แห่ง ดังนี้

ระดับ	ชื่อโรงเรียน	ที่ตั้ง	จำนวนครู	จำนวนนักเรียน
ประถม	1.บ้านหนองม่วงไข่	หมู่ 1 ต.หนองม่วงไข่	20	255
	2.บ้านสะเลียมเหนือ	หมู่ 7 ต.ตำหนักธรรม	6	64
	3.แม่คำมีรัตนปัญญา	หมู่ 4 ต.แม่คำมี	9	93
	4.บ้านหนองน้ำรัด	หมู่ 4 ต.น้ำรัด	9	85
	5.บ้านย่านยาว	หมู่ 5 ต.น้ำรัด	8	79
	6.บ้านวังหลวง	หมู่ 2 ต.วังหลวง	11	99
	7.บ้านทุ่งแค้ว	หมู่ 2 ต.ทุ่งแค้ว	11	145
รวม	7 โรง		74	820
มัธยมศึกษา	1.ม่วงไข่พิทยาคม		42	687
	2.พัฒนาประชาอุปถัมภ์	หมู่ 2 ต.ทุ่งแค้ว	33	599
รวม			75	1,361
ร.ร.ขยายโอกาส	1.แม่คำมีตำหนักธรรม		18	180

การศึกษานอกระบบ มีศูนย์บริหารการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย 1 แห่ง นักศึกษา 567 คน (ปีการศึกษา 2553) ห้องสมุดประชาชน 1 แห่ง

การศึกษาก่อนวัยเรียน ประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 6 แห่ง ผู้ดูแลเด็ก 30 คน

7. ด้านการสาธารณสุข

การให้บริการทางด้านสาธารณสุขของอำเภอหนองม่วงไข่ มีดังนี้

1. โรงพยาบาลหนองม่วงไข่ขนาด 30 เตียง จำนวน 1 แห่ง
2. สำนักงานธารณสุขอำเภอ จำนวน 1 แห่ง
3. ศูนย์สุขภาพชุมชน จำนวน 2 แห่ง
   - ศูนย์สุขภาพชุมชนหนองม่วงไข่ ตั้งอยู่ที่สถานีอนามัยหนองม่วงไข่
   - ศูนย์สุขภาพชุมชนน้ำรัด ตั้งอยู่ในโรงพยาบาลหนองม่วงไข่
4. สถานีอนามัย 5 แห่ง คือ
   - สถานีอนามัยสะเลียม
   - สถานีอนามัยตำหนักธรรม
   - สถานีอนามัยแม่คำมี
   - สถานีอนามัยวังหลวง
   - สถานีอนามัยทุ่งแค้ว

<u>จำนวนบุคลากรสาธารสุข และอัตราส่วนต่อประชากร</u>

- แพทย์ 3 คน
- ทันตแพทย์ 2 คน
- เภสัชกร 4 คน
- พยาบาลวิชาชีพ 44 คน
- พยาบาลเทคนิค 1 คน
- นักวิชาการ 18 คน
- เจ้าพนักงานสาธารณสุข 7 คน
- เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข 3 คน
- บุคลากรอื่นๆ 57 คน

รวม 139 คน

สถิติชีพประชากร

1. อัตราเกิด 6.65 ต่อ พันประชากร
2. อัตราตาย 9.85 ต่อ พันประชากร
3. อัตราเพิ่มประชากร ร้อยละ 0.67

8. ด้านประเพณีและวัฒนธรรม

อำเภอหนองม่วงไข่มีขนบธรรมเนียม ประเพณี เป็นแบบชาวไทยภาคเหนือ (ไทยล้านนา) และมีความเชื่อถือ เช่น การสืบชะตา การส่งเคราะห์ การส่งแถน หรือการส่งปู่แถนย่าแถน การบูชาท้าวทั้งสี่ การตานตุงแดง การบูชาเทียน หรือปู่จาเตียน การเรียกขวัญ หรือฮ้องขวัญ หรือสู่ขวัญ การเลี้ยงผีปู่ย่า ประเพณีปี๋ใหม่ หรือประเพณีวันสงกรานต์ ประเพณีดำหัวผู้เฒ่าผู้แก่ ประเพณีกิ๋นสลาก หรือก๋วยสลาก และประเพณีลอยกระทง เป็นต้น

9. โครงสร้างพื้นฐาน

การคมนาคม

ก. การคมนาคมระหว่างอำเภอหนองม่วงไข่ กับตัวจังหวัดแพร่ เส้นทางที่ใช้เป็นทางหลวงหมายเลข 101 ระยะทางประมาณ 14 กิโลเมตร เป็นถนน รพช. 12030 ระยะทางประมาณ 4 กิโลเมตร

ข. การคมนาคมภายในตัวอำเภอหนองม่วงไข่ ระหว่างตำบล หมู่บ้าน จะมีถนน รพช. 5095 เป็นสายหลักซึ่งผ่านหน้าที่ว่าการอำเภอหนองม่วงไข่ ในพื้นที่ตำบลหมู่บ้าน สภาพถนนประกอบด้วยถนนราดยางถนน คสม. อยู่ในหมู่บ้านใช้คมนาคมได้ตลอดทุกฤดูกาล

การไฟฟ้า มีหน่วยบริการผู้ใช้ไฟฟ้าสังกัดไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำนวน 1 แห่ง และมีกระแสไฟฟ้าใช้ทุกหมู่บ้าน ทุกตำบล

การประปา เป็นลักษณะประปาหมู่บ้าน มีทั้งหมด 25 หมู่บ้าน

การสื่อสาร มีที่ทำการไปรษณีย์ โทรเลข 1 แห่ง มีโทรศัพท์สาธารณะและโทรศัพท์ใช้ส่วนตัวเกือบทุกหมู่บ้าน

10. ด้านเศรษฐกิจ

- มีสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง จำนวน 2 แห่ง คือ
  1. ปั้มบางจาก ม.1 ตำบลหนองม่วงไข่
  2. ปั้ม เอ็ม พี ม.1 ตำบลวังหลวง
- มีธนาคาร จำนวน 2 แห่ง คือ
  1.ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) เปิดบริการ วันจันทร์ – วันศุกร์
  2.ธนาคารออมสิน สาขาย่อยหนองม่วงไข่ เปิดบริการทุกวันพุธ
- มีสหกรณ์ จำนวน 1 แห่ง คือ สหกรณ์หนองม่วงไข่ เปิดบริการ วันจันทร์ – วันศุกร์

การประกอบอาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านการเกษตรประมาณร้อยละ ๗๐ อาชีพรับจ้างประมาณร้อยละ ๒๔ อาชีพค้าขายประมาณร้อยละ ๕ และอาชีพอื่นๆประมาณ ร้อยละ ๑ รายได้เฉลี่ยประมาณ ๔๑,๓๔๗ บาท / คน / ปี โดยมีพืชเศรษฐกิจ ดังนี้

<u>ด้านการเกษตร</u> พืชเศรษฐกิจสำคัญ ได้แก่

๑.ข้าว	พื้นที่ปลูกจำนวน	๓๒,๑๐๑ ไร่ (ฤดูฝน 20669 ไร่ / ฤดูแล้ง 432 ไร่)
๒.ข้าวโพด	พื้นที่ปลูกจำนวน	4,869 ไร่ (ฤดูฝน 2,150 ไร่ / ฤดูแล้ง 2,719 ไร่)
๓.ถั่วเหลือง	พื้นที่ปลูกจำนวน	6,103 ไร่ (ฤดูแล้ง 6103 ไร่)
๔.พริก	พื้นที่ปลูกจำนวน	1,606 ไร่ (ฤดูฝน 112 ไร่ / ฤดูแล้ง 1,494 ไร่)

<u>ด้านการประมง</u>

อำเภอหนองม่วงไข่เป็นพื้นที่ตั้งของศูนย์ประมงน้ำจืดจังหวัดแพร่ ซึ่งตั้งอยู่ หมู่ที่ ๘ ตำบลหนองม่วงไข่ เป็นสถานที่ส่งเสริมการศึกษา เผยแพร่ความรู้และขยายพันธุ์ปลาน้ำจืดให้กับหน่วยราชการและผู้สนใจทั่วไป

<u>ด้านอุตสาหกรรม</u>

ในพื้นที่อำเภอหนองม่วงไข่ ไม่มีการประกอบอุตสาหกรรมขนาดกลาง ขนาดใหญ่ หรืออุตสาหกรรมหนักแต่อย่างใด มีเพียงการประกอบอุตสาหกรรมขนาดเล็กหรือขนาดย่อมเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งได้แก่ การทำโรงสีและอุตสาหกรรมในครัวเรือน โดยนำผลผลิตไปจำหน่ายภายในพื้นที่อำเภอหรือพื้นที่ใกล้เคียง

๑๑. ผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP)

อำเภอหนองม่วงไข่ มีการทำผลิตภัณฑ์ชุมชน หลากหลาย เช่น การแปรรูปทำอาหาร_ผลิตภัณฑ์จากเศษผ้า การแกะสลักไม้ เพาะเลี้ยงผึ้ง มีการจัดตั้งเครือข่าย OTOP อำเภอหนองม่วงไข่ สมาชิก ๒๐ กลุ่ม โดยมีผลิตภัณฑ์ชุมชนดังนี้

<u>ประเภทอาหาร</u>

๑. กลุ่มแปรรูปพริกแม่บ้านเกษตร น้ำพริกเสรีไทย หมู่ที่ ๕ ต. หนองม่วงไข่
ได้รับการคัดสรรระดับ ๕ ดาว ในปี ๒๕๕๓ ตั้งอยู่ที่ ๒๑๙ หมู่ที่ ๕ ต.หนองม่วงไข่
ประธาน นางรจนา สินธุวงศ์ เบอร์โทร. ๐๕๔ – ๖๓๕๕๕๕

๒. กลุ่มทำน้ำพริก น้ำพริกชนิดต่าง ๆ หมู่ที่ ๘ ต.หนองม่วงไข่
ได้รับการคัดสรรระดับ ๔ ดาว ในปี ๒๕๕๓ ตั้งอยู่ เลขที่ ๘๕ หมู่ที่ ๘ ต.หนองม่วงไข่
ประธาน นางแก้วมา สุทธกัน เบอร์โทร ๐๕๔-๖๓๕๑๒๗

๓. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผึ้ง น้ำผึ้งรัตติกาล หมู่ที่ ๒ ต.หนองม่วงไข่
ได้รับการจัดสรรในระดับ ๔ ดาว ตั้งอยู่ เลขที่ ๗๒ หมู่ ๒ ต.หนองม่วงไข่
ประธาน นางรัตติกาล วรรณจรรยา เบอร์โทร ๐๕๔-๖๓๕๑๗๕

๔. กลุ่มทำข้าวแตนสมุนไพรรัตน ข้าวแตนสมุนไพรรัตน หมู่ที่ ๓ ต.แม่คำมี
ได้รับการจัดสรรในระดับ ๔ ดาว ในปี ๒๕๕๓ ตั้งอยู่ เลขที่ ๔๙ หมู่ที่ ๓ ต.แม่คำมี
ประธาน นางอรุณี เสภารัตนานันท์ เบอร์โทร ๐๕๔-๖๓๕๓๐๖

๕. กล้วยฉาบ ของนางทองสุข โสภารัตน์ หมู่ที่ ๒ ต.หนองม่วงไข่
ได้รับการคัดสรร ระดับ ๓ ดาว ในปี ๒๕๕๓ ตั้งอยู่ที่ ๖๐/๒ หมู่ที่ ๒ ต.หนองม่วงไข่ เบอร์โทร.๐๕๔-๖๓๕๒๕๗

๖. กลุ่มขนมอบทอดแม่บ้าน ขนมเปี๊ยะ หมู่ที่ ๔ ต.ตำหนักธรรม
ได้รับการจัดสรรในระดับ ๔ ดาว ในปี ๒๕๕๒ ตั้งอยู่ เลขที่ ๒๔๓ หมู่ที่ ๔ ต.ตำหนักธรรม
ประธาน นางสมบูรณ์ ตันติ เบอร์โทร ๐๕๔-๖๔๖๑๒๓

<u>ประเภทของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก</u>

๑. กลุ่มผลิตภัณฑ์จากเศษผ้า พรมเช็ดเท้า หมู่ที่ ๔ ต.น้ำรัด
ได้รับการจัดสรรในระดับ ๓ ดาว ในปี ๒๕๕๓ ตั้งอยู่ เลขที่ ๑๑๑ หมู่ที่ ๔ ต.น้ำรัด
ประธาน นางบุญมี ใจจริง เบอร์โทร.๐๘๑-๐๒๒๐๑๙๘

๒. กลุ่มผ้าอินเตอร์ พรมเอนกประสงค์ ม.๔ ต.น้ำรัด
ได้รับการคัดสรรระดับ ๓ ดาว ในปี ๒๕๕๓ ตั้งอยู่ที่ ๑๙๙/๑ หมู่ที่ ๔ ต.น้ำรัด
ประธาน นางแสงกุ่น ใจดี เบอร์โทร.๐๘๖-๐๖๙๙๔๐๓

๓ กลุ่มผลิตภัณฑ์จากเศษไม้ กรงนกแบบต่างๆ ของนายอรัญ เสาร์แดน หมู่ที่ ๓ ต.น้ำรัด
ได้รับการคัดสรร ระดับ ๒ ดาว ในปี ๒๕๕๓ ตั้งอยู่ที่ ๑๗๒/๑ ม.๓ ต. นำรัด เบอร์โทร.๐๘๑- ๐๒๔๑๐๑๑

๔. ของฝากของที่ระลึกจากผ้าสม็อค ม.๒ ต. ทุ่งแค้ว
ได้รับการคัดสรร ระดับ ๓ ดาว ใน ปี ๒๕๕๒ ตั้งอยู่ที่ ๒๔๙ หมู่ที่ ๒ ต.ทุ่งแค้ว
ประธาน นางอรวรรณ ยั่งยืน

๕. กลุ่มผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว หมู่ที่ ๔ ต.ตำหนักธรรม
ประธาน นางพรศรี เหมืองห้า ตั้งอยู่ที่ ๒๔๔/๑ ม.๔ ต .ตำหนักธรรม

๖. กลุ่มแกะสลักไม้วังหลวง ผลิตภัณฑ์แกะสลักจากไม้ และรูปเหมือนปั้นจากไม้มงคล
ได้รับการคัดสรรระดับ ๓ ดาว ในปี ๒๕๕๒ ตั้งอยู่ที่ ๙๙ หมู่ที่ ๒ ต.วังหลวง
ประธาน นายรัฐกานต์ จันทนู เบอร์โทร. ๐๕๔-๖๔๗๐๘๑

๗. กลุ่มจักสานตำบลวังหลวง ผลิตภัณฑ์จักสานจากเส้นพลาสติก
ประธาน นางวัชราภรณ์ จันทนู ตั้งอยู่ที่ ๙๙ หมู่ที่ ๒ ต. วังหลวง เบอร์โทร. ๐๕๔ – ๖๔๗๐๘๑

๑๒. สถานที่สำคัญ/แหล่งท่องเที่ยว

(๑) พระพุทธจักรล้านนาไทย

ประดิษฐานอยู่ที่วัดหนองม่วงไข่ หมู่ที่ ๓ ตำบลหนองม่วงไข่ มีขนาดหน้าตักกว้าง ๓.๐๙ เมตร สูง ๓.๕ เมตร มีการบรรจุพระบรมธาตุไว้ในองค์หลวงพ่อพุทธจักรล้านนาไทย และสร้างโดย พระราชรัตนมุนี ศรีมหาสังคาราม อดีตเจ้าคณะจังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๑๒

นมัสการพระพุทธจักรล้านนาไทย ณ วัดหนองม่วงไข่ หมู่ที่ ๓ ตำบล

(๒) พระธาตุหลวง

ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลวังหลวง สร้างขึ้นจากแรงศรัทธาของประชาชน ในพระธาตุบรรจุ พระบรมธาตุและพระพุทธรูปไว้ในพระธาตุ

(๓) สนามเสรีไทย

ในอดีตเคยเป็นศูนย์บัญชาการของขบวนการเสรีไทยในจังหวัดแพร่ และในเขตภาคเหนือ เป็นสถานที่ รับ-ส่งข่าวสาร การสนับสนุนทางอากาศในการส่งยุทธปัจจัยต่างๆ

(๔) อ่างเก็บน้ำแม่แฮด

อ่างเก็บน้ำแม่แฮด ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๒ ตำบลน้ำรัด อำเภอหนองม่วงไข่ เป็นโครงการชลประทานขนาดเล็กตามแนวพระราชดำริ ดำเนินการก่อสร้างโดยกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๓๔ ห่างจากที่ว่าการอำเภอหนองม่วงไข่ประมาณ ๘.๕ กิโลเมตร ความจุในการ กักเก็บน้ำประมาณ ๓.๗ ล้าน ลบ.ม.

สภาพภูมิทัศน์อ่างเก็บน้ำแม่แฮด

(๕) หนองหลวง

ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๘ ตำบลหนองม่วงไข่ (หลังวัดหนองม่วงไข่) เป็นหนองน้ำขนาดใหญ่ ใช้เป็นที่แข่งเรือ ลอยกระทง และเป็นที่พักผ่อนของคนทั่วไป

สภาพภูมิทัศน์ของหนองหลวง
หมู่ที่ 8 ตำบลหนองม่วงไข่

ประเด็นยุทธศาสตร์

๑. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต
๒. ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
๓. ยุทธศาสตร์ความมั่นคง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
๕. ยุทธศาสตร์อนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๖. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมสนับสนุนการเมืองการปกครองและการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

สภาพปัญหาในพื้นที่อำเภอหนองม่วงไข่

๑. ขาดแคลนน้ำและชลประทานที่ดีเพื่อการเกษตร
๒. ราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ
๓. ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพหลังฤดูเก็บเกี่ยว
๔. ปัญหาหนี้สินภาคประชาชน
๕. แม่น้ำยมตื้นเขินและตลิ่งสองฝั่งแม่น้ำยมพังทลายสร้างความเสียหายให้ที่ดินและบ้านเรือนราษฎร

****

บรรยายสรุป
อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่

ที่ทำการปกครองอำเภอร้องกวาง
โทร.๐-๕๔๕๕-๗๓๖๓
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๙ ธ.ค.๕๔

บรรยายสรุปอำเภอร้องกวาง

****

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

๑. ชื่ออำเภอ ร้องกวาง **ชั้น** ๓

๒. คำขวัญประจำอำเภอ "พระธาตุปูแจล้ำค่า งามตาถ้ำผานางคอย แอ่วดอยเผ่าตองเหลือง ลือเลื่องเมืองธรรมชาติ เลิศล้ำมหาวิทยาลัย งามวิไลแหล่งน้ำตก ถิ่นมรดกประเพณี มีของดีหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์"

๓. ประวัติความเป็นมาของอำเภอโดยละเอียด

อำเภอร้องกวางเดิมมีฐานะเป็นกิ่งอำเภอขึ้นอยู่กับอำเภอสอง จังหวัดแพร่ ทางราชการได้ยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอเมื่อ วันที่ ๓๑ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘ (พ.ศ.๒๔๕๒)เรียกชื่อว่า "อำเภอร้องกวาง" เหตุที่ขนานนามอำเภอนี้ว่า "อำเภอร้องกวาง" มีประวัติความเป็นมาโดยสังเขป ดังนี้

แต่เดิมก่อน พ.ศ. ๒๔๒๐ อำเภอร้องกวางเป็นหมู่บ้านเล็กๆ ตั้งอยู่ในป่าเรียกว่า *บ้านร้องกวาง* คำว่า ร้อง เป็นภาษาท้องถิ่น แปลว่า ทางเดินหรือร่องน้ำที่มีน้ำขังและไหลผ่านตลอดทั้งปี หรือหมายถึง "ลำห้วย" นั่นเอง ส่วนคำว่า กวาง เป็นภาษกลาง หมายถึง ชื่อสัตว์ป่าสี่เท้าชนิดหนึ่ง อันเป็นที่ทราบกันอยู่โดยทั่วไป ภาษาท้องถิ่นเรียกชื่อสัตว์ชนิดนี้ว่า "กว่าง" โดยที่หมู่บ้านแห่งหนึ่งมีร่องน้ำหรือลำห้วยดังกล่าวไหลผ่านอ้อมหมู่บ้านโดยตลอด ต้นน้ำมีสภาพเป็นป่าทึบ อุดมด้วยต้นไม้นานาชนิด เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าหลายชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีกวางเป็นฝูง ๆลงกินน้ำเล่นน้ำในลำห้วยนี้เป็นประจำ ลำห้วยแห่งนี้จึงได้ชื่อว่า "ห้วยร้องกวาง" โดยเอาคำว่า "ร้อง" กับ "กวาง" มารวมกัน เหตุที่ไม่เรียกว่า "ห้วยร้องกว่าง" ก็เพราะคำว่า "กว่าง" เป็นภาษาท้องถิ่นที่รู้จักเฉพาะแหล่ง ไม่เป็นที่แพร่หลาย ส่วนคำว่า "กวาง" เป็นภาษากลางที่รู้จักความหมายโดยทั่วไป แม้ในท้องถิ่นเอ่ยคำนี้ก็มีผู้รู้ความหมายเป็นอย่างดี ประกอบกับกลุ่มชนกลุ่มแรกที่มาตั้งถิ่นฐานบ้านช่องอยู่ที่นี่ อพยพมาจาก "บ้านกวางช้างมูบ" ตำบลบ้านกวาง อำเภอสูงเม่น จึงประสงค์จะตั้งชื่อหมู่บ้านและถาวรวัตถุอื่นๆ ให้มีความหมายใกล้เคียงกับชื่อถิ่นฐานเดิมของตนเพื่อเป็นอนุสรณ์ เช่นเดียวกับหมู่บ้าน ตำบลอื่นๆ (เช่น "บ้านกาดผาแพร่" ก็อพยพมาจาก "ตำบลบ้านกาด" อำเภอสูงเม่นเป็นต้น) ด้วยเหตุนี้ ลำห้วยที่อุดมสมบูรณ์ ที่ไหลผ่านหมู่บ้านจึงถูกตั้งชื่อว่า "ห้วยร้องกวาง" และหมู่บ้านที่ถูกตั้งชื่อลำห้วยว่า "บ้านร้องกวาง" และต่อมาได้มีการสร้างวัดขึ้นก็ได้ชื่อว่า "วัดร้องกวาง" เช่นเดียวกันเมื่อสร้างเสร็จก็ได้สร้างรูปปั้น "ช้าง" (ช้างหมอบ) อันเป็นสัญญาลักษณ์ของ "บ้านกวางช้างมูบ" ไว้ในอุโบสถใกล้แท่นพระประทานเพื่อเป็นอนุสรณ์ ปัจจุบันแม้จะได้มีการรื้ออุโบสถหลังเก่าแล้ว แล้วสร้างขึ้นใหม่ก็ได้สร้างรูปปั้น "ช้างมูบ" ดังกล่าวไว้ในอุโบสถหลังใหม่ใกล้แท่นพระประธานเหมือนเดิม เพื่อให้อนุชนรุ่นหลังได้ระลึกและได้ทราบความเป็นมาโดยทั่วกัน

พ.ศ.๒๔๓๐ ทางราชการพิจารณาเห็นว่ามีชุมชนหนาแน่นขึ้นและมีหมู่บ้านอื่นๆ ที่อยู่ใกล้เคียง เพิ่มขึ้นหลายหมู่บ้าน จึงได้รับการยกฐานะเป็นตำบล เรียกว่าตำบลร้องกวาง ขึ้นกับอำเภอสอง จังหวัดแพร่

พ.ศ.๒๔๓๘ ทางราชการได้ยกฐานะตำบลร้องกวาง ขึ้นเป็นกิ่งอำเภอ มีที่ตั้งที่ว่าการกิ่งอำเภออยู่ในศูนย์กลางของตำบลร้องกวาง อันเป็นที่ตั้งที่ว่าการอำเภอในปัจจุบัน เรียกชื่อว่า "กิ่งอำเภอร้องกวาง" ขึ้นต่ออำเภอสอง ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการปกครอง และสะดวกในการที่ประชาชนจะไปติดต่อราชการต่าง ๆ จึงได้รวมตำบลอื่นเข้าด้วยจัดตั้งเป็นกิ่งอำเภอดังกล่าว

พ.ศ. ๒๔๕๒ ทางราชการพิจารณาเห็นว่าท้องที่กิ่งอำเภอร้องกวางได้มีชุมชนหนาแน่นขึ้น มีความเจริญขึ้นโดยลำดับ สมควรยกฐานะเป็นอำเภอได้ จึงได้ยกฐานะกิ่งอำเภอร้องกวางขึ้นเป็นอำเภอเรียกว่า "อำเภอร้องกวาง" ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

พ.ศ. ๒๕๒๕ มีพระราชกฤษฎีกาโอนตำบลวังหลวงและตำบลน้ำรัด อำเภอสอง รวมสองตำบลมาขึ้นกับอำเภอร้องกวาง ทำให้อำเภอร้องกวางซึ่งเดิมมีอยู่ ๑๐ ตำบล มีตำบลเพิ่มขึ้นเป็น ๑๒ ตำบล และในปัจจุบัน การแบ่งการปกครองเป็น ๑๑ ตำบล ๙๓ หมู่บ้าน โดยแยกตำบลห้วยโรงออกจากตำบลไผ่โทนตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๖

๔. สถานที่ตั้ง ที่ว่าการอำเภอร้องกวาง เลขที่ ๑ หมู่ที่ ๑ ถนนยันตรกิจโกศล ตำบลร้องกวาง อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ รหัสไปรษณีย์ ๕๔๑๔๐

๕. พื้นที่ ๖๔๒ ตารางกิโลเมตร

๖. ระยะห่างจากจังหวัดแพร่ ๓๐ กิโลเมตร

๗. ที่ตั้งและอาณาเขต (ทิศเหนือ/ทิศใต้/ทิศตะวันออก/ทิศตะวันตก)

อำเภอร้องกวางตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดแพร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา มากกว่าที่ราบ โดยลาดต่ำตามลำห้วยต่างๆ ดินส่วนใหญ่เป็นดินปนกรวด มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ อ. สอง จ. แพร่ และ อ. เวียงสา จ.น่าน
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ อ.นาน้อย อ.เวียงสาและ อ.นาหมื่น จ.น่าน
ทิศใต้	ติดต่อกับ อ. เมืองแพร่ และ อ.หนองม่วงไข่ จ.แพร่
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ อ.สอง จ. แพร่

๘. พื้นที่การปกครองแบ่งออกเป็น ๑๑ ตำบล ๙๓ หมู่บ้าน ๑๖,๗๑๕ ครัวเรือน

- ตำบลร้องกวาง มี ๑๓ หมู่บ้าน มี นายชัยวัฒน์ มูลเมือง เป็น กำนัน
- ตำบลบ้านเวียง มี ๑๔ หมู่บ้าน มี นายจอง ทาบุญ เป็น กำนัน
- ตำบลไผ่โทน มี ๙ หมู่บ้าน มี นายนรินทร์ กาสาร เป็น กำนัน
- ตำบลร้องเข็ม มี ๙ หมู่บ้าน มี นายบุญหริ่ง เข็มโน เป็น กำนัน
- ตำบลแม่ยางตาล มี ๙ หมู่บ้าน มี นายนิเวช จำเริญทรัยพ์ไพศาล เป็น กำนัน
- ตำบลน้ำเลา มี๑๐ หมู่บ้าน มี นายประยูร ท้าวใจแปง เป็น กำนัน
- ตำบลห้วยโรง มี ๘ หมู่บ้าน มี นายวิโรจน์ อิศรี เป็นกำนัน
- ตำบลแม่ยางร้อง มี ๖ หมู่บ้าน มี นายประหยัด สันป่าแก้ว เป็นกำนัน
- ตำบลแม่ยางฮ่อ มี ๖ หมู่บ้าน มี นางดารี มหาวี เป็นกำนัน
- ตำบลทุ่งศรี มี ๕ หมู่บ้าน หมดวาระ อยู่ระหว่างเลือกกำนัน
- ตำบลแม่ทราย มี ๔ หมู่บ้าน มีนายสุคนธ์ ศรีจะตะ เป็นกำนัน

๙. พื้นที่การปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล ๒ แห่ง อบต. ๘ แห่ง ได้แก่

- เทศบาลตำบลร้องกวาง ครอบคลุม ๓ ตำบล คือ ตำบลร้องกวาง ตำบลร้องเข็ม และตำบลทุ่งศรี
  มี นายพงศ์ภัทร์ นิธิศภธรพงศ์ เป็นนายกเทศมนตรี
- เทศบาลตำบลบ้านเวียง มีนายนิกร พรมท้าว เป็น นายกเทศมนตรี
- องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทราย มี นายสุทัศน์ บุญมาภิ เป็น นายกอบต.
- องค์การบริหารส่วนตำบลร้องกวาง มี ด.ต.สำราญ อัครทรัพย์ไพศาล เป็น นายกอบต.
- องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำเลา มี นายสิทธิเดช กันหมุด เป็น นายกอบต.
- องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ยางตาล มี ด.ต.วิชาญ บุญเสาร์ เป็นนายกอบต.
- องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ยางฮ่อ มี นายคมกริช เสนรังสี เป็นนายกอบต.
- องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ยางร้อง มี นายจรัล ศรีทอง เป็นนายกอบต.
- องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโรง มี นายเจตต์ ดอยแดง เป็นนายกอบต.
- องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่โทน มี นายสมควร ซุนตระกูล เป็นนายกอบต.

๑๐. จำนวนประชาชากร ๕๐,๔๕๙ คน ชาย ๒๔,๓๘๙ คน หญิง ๒๖,๐๗๐ คน
๑๖,๙๕๐ ครัวเรือน

ชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอร้องกวาง

♣ ชาวไทยภูเขาเผ่าม้งที่บ้านครกหนานทา ม. ๘ ต. ห้วยโรง จำนวน ๔๔๒ คน

♣ ชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ที่บ้านห้วยฮ่อม ม. ๑๓ ต.บ้านเวียง จำนวน ๘๘๐ คน

♣ ชนเผ่าบาลาบลี(ตองเหลือง) ที่บ้านห้วยฮ่อม ม. ๑๓ ต.บ้านเวียง ประมาณ ๑๐๐ คน

๑๑. เชื้อชาติ / ชาติพันธุ์ของประชากร ไทยล้านนา ชนเผ่าม้ง และมราบรี (ตองเหลือง)

๑๒. อาชีพหลัก ๑) ทำนา ๒) ทำไร่ ๓) ทำสวน ๔) เลี้ยงสัตว์ ๕) ประมง

๑๓. สิ้นค้าหรือผลิตภัณฑ์ทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ๑) ข้าวโพด ๒) ข้าว ๓) ยาสูบ

๑๔. รายได้ประชากรต่อหัว/ต่อปี ๔๖,๕๙๕.๙๗ บาท

๑๕. งานประเพณี / งานประจำปี

๑) ประเพณีสงกรานต์ถ้ำผานางคอย ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๒ เมษายน ของทุกปี ณ บริเวณถ้ำผานางคอย หมู่ที่ ๘ ตำบลร้องกวาง อ.ร้องกวาง จ.แพร่

๒) ประเพณีนมัสการพระธาตุปูแจ ห้วงเดือน กุมภาพันธ์ของทุกปี

๓) ประเพณีนมัสการพระธาตุใจดี ห้วงเดือน เมษายนของทุกปี

๑๖. สถานศึกษา ๑) ระดับประถมศึกษา ๓๓ แห่ง ๒) ระดับมัธยมศึกษา ๒ แห่ง
๓) สถาบันการศึกษาสายอาชีพ - แห่ง ๔) ระดับมหาวิทยาลัย ๑ แห่ง (มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ฯ)

๑๗. สถานที่ทางศาสนา ๑. วัด ๒๕ แห่ง ๒) สำนักสงฆ์ ๑๔ แห่ง
๓) ที่พักสงฆ์ ๑๓ แห่ง ๔) โบสถ์คริสต์ ๑ แห่ง ๕) มัสยิด - แห่ง ๖) อื่น ๆ - แห่ง

๑๘. สถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ๑. อ่างเก็บน้ำแม่ถาง ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๑๔ ตำบลบ้านเวียง
๒. ถ้ำผานางคอย ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๘ ตำบลร้องกวาง ๓. น้ำตกห้วยโรง ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๗ ตำบลห้วยโรง
๔. พระธาตุปูแจ ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านเวียง ๕. พระธาตุใจดี ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๙ ตำบลน้ำเลา
๖. พระธาตุโชคดี ศรีร้องกวาง ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๗ ตำบลร้องกวาง

๑๙. สถานพยาบาล ๑) โรงพยาบาลของรัฐ ๑ แห่ง ๒) สถานีอนามัย ๑๖ แห่ง

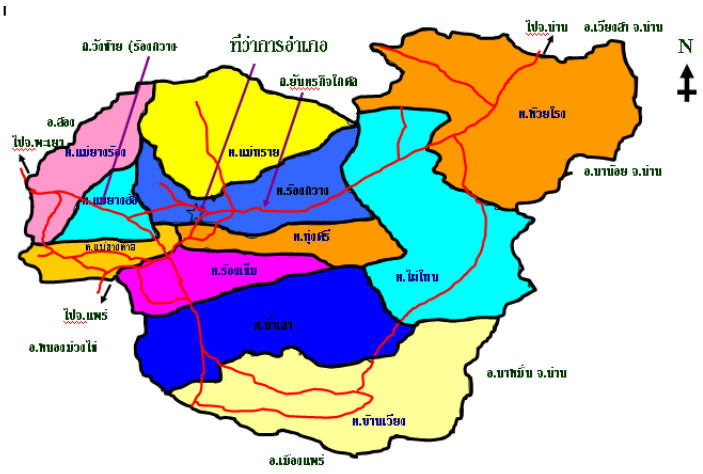
๒๐. สถาบันการเงิน ๑) ธนาคาร ๓ แห่ง (ธ.ก.ส.สาขาร้องกวาง และสาขาตลาดร้องกวาง ธ.ออมสิน สาขาร้องกวาง) ๒) โรงรับจำนำ - แห่ง

๒๑. หมายเลขโทรศัพท์ติดต่ออำเภอ ๐-๕๔๕๙-๗๓๖๓ โทรสาร ๐-๕๔๕๙-๗๓๖๓

๒๒. ผู้ประสานงานข้อมูลของอำเภอ นางสาวรัตนาพร โสภา โทรศัพท์ ๐-๕๔๕๙-๗๓๖๓

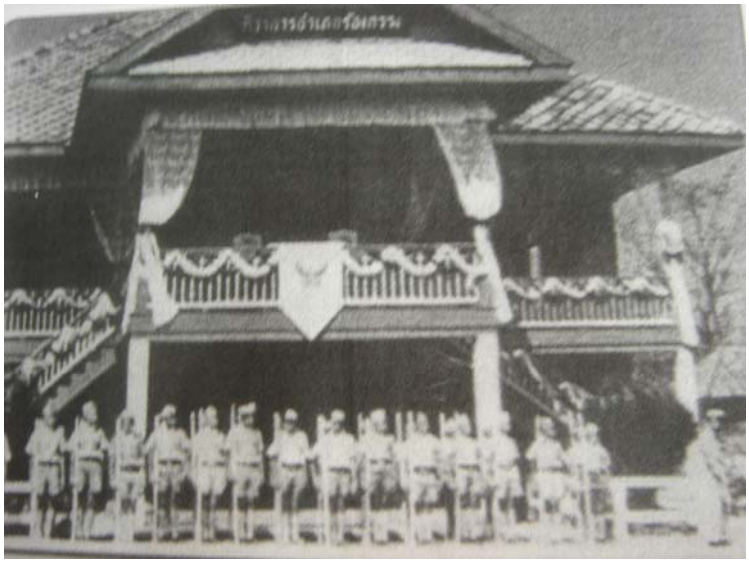
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลรูปภาพ/ภาพถ่าย

๒๓. แผนที่ตั้งอำเภอ

๒๔. รูปภาพสถานที่สำคัญที่สื่อถึงสัญลักษณ์ของอำเภอ ประกอบด้วย

๑) ภาพถ่ายโบราณ/ภาพถ่ายประวัติศาสตร์ อาคารที่ว่าการอำเภอ

๒) ภาพถ่ายที่ว่าการอำเภอปัจจุบัน

๓) สถานที่สำคัญ เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ สถานที่ท่องเที่ยว สถานที่ทางศาสนา สำคัญ

ถ้ำผานางคอย

น้ำตกห้วยโรง

อ่างเก็บน้ำแม่ถาง

พระธาตุโชคดีศรีร้องกวาง

พระธาตุปูแจ

๓) งานประเพณี หรืองานประจำปี

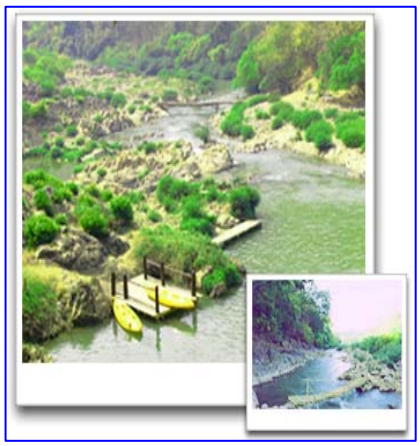

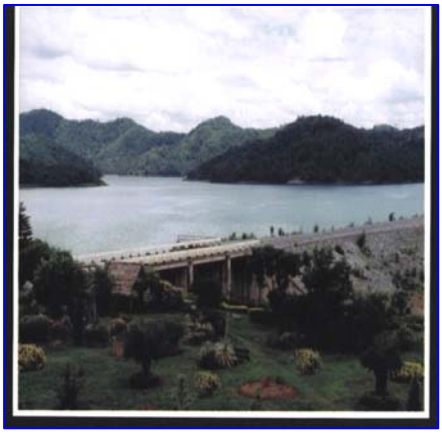
งานประเพณีสงกรานต์ถ้ำผานางคอย

บรรยายสรุป
อำเภอสอง จังหวัดแพร่

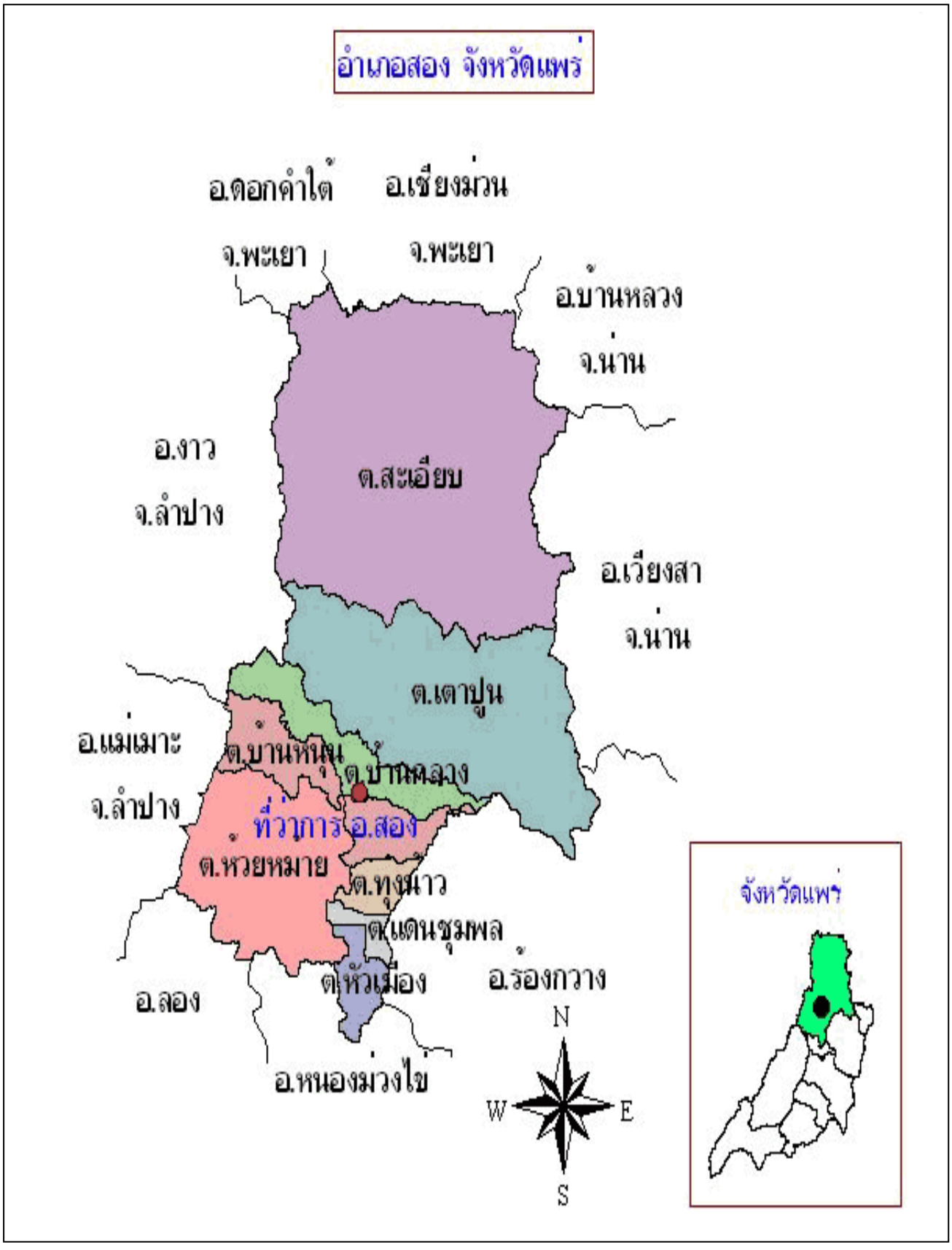
คำขวัญอำเภอสอง

“ แก่งเสือเต้น อ่างแม่สอง สักทองหัตถศิลป์สืบสาน

นางสิบสอง เพื่อนแพงแหล่งตำนาน เมืองอุทยานลิลิตพระลอ”

ที่ทำการปกครองอำเภอสอง ถนนปู่เจ้าสมิงพราย อ.สอง จ.แพร่ โทรศัพท์/โทรสาร 0-5464-2635 e-mail:wiangsrong2009@hotmail.com

แผนที่อำเภอสอง จังหวัดแพร่
โดยสังเขป

วิสัยทัศน์อำเภอสอง

“อำเภอสอง เป็นเมืองท่องเที่ยวและแหล่งวรรณคดีลิลิตพระลอ
มีวิถีชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง เชิดชูคุณธรรม
บูรณาการการทำงานทุกภาคส่วน
เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ”

ยุทธศาสตร์อำเภอสอง

- ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต
- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภค
- พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและสุขภาพเพื่อให้เกิดรายได้ในจังหวัด
- ส่งเสริมอาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและขยายผลโครงการตามพระราชดำริ
- การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- ความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย

ข้อมูลประวัติความเป็นมาและข้อมูลสำคัญต่างๆ ของอำเภอสอง

1. สภาพทั่วไป

1.1 ประวัติความเป็นมา

เมืองสอง เป็นชื่อเรียกกันมาตั้งแต่เมื่อไหร่ ใครเป็นผู้สร้าง ไม่ปรากฏหลักฐานทางประวัติศาสตร์ชาติไทยที่ชัดเจน แต่จากพงศาวดารโยนก กล่าวถึง เมืองสองว่า จุลศักราช 914 ปีชวด จัตวาศก เดือน 9 ขึ้น 10 ค่ำ เจ้าฟ้าเมืองนายกับเจ้าฟ้าเชียงทอง สองพี่น้อง ได้ยกริ้พลมาตีเมืองต่างๆ ในอาณาจักรล้านนาไทย ได้เมืองเชียงราย เชียงแสน เมืองลอ พะเยา ลุถึงเดือน 11 ขึ้น 2 ค่ำ ปีเดียวกัน ยกทัพจากเมืองพะเยา ระยะทางแปดพันวาไปแรมยางดุมสะเอียบ จากยางดุมสะเอียบ ไปแรมป่าเลาระยะทางสองพันวายกจากป่าเลาไปแรมเมืองสองระยะทางหมื่นวายกจากเมืองสองไปแรมป่าเสี้ยว ยกจากป่าเสี้ยวไปแรมเมืองแพร่ ฯลฯ

จากข้อความดังกล่าว จะเห็นว่าเมืองสองเป็นเมืองที่สร้างมานานแล้ว และคาดว่าคงสร้างในสมัยเดียวกันกับเมืองพะเยา เมืองแพร่ เชียงแสน หากจะเปรียบเทียบกับเมืองแพร่ในสมัยนั้นก็เป็นสมัยที่พระยาสามล้านปกครองเมืองแพร่ คือ ระหว่าง พ.ศ.2093 – 2095

พงศาวดารเมืองน่าน กล่าวถึงเมืองสองว่า จุลศักราช 889 ตรงกับ พ.ศ.2070 พญาน่าน ตนชื่นอุ่นเฮือน ได้ยกไพร่พลทหารลงมาตีเมืองเทิง เมืองสอง ได้ชัยชนะจึงกวาดต้อนผู้คนไปเป็นจำนวนมาก

จุลศักราช 893 ตรงกับ พ.ศ.2074 พญาแพร่ได้รวบรวมไพร่พลยกขึ้นไปตีเมืองคืนจากพญาน่าน แต่ไม่สามารถตีหักเอาเมืองน่านได้จึงยกทัพกลับแต่เจ้าเมืองแพร่ได้แต่งตั้งตัวแทนให้ไปปกครองเมืองสองสืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน กล่าวกันว่าเดิมบ้านเจ้าเมืองสองตั้งที่บ้านหนุน ต่อมาภายหลังได้ย้ายไปตั้งที่บ้านกลาง

ปี พ.ศ. 2440 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดให้จัดการปกครองหัวเมืองฝ่ายเหนือแบบมณฑลเทศาภิบาล เมืองสองจึงถูกลดฐานะลงเป็นอำเภอ เรียกว่า อำเภอยมเหนือ

ปี พ.ศ. 2449 ทางราชการได้เปลี่ยนชื่อจาก อำเภอยมเหนือ เป็นอำเภอสอง ตามความนิยมของชาวบ้านใกล้ไกล

ปี พ.ศ. 2470 ทางราชการได้เปลี่ยนชื่อจาก อำเภอสอง เป็นอำเภอบ้านกลาง แต่ไม่มีใครเรียกและไม่เป็นที่รู้จัก ในที่สุด ปี พ.ศ.2480 ทางราชการจึงได้เปลี่ยนชื่อกลับไปใช้ชื่อตามเมืองโบราณคือ เมืองสอง ดังนั้นจึงเปลี่ยนจากอำเภอบ้านกลางเป็นอำเภอสอง มาจนถึงปัจจุบัน

1.2 ลักษณะทางกายภาพ

- **ที่ตั้ง**

อำเภอสองตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดแพร่ ห่างจากจังหวัดแพร่ 49 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานคร 603 กิโลเมตร อยู่สูงกว่าระดับทะเลประมาณ 183 เมตร

- อาณาเขตติดต่อกับอำเภออื่น ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอดอกคำใต้ อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา และอำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน และอำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอหนองม่วงไข่ และอำเภอลอง จังหวัดแพร่

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภองาว อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

➢ **สภาพพื้นที่ / เนื้อที่**

พื้นที่ : สามารถจำแนกออกได้ตามลักษณะการใช้ประโยชน์ ดังนี้

- พื้นที่การเกษตร จำนวน 122,968 ไร่ หรือ ร้อยละ 12.37
- พื้นที่ป่าไม้ จำนวน 760,500 ไร่ หรือ ร้อยละ 76.52
- พื้นที่อยู่อาศัย และอื่นๆ จำนวน 110,282 ไร่ หรือ ร้อยละ 11.11

เนื้อที่ : ประมาณ 1,594 ตร.กม. หรือ ประมาณ 996,250 ไร่ ซึ่งเป็นอำเภอที่มีพื้นที่มากที่สุดของจังหวัดแพร่

➢ **ลักษณะภูมิประเทศ**

ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและป่าไม้ที่มีความอุดมสมบูรณ์ ประมาณร้อยละ 80 ของพื้นที่ทั้งหมด มีพื้นที่ราบสำหรับการเกษตรและที่อยู่อาศัยคิดเป็นร้อยละ 20 มีแม่น้ำสายสำคัญ 2 สาย ไหลผ่าน คือแม่น้ำยม และแม่น้ำสอง

➢ **ลักษณะภูมิอากาศ**

เป็นแบบร้อนชื้น (Tropic) มี 3 ฤดู ได้แก่

1) ฤดูร้อน อยู่ในช่วงเดือน มีนาคม – เมษายน อุณหภูมิสูงสุดประมาณ 41 องศาเซลเซียส
2) ฤดูฝน อยู่ในช่วงเดือน พฤษภาคม – ตุลาคม โดยจะมีฝนตกชุกมากในเดือนกันยายน
3) ฤดูหนาว อยู่ในช่วงเดือน พฤศจิกายน – กุมภาพันธ์ อุณหภูมิต่ำสุดประมาณ 7 องศาเซลเซียส

1.3 การปกครอง และประชากร

➢ **การปกครอง**

เขตการปกครองตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 แบ่งเป็น 8 ตำบล 85 หมู่บ้าน ดังนี้

ตำบลบ้านกลาง	12 หมู่บ้าน	มีพื้นที่	109	ตารางกิโลเมตร
ตำบลบ้านหนุน	11 หมู่บ้าน	มีพื้นที่	106	ตารางกิโลเมตร
ตำบลเตาปูน	12 หมู่บ้าน	มีพื้นที่	339	ตารางกิโลเมตร
ตำบลแดนชุมพล	4 หมู่บ้าน	มีพื้นที่	9	ตารางกิโลเมตร
ตำบลห้วยหม้าย	17 หมู่บ้าน	มีพื้นที่	175	ตารางกิโลเมตร
ตำบลหัวเมือง	13 หมู่บ้าน	มีพื้นที่	40	ตารางกิโลเมตร
ตำบลสะเอียบ	10 หมู่บ้าน	มีพื้นที่	790	ตารางกิโลเมตร
ตำบลทุ่งน้าว	6 หมู่บ้าน	มีพื้นที่	26	ตารางกิโลเมตร

มีเทศบาล 2 แห่ง คือ เทศบาลตำบลสอง และเทศบาลตำบลห้วยหม้าย

มีองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ จำนวน 7 แห่ง คือ

1. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง
2. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหนุน
3. องค์การบริหารส่วนตำบลเตาปูน
4. องค์การบริหารส่วนตำบลแดนชุมพล
5. องค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง
6. องค์การบริหารส่วนตำบลสะเอียบ
7. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งน้าว

➢ **ประชากร**

อำเภอสอง มีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 51,871 คน

ในเขตเทศบาล	รวม	7,446 คน
-จำนวนประชากรชาย	รวม	3,484 คน
-จำนวนประชากรหญิง	รวม	3,962 คน
นอกเขตเทศบาล	รวม	44,168 คน
-จำนวนประชากรชาย	รวม	21,927 คน
-จำนวนประชากรหญิง	รวม	22,241 คน

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ข้อมูล ณ เดือน พฤศจิกายน 2554

มีชาวไทยภูเขา 3 เผ่า

❒**เผ่าม้ง** บ้านแม่แรม ตำบลเตาปูน ประชากร 1,568 คน จำนวนบ้าน 205 หลังคาเรือน

❒**เผ่าอาข่า** บ้านแม่พร้าว ตำบลสะเอียบ ประชากร 279 คน จำนวนบ้าน 70 หลังคาเรือน

❒**เผ่ามลาบรี** บ้านท่าวะ ตำบลสะเอียบ ประชากร 146 คน จำนวนบ้าน 24 หลังคาเรือน

1.4 ทรัพยากรธรรมชาติ

➢ **ทรัพยากรดิน**

ลักษณะดินมีความเหมาะสมสำหรับการเพาะปลูกพืชหลายชนิด โดยพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ถั่วเหลือง ใบยาสูบ พื้นที่ราบเชิงเขาเหมาะสมสำหรับปลูกไม้ผลและพืชไร่

➢ **ทรัพยากรน้ำ**

อำเภอสอง มีพื้นที่ลำห้วย หนอง คลอง บึง รวมประมาณ 12,000 ไร่ หรือร้อยละ 1.20 ของพื้นที่ทั้งหมด

มีแหล่งน้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำยม และลำน้ำแม่สอง นอกจากนั้นยังมีแหล่งน้ำอื่น ๆ คือ

1. ลำห้วยแม่ใส
2. ลำน้ำแม่เต้น
3. ลำน้ำแม่สะกึ๋น
4. ฝายห้วยจันทร์
5. ลำน้ำแม่ปุ๊
6. ลำน้ำห้วยกาหลง
7. ลำน้ำห้วยเคียน
8. ลำห้วยแม่แรม
9. ฝายแม่ยม
10. ฝายน้ำล้นทุ่งไผ่
11. อ่างเก็บน้ำห้วยจันทร์
12. อ่างเก็บน้ำห้วยเป๊าะ
13. อ่างเก็บน้ำห้วยรัง

➢ **ทรัพยากรป่าไม้**

พื้นที่ป่าไม้อำเภอสอง จำนวน 760,500 ไร่ หรือร้อยละ 76.52 ของพื้นที่ทั้งหมดในจำนวนนี้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 1 แห่ง คือ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยหลวง เนื้อที่ 60,625 ไร่ และอุทยานแห่งชาติ 1 แห่ง คือ อุทยานแห่งชาติแม่ยม มีเนื้อที่ 284,218 ไร่ และเป็นพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมประมาณ 114,000 ไร่

1.5 การคมนาคม

การคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอและจังหวัด ดังนี้

1. ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 103 (อ.สอง จ.แพร่ – อ.งาว จ.ลำปาง)
2. ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 1120 (อ.สอง จ.แพร่ – อ.เชียงม่วน จ.พะเยา)
3. ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 1154 (อ.สอง จ.แพร่ – อ.งาว จ.ลำปาง)

1.6 สาธารณูปโภค

➢ **ไปรษณีย์** มีที่ทำการไปรษณีย์ จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอสอง

➢ **ประปา** การใช้น้ำอุปโภค และบริโภคของราษฎรในพื้นที่ แบ่งเป็น

- ประปาส่วนภูมิภาค (อ.ร้องกวาง) รับผิดชอบพื้นที่ อ.สอง
- ประปาหมู่บ้าน
- แหล่งน้ำ ประเภทอื่น ๆ เช่น บ่อน้ำบาดาล บ่อน้ำตื้น ถังเก็บน้ำฝน และโอ่งน้ำขนาดใหญ่ เป็นต้น

➢ **โทรศัพท์** มีชุมสายโทรศัพท์ จำนวน 1 แห่ง

➢ **ไฟฟ้า** การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้บริการจ่ายไฟฟ้าให้กับทุกหมู่บ้านของอำเภอสอง จำนวน 85 หมู่บ้าน

2. สภาพเศรษฐกิจ

2.1 การประกอบอาชีพ

1. อาชีพหลัก ได้แก่ 1. ทำการเกษตร เช่น ปลูกข้าวนาปี ข้าวโพด ยาสูบ มะขามหวาน มะม่วง ถั่วเหลือง ลำไย ถั่วลิสง ถั่วเขียว อ้อย ไม้สัก
2. เลี้ยงสัตว์ เช่น ไก่ สุกร โค กระบือ ม้า ห่าน ช้าง

2. อาชีพเสริม ได้แก่ 1. ธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม คือ สุรากลั่นชุมชน ผลิตสุราแช่ ผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา ผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ ทอผ้าพื้นเมือง ขนมแหนม ปลาร้าอบ น้ำพริก เป็นต้น

2.2 การเงิน การธนาคาร

- สถาบันการเงิน มีธนาคาร จำนวน 2 แห่ง
  1. ชื่อธนาคารออมสิน สาขาสอง โทรศัพท์ 0-5459-1626
  2. ชื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาสอง โทรศัพท์ 0-5464-2671
- สหกรณ์และกลุ่มออมทรัพย์
  1. สหกรณ์การเกษตรอำเภอสอง จำกัด
  2. สหกรณ์กลุ่มผู้ใช้น้ำอ่างแม่สอง
  3. สหกรณ์กลุ่มผู้ใช้น้ำอ่างแม่ยม
  4. สหกรณ์กลุ่มผู้ใช้น้ำทุ่งไผ่
  5. ชมรมแม่บ้านอำเภอสอง

3. สภาพสังคม

3.1 การศึกษา

- ข้อมูลด้านการศึกษา

■สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษา 37 (แพร่-น่าน) จำนวน 2 แห่ง ได้แก่

-โรงเรียนสองพิทยาคม ตั้งอยู่ตำบลบ้านหนุน อำเภอสอง จังหวัดแพร่

-โรงเรียนเวียงเทพวิทยา ตั้งอยู่ตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่

■สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 1 จำนวน 34 แห่ง

- โรงเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมขยายโอกาส จำนวน 34 แห่ง
- สถานศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการชีวศึกษา (วิทยาลัยการอาชีพสอง)

- ระบบการศึกษานอกโรงเรียน จำนวนนักศึกษา 935 คน จำนวนครู 16 คน จัดการศึกษา 3 ประเภท
  - สายสามัญ ประกอบด้วย ระดับประถม มัธยมต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

- สายอาชีพ ประกอบด้วย อาชีพระยะสั้น การพัฒนาอาชีพ กลุ่มสนใจ
- การศึกษาตามอัธยาศัย เช่น
  - บริการห้องสมุดประชาชนอำเภอสอง 1 แห่ง
  - ศูนย์การเรียนชุมชนตำบล 8 แห่ง
  - ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 84 แห่ง

➢ การศึกษาอื่น ๆ

- โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา (โรงเรียนวังฟ่อนวิทยา) 1 แห่ง

3.2 การศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธประมาณ 99.3 % ศาสนาอื่น ๆ ประมาณ 0.7 %

➢ มีสถาบันหรือองค์กรทางศาสนา ดังนี้

- วัด ที่พักสงฆ์ จำนวน 39 แห่ง
- โบสถ์คาทอลิค 1 แห่ง

➢ สภาวัฒนธรรมอำเภอ 1 แห่ง

➢ สภาวัฒนธรรมตำบล 8 แห่ง

➢ ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอ 1 แห่ง

➢ สมาคม 4 แห่ง

- สมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนสองพิทยาคม ที่ตั้งสำนักงานโรงเรียนสองพิทยาคม เลขที่ 427 หมู่ที่ 6 ถนนวังซ้าย ตำบลบ้านกลาง อำเภอสอง จังหวัดแพร่
- สมาคมผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอสอง ที่ตั้งสำนักงานโรงเรียนชุมชนบ้านกลาง (สนิทวิทยาการ) หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านกลาง อำเภอสอง จังหวัดแพร่
- สมาคมผู้ประกอบวิชาชีพครูอำเภอสอง ที่ตั้งสำนักงานโรงเรียนบ้านศรีมูลเรือง หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านหนุน อำเภอสอง จังหวัดแพร่
- สมาคมส่งเสริมพ่อค้าอำเภอสอง ที่ตั้งสำนักงานร้านขายยาอรุณเภสัช หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านกลาง อำเภอสอง จังหวัดแพร่

➢ มูลนิธิ 3 แห่ง

- มูลนิธิไทยรัฐวิทยา 31 ที่ตั้งสำนักงานโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 31 เลขที่ 1 หมู่ที่ 2 ตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่
- มูลนิธิรวมใจเมืองสอง ที่ตั้งสำนักงานวิทยาลัยการอาชีพสอง เลขที่ 535 หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านหนุน อำเภอสอง จังหวัดแพร่
- มูลนิธิการศึกษาเมืองสอง ที่ตั้งสำนักงานโรงเรียนบ้านเทพ (เทพสุนทรินทร์) หมู่ที่ 6 ถนนปู่เจ้าสมิงพราย ตำบลบ้านกลาง อำเภอสอง จังหวัดแพร่

3.3 การสาธารณสุข

1) มีการให้บริการด้านการสาธารณสุข โดยมีสถานบริการ ดังนี้

โรงพยาบาล ขนาด 30 เตียง	จำนวน	1	แห่ง
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	จำนวน	1	แห่ง
สถานีอนามัยประจำตำบล / หมู่บ้าน	จำนวน	15	แห่ง
ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	จำนวน	5	แห่ง

2) จำนวนบุคลากรทางด้านสาธารณสุข

- แพทย์	จำนวน	3	คน
- ทันตแพทย์	จำนวน	2	คน
- เภสัชกร	จำนวน	4	คน
- พยาบาลวิชาชีพ	จำนวน	57	คน
- พยาบาลเทคนิค	จำนวน	1	คน
- เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและเจ้าหน้าที่อื่นๆ	จำนวน	102	คน

4 . สถานที่ท่องเที่ยว อำเภอสอง จังหวัดแพร่

แก่งเสือเต้น

ตั้งอยู่หน้าที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่ยม เป็นเกาะแก่งธรรมชาติในแม่น้ำยม มีความยาวประมาณ 2 กิโลเมตร ชื่อของแก่งเสือเต้นนี้มีความเป็นมาจากลักษณะธรรมชาติของหินก้อนหนึ่งในแก่งนี้ ซึ่งมีลักษณะรอยเท้าเสือปรากฏอยู่ บริเวณแก่งเสือเต้นมีหาดทรายอยู่ทั่วไป เหมาะแก่การกางเต็นท์เพื่อสัมผัสธรรมชาติที่งดงาม และมีกิจกรรมที่น่าสนใจ ได้แก่ การล่องแก่ง จัดในราวเดือนพฤศจิกายน ถึง เมษายน มีสถานที่ให้นักท่องเที่ยวนอนพักและมีลานกางเต็นท์

ดงสักงาม

อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่ยม ประมาณ 6 กิโลเมตร ต้องใช้การเดินเท้าเท่านั้น ลักษณะเป็นผืนป่าไม้สักทองขนาดใหญ่ ที่มีความอุดมสมบูรณ์โดยเฉพาะจุดชมวิวเหมืองแร่แบไรต์เก่า ในช่วงฤดูฝนและฤดูหนาว จะมองเห็นทะเลหมอก ดูแล้วสวยงามน่าประทับใจอย่างยิ่ง

หล่มด้ง

ตั้งอยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่ยม ประมาณ 10 กิโลเมตร เป็นบึงน้ำจืดธรรมชาติบนภูเขา ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 120 เมตร ปกคลุมด้วยป่าทึบ ลักษณะที่แปลกคือไม่มีต้นน้ำกำเนิดของแหล่งน้ำ และน้ำในบึงก็ไม่เคย เพิ่มหรือลดลงแต่อย่างใด สันนิษฐานว่าน่าจะเกิดจากปล่องภูเขาไฟ ที่ดับสนิทแล้ว นอกจากนั้นบริเวณใกล้ยังมีดงต้นตะแบกยักษ์ มีจุดชมวิวทิวทัศน์ป่าสัก ซึ่งสามารถมองเห็นพระอาทิตย์ขึ้น และตกได้ด้วย

วัดธาตุพระลอ

ตั้งอยู่ที่บ้านธาตุพระลอ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านกลาง ห่างจากอำเภอสอง ประมาณ 3 กิโลเมตร ในบริเวณวัดมีพระธาตุเก่าแก่อายุกว่า 400 ปี สร้างขึ้นเป็นอนุสรณ์เพื่อระลึกถึงความรักอมตะของพระลอแห่งนครแมนสรวง และพระเพื่อนพระแพง แห่งเมืองสรอง เป็นต้นกำเนิดของวรรณคดี เรื่องลิลิตพระลอซึ่งสันนิษฐานว่าน่าจะแต่งขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น

วัดพระธาตุหนองจันทร์

ตั้งอยู่ที่บ้านลูนิเกตุ หมู่ที่ 9 ตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ศรัทธาจากตำบลบ้านหนุนเป็นปูชนียสถานที่มีความสำคัญแห่งหนึ่งของอำเภอสอง ในบริเวณวัดมีองค์พระธาตุเป็นสถานที่บรรจุ พระบรมสารีริกธาตุส่วนเส้นพระเกศาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และยังเป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธรูป “พระเจ้าตนหลวง” ซึ่งสันนิษฐานว่าเป็นพระพุทธรูปที่ใหญ่ที่สุดในภาคเหนือ

อ่างเก็บน้ำแม่สอง

เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่บ้านท่อสมานตำบลเตาปูน บริเวณโดยรอบมีทิวทัศน์สวยงาม สามารถมองเห็นแนวผาพี่ผาน้อง ตั้งตระหง่านได้อย่างชัดเจน ท่ามกลางบรรยากาศอันเงียบสงบ และสะอาดตาของพื้นน้ำในทะเลสาบน้ำจืดของอ่างเก็บน้ำแม่สอง ซึ่งมีความจุสูงสุดถึง 65.8 ล้านลูกบาศก์เมตร ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอสอง ประมาณ 6 กิโลเมตร

น้ำตกซาววา

ตั้งอยู่บ้านนาหลวง ตำบลสะเอียบ
ห่างจากอำเภอสอง ประมาณ 65 กิโลเมตร
เป็นน้ำตกธรรมชาติ
มีความสูงประมาณ 40 เมตร หรือ 20 วา

ศาลเจ้าแม่นางสิบสอง

เป็นสถานที่สิงสถิตดวงวิญญาณของนางสิบสองซึ่งเป็นบริวารของปู่เจ้าสมิงพรายในตำนานวรรณคดีลิลิตพระลอ ชาวอำเภอสองมีความเชื่อว่า นางสิบสองของเมืองสองเป็นหัวหน้ากองทัพผีที่ปู่เจ้าสมิงพรายเรียกมารับใช้ให้ไปห้ำหั่นผี ของเมืองแมนสรวงของพระลอให้ยอมแพ้ก่อนจะทำเสน่ห์ให้พระลอเดินทางมาหาพระเพื่อนพระแพง นอกจากนั้นปู่เจ้าสมิงพรายได้ มอบหมายให้นางสิบสองเป็นผู้คอยปกปักรักษาเมืองสองไว้ มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ศาลนางสิบสองในปัจจุบัน เป็นที่เคารพสักการะของชาวอำเภอสอง และผู้ที่มีความเชื่อต่างอำเภอต่างจังหวัด และเป็นที่พึ่งของคนเดินทาง ศาลนางสิบสองตั้งอยู่ริมทางหลวง หน้าป้อมตำรวจ (ด่านนางฟ้า) ทางแยกเข้าอำเภอสอง ตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่

พิพิธพันภัณฑ์ศิลปะพื้นบ้านเมืองสอง

พิพิธภัณฑ์ศิลปะพื้นบ้านเมืองสรอง ตั้งอยู่ที่โรงเรียนสองพิทยาคม เป็นที่รวบรวมของโบราณซึ่งแสดงถึงวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณีของชาวอำเภอสอง เช่น เครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องมือทางการเกษตร เครื่องมือล่าสัตว์ ฯลฯ

หมู่บ้านชาวเขาเผ่าอาข่า

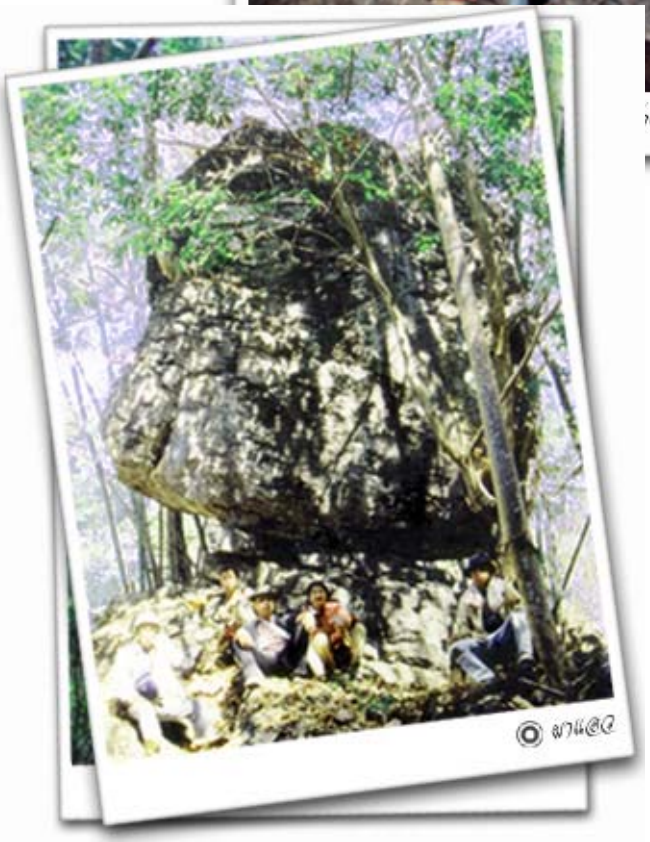
ชาวเขาเผ่าอาข่า บ้านแม่พร้าว หมู่ที่ 9 ตำบลสะเอียบ ซึ่งรักษาวัฒนธรรมของชนเผ่าไว้อย่างสมบูรณ์

ถ้ำผาพี่ผาน้อง

ถ้ำผาพี่ผาน้อง เป็นถ้ำขนาดใหญ่ มีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม มีลักษณะเป็นรูปเขาแหลม อยู่ทางทิศตะวันออกของบ้านเหล่าเหนือ หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านกลาง ซึ่งได้รับการขนานนามว่า “ถ้ำผาพี่ผาน้อง”

ผาแอว

ตั้งอยู่ในป่าห้วยป้อม บ้านหล่ายห้วย หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านหนุน เป็นหินขนาดใหญ่ ที่มีรูปร่างประหลาด โดยมีฐานรับน้ำหนักขนาดเล็ก ตัวก้อนหินดูแล้วน่าจะล้มแต่ไม่ล้ม เป็นที่อัศจรรย์แก่ผู้พบเห็นอย่างยิ่ง ซึ่งตั้งอยู่ใกล้ถ้ำผาพี่ผาน้อง

5. สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอสอง จังหวัดแพร่

ผลิตภัณฑ์กระดาษสา ของกลุ่มผลิตภัณฑ์กระดาษสา บ้านลอง ตำบลบ้านหนุน

ผลิตภัณฑ์ปลาร้าอบ หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านกลาง

ผลิตภัณฑ์ดุนโลหะ บ้านธาตุพระลอ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านกลาง

ผลิตภัณฑ์จากฝุ่นไม้ หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลแดนชุมพล และหมู่ที่ 10 ตำบลบ้านกลาง

ผลิตภัณฑ์สุราพื้นบ้าน ของตำบลห้วยหม้าย และตำบลสะเอียบ

บรรยายสรุป
อำเภอสูงเม่น
จังหวัดแพร่

ที่ทำการปกครองอำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
E- mail : sungmen5404@hotmail.com Tel.0-5454-1228 / 0-5454-1203

วิสัยทัศน์อำเภอสูงเม่น

“ยึดมั่นธรรมาภิบาล ร่วมบูรณาการ สู่คุณภาพชีวิตที่ดี”

ค่านิยม

- **จิตบริการ (Service mind)**
- **สำนักในความรับผิดชอบ (Accountability)**
- **ทำงานแบบมีส่วนร่วม (Integration)**
- **พัฒนาตนเองอยู่เสมอ (Individual Development)**

ยุทธศาสตร์

1. **อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**
2. **ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม**
3. **พัฒนาระบบการบริหารงานตามหลักธรรมภิบาล**
4. **บูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชน**
5. **ส่งเสริมพัฒนาฝีมือและคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน**
6. **ส่งเสริมการประกอบอาชีพที่หลากหลาย**

ยุทธศาสตร์การบริหารราชการอำเภอสูงเม่น

วิสัยทัศน์	ยึดมั่นธรรมาภิบาล ร่วมบูรณาการ สู่คุณภาพชีวิตที่ดี
การเงินการคลัง (Financial Perspective) ประสิทธิผล	ส่งเสริมพัฒนาฝีมือและคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน ส่งเสริมการประกอบอาชีพที่หลากหลาย
ลูกค้า (Customer Perspective) คุณภาพบริการ	ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม
กระบวนการภายใน (Operational Perspective) ประสิทธิภาพ	พัฒนาระบบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล บูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และภาคประชาชน
การเรียนรู้และพัฒนา (Learning & Growth Perspective)	อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คำขวัญอำเภอ

เฟอร์นิเจอร์ไม้สัก เอกลักษณ์สูงเม่น งามเด่นอ่างแม่มาน
คัมภีร์ใบลานสองร้อยปี ประเพณีไหว้สาพระธาตุเนิ้ง

ประวัติอำเภอสูงเม่น

อำเภอสูงเม่นเดิมเรียกว่า อำเภอแม่พวก ตั้งอยู่บ้านสูงเม่น ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2460 ทางราชการได้เปลี่ยนชื่อจาก อำเภอแม่พวก เป็น อำเภอสูงเม่น โดยมีที่ว่าการอำเภอสูงเม่น ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลสูงเม่น คำว่า 'สูงเม่น' ไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดจัดทำประวัติไว้เป็นหลักฐาน เพียงแต่ได้รับทราบจากคำบอกเล่าจากบุคคลผู้ที่รู้บอกว่าสถานที่ตั้งวัดสูงเม่นเดิมเป็นป่าไม้พงไพรหนาแน่นเป็นที่ชุมนุมของสัตว์ชนิดหนึ่ง คือ เม่น ได้มาชุมนุมอาศัยอยู่ ต่อมาบ้านเมืองได้เจริญขึ้นป่าแห่งนี้ได้ถูกแผ้วถางราษฎรได้ใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันเป็นหมู่บ้านพร้อมกับได้สร้างวัดขึ้นชื่อวัดสูงเม่น และในปี พ.ศ. 2460 ทางราชการ ได้เปลี่ยนชื่อจาก อำเภอแม่พวก เป็นอำเภอสูงเม่น และได้สร้างอาคารที่ว่าการอำเภอขึ้น เพื่อให้บริการประชาชน ต่อมาอาคารเดิมได้แออัดเนื่องจากมีส่วนราชการเพิ่มขึ้น จนกระทั่งปี พ.ศ. 2539 กรมการปกครองได้จัดสรรงบประมาณ จำนวน 6,595,000 บาท เพื่อก่อสร้างอาคารเฉลิมพระเกียรติ ฯ ที่ว่าการอำเภอสูงเม่น ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี เปิดให้บริการเป็นศูนย์กลางการบริหารราชการ

เพื่อให้บริการและบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้กับประชาชน ชาวอำเภอสูงเม่น จนถึงปัจจุบัน

.....

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของอำเภอ

1.1 ด้านกายภาพ

1.1.1 ลักษณะที่ตั้ง

อำเภอสูงเม่นตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดแพร่ ที่ว่าการอำเภอสูงเม่นตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลสูงเม่น ติดกับทางหลวงแผ่นดินสายที่ 101 (ถนนยันตรกิจโกศล) ห่างจากจังหวัดแพร่ประมาณ 11.40 กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 538 กิโลเมตร

1.1.2 ขนาดและพื้นที่

อำเภอสูงเม่นมีขนาดหรือพื้นที่ประมาณ 366.008 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 228,775 ไร่

1.1.3 อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อ.เมืองแพร่ จ.แพร่
ทิศใต้ ติดต่อกับ อ.เด่นชัย จ.แพร่
ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อ.ท่าปลา จ.อุตรดิตถ์
ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อ.เด่นชัย และ อ.ลอง จ.แพร่

1.1.4 ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่มีภูเขาล้อมรอบทางทิศตะวันออกและทิศตะวันตก สภาพพื้นที่โดยทั่วไป เป็นที่ราบภูเขา มีภูเขาล้อมรอบทางทิศตะวันออกและตะวันตก

1.1.5 แม่น้ำ อำเภอสูงเม่นมีแม่น้ำที่สำคัญ ไหลผ่าน ดังนี้

1. แม่น้ำยม ต้นน้ำเกิดจากภูเขาผีปันน้ำ จังหวัดน่าน เป็นแม่น้ำสายหลักของ จังหวัดแพร่ไหลผ่านพื้นที่อำเภอสูงเม่น ในตำบลเวียงทอง, สบสาย , ร่องกาศ , พระหลวง , สูงเม่น , บ้านปง และน้ำชำ ระยะทางประมาณ 19.237 กิโลเมตร ราษฎรใช้ประโยชน์ในด้านเกษตรกรรม ปศุสัตว์และการประมง

2. ลำน้ำแม่มาน ต้นน้ำ เกิดจากภูเขาพญาผ่อ ไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำแม่มาน ซึ่งตั้ง อยู่บริเวณ ตำบลหัวฝาย

ราษฎรใช้ประโยชน์ด้าน เกษตรกรรม และประมง โดยมีพื้นที่การเกษตรได้รับประโยชน์ ประมาณ 15,000 ไร่

3. ลำน้ำแม่สาง ต้นน้ำเกิดจากภูเขาพรั่งลาก อำเภอลอง ไหลผ่านตำบลบ้านปงลงสู่แม่น้ำยม ได้รับประโยชน์กับพื้นที่การเกษตร ประมาณ 3,000 ไร่

1.1.6 ลักษณะภูมิอากาศ

อำเภอสูงเม่น **ฤดูกาล** ลักษณะภูมิอากาศ จัดอยู่ในลักษณะแบบฝนเมืองร้อน เฉพาะฤดูฝนหรือแบบทุ่งหญ้าเมืองร้อน (Tropical Savanna) บริเวณดังกล่าวอยู่ในเขตร่องอากาศเขตร้อน (Intertropical Convergence Zone) ปริมาณและการกระจายของฝนจะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุม 2 ประเภท คือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้มีฝนตกชุก และลมตะวันออกเฉียงเหนือ ที่นำเอาอากาศหนาวและแห้งแล้ง จากประเทศจีนมาปกคลุมทั่วบริเวณภาคเหนือของประเทศไทย นอกจากนี้เนื่องมาจากลักษณะพื้นที่ของจังหวัดแพร่ที่เป็นแอ่งคล้ายก้นกระทะลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขา จึงทำให้สภาพอากาศแตกต่างกันมาก มีลักษณะภูมิอากาศ เป็นแบบมรสุม 3 ฤดู อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีอยู่ระหว่าง 24 – 28 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุด 7 องศาเซลเซียส สูงสุด ประมาณ 40.40 องศาเซลเซียส ปริมาณฝนโดยเฉลี่ยประมาณ 1,050 มิลลิเมตร

- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ เดือนมีนาคม – กลางเดือนมิถุนายน
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่ กลางเดือนมิถุนายน – เดือนตุลาคม โดยมีฝนตกชุก ในเดือนกันยายน
- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่ เดือนพฤศจิกายน – เดือนกุมภาพันธ์

1.1.7 เขตการปกครอง

อำเภอสูงเม่นมีการแบ่งเขตการปกครองตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พุทธศักราช 2457 เป็น 12 ตำบล 110 หมู่บ้าน ดังนี้

1. ตำบลเวียงทอง จำนวน 12 หมู่บ้าน
2. ตำบลน้ำชำ จำนวน 15 หมู่บ้าน
3. ตำบลหัวฝาย จำนวน 13 หมู่บ้าน
4. ตำบลร่องกาศ จำนวน 11 หมู่บ้าน
5. ตำบลสูงเม่น จำนวน 10 หมู่บ้าน
6. ตำบลดอนมูล จำนวน 10 หมู่บ้าน
7. ตำบลบ้านเหล่า จำนวน 9 หมู่บ้าน
8. ตำบลพระหลวง จำนวน 5 หมู่บ้าน
9. ตำบลบ้านกาศ จำนวน 7 หมู่บ้าน
10. ตำบลบ้านกวาง จำนวน 6 หมู่บ้าน
11. ตำบลบ้านปง จำนวน 6 หมู่บ้าน
12. ตำบลสบสาย จำนวน 6 หมู่บ้าน

มีกำนัน 12 คน ผู้ใหญ่บ้าน 98 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง 220 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บานฝ่ายรักษาความสงบ 27 แพทย์ประจำตำบล 12 คน สารวัตรกำนัน 22 คน

1.1.8 ประชากร

อำเภอสูงเม่น มีประชากรทั้งสิ้น 77,673 คน แยกเป็นชาย 37,516 คน เป็นหญิง 40,157 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ยต่อพื้นที่ประมาณ 226 คน/ตารางกิโลเมตร จำนวนครัวเรือน 27,195 ครัวเรือน ประชากรสามารถแยกเป็นรายตำบล ได้ดังนี้

ลำดับที่	ตำบล	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	จำนวนบ้าน
1	สูงเม่น	3,816	4,172	7,988	2,752
2	น้ำชำ	4,867	5,138	10,005	3,392
3	หัวฝาย	4,921	5,134	10,055	3,403
4	ดอนมูล	3,611	3,913	7,524	2,833
5	บ้านเหล่า	2,655	2,847	5,502	1,989
6	บ้านกวาง	1,598	1,693	3,291	1,143
7	บ้านปง	2,546	2,555	5,101	1,608
8	บ้านกาศ	1,482	1,684	3,166	1,140
9	ร่องกาศ	3,451	3,851	7,302	2,656

10	สบสาย	1,812	1,965	3,777	1,178
11	เวียงทอง	4,830	5,109	9,939	3,687
12	พระหลวง	1,927	2,096	4,023	1,414

ข้อมูล ณ เดือน พฤศจิกายน 2554

1.2 ด้านการเมือง การปกครอง

1.2.1 ส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อส่วนกลางโดยตรง แต่มีที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอสูงเม่น

1. ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดแพร่
2. วิทยาลัยสารพัดช่างแพร่
3. สำนักงานสรรพากรพื้นที่แพร่ สาขาสูงเม่น
4 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอสูงเม่น
5. โรงเรียนสูงเม่นชนูปถัมภ์
6. โรงพยาบาลสูงเม่น
7. หน่วยประสานงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอำเภอสูงเม่น
8. สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอ
9. หน่วยสัสดีอำเภอ

1.2.3 หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ในพื้นที่อำเภอสูงเม่นมีหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 5 หน่วย คือ

1. ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขอำเภอสูงเม่น
2. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอสูงเม่น
3. ธนาคารออมสินสาขาสูงเม่น
4. การประปาส่วนภูมิภาคสาขาย่อยอำเภอสูงเม่น
5. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาสูงเม่น
6. สำนักงานสวนป่าแม่มาน
7. ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) สาขาสูงเม่น
8. ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาสูงเม่น

1.2.4 หน่วยงานราชการสังกัดส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย

1. สำนักงานเกษตรอำเภอ
2. สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ
3. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ
4. สำนักงานที่ดินจังหวัดแพร่สาขาสูงเม่น
5. สถานีตำรวจภูธรสูงเม่น

1.2.5 สมาชิกทางการเมือง ในพื้นที่อำเภอสูงเม่น ประกอบด้วย

(1) สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ส.จ.) จำนวน 4 ท่าน คือ

- เขตเลือกตั้งที่ 1 นายวิตติ แสงสุพรรณ (ต.สบสาย ต.พระหลวง ต.บ้านปง ต.สูงเม่น)
-เขตเลือกตั้งที่ 2 นายเสวี่ยง วังคำ (ต.เวียงทอง ต.ร่องกาศ)

- เขตเลือกตั้งที่ 3 นายสมัย เนื้ออ่อน (ต.บ้านกาศ ต.ดอนมูล ตำบลบ้านเหล่า ตำบลบ้านกวาง)

- เขตเลือกตั้งที่ 4 นางกมลพรรณ เวชสกุล (ต.หัวฝาย ต.น้ำชำ)

1.3 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1.3.1 ด้านไฟฟ้า ในเขตอำเภอสูงเม่นมีครัวเรือนทั้งหมด 24,556 ครัวเรือน มีไฟฟ้าใช้ ทุกครัวเรือน โดยมีหน่วยบริการคือการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอสูงเม่น

1.3.2 ด้านประปา ในเขตอำเภอสูงเม่น มีประปาบริการ ดังนี้

- การประปาส่วนภูมิภาค จำนวน 1 แห่ง ให้บริการได้ 1,755 ครัวเรือน ในเขตเทศบาล
- ระบบประปาหมู่บ้านที่ให้บริการได้ทุกหมู่บ้าน ในเขตอำเภอ

1.3.3 โทรศัพท์ มีการให้บริการติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ ชุมสายโทรศัพท์ 2 แห่ง คือ บริษัท ทศท.คอร์ปอเรชั่น จำกัด มหาชน ให้บริการได้ 3,814 คู่สาย และ บริษัท TT&T จำนวน 3,136 คู่สาย

1.3.4 การคมนาคม

การคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอและจังหวัด รวมทั้งการคมนาคมภายในตำบลและหมู่บ้าน มีรายละเอียด ดังนี้

(1) ทางหลวงแผ่นดิน สายที่ 101 (ถนนยันตรกิจโกศล) มี 1 สาย
(2) ทางหลวงชนบท สายบ้านเหล่า – บ้านกวาง
(3) ทางหลวงชนบท สายบ้านค่างาม
(4) ทางหลวงชนบท สายบ้านนาตม – บ้านร่องแดง
(5) ทางหลวงชนบท สายบ้านโตนใต้

1.3.5 การสื่อสารและโทรคมนาคม

(1) ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข จำนวน 1 แห่ง
(2) สถานีวิทยุกระจายเสียง จำนวน 1 แห่ง

1.4 ด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย

1.4.1 การเกษตรกรรม

อำเภอสูงเม่นมีพื้นที่การเกษตรทั้งหมด 67,574 ไร่

- พื้นที่นา 52,103 ไร่
- พื้นที่ไร่ 5,840 ไร่
- ไม้ผล 4,691 ไร่
- พืชผัก 2,959 ไร่
- พื้นที่การเกษตรอื่นๆ 1,983 ไร่

ข้อมูลการใช้น้ำเพื่อการเกษตร

พื้นที่ในเขตชลประทาน	48,655 ไร่
พื้นที่นอกเขตชลประทาน	12,321 ไร่
พื้นที่เขตสูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้า	6,600 ไร่

1.4.2 การปศุสัตว์

สัตว์ที่เลี้ยง	จำนวน (ตัว)
แพะ	6
โค	1,566
กระบือ	220
สุกร	1,870
เป็ด	560
ไก่	115,000
ม้า	8

1.4.3 การอุตสาหกรรม

มีโรงงานอุตสาหกรรมในครัวเรือน ที่ได้รับอนุญาตดำเนินการและประกอบการ จำนวน 510 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมทำเฟอร์นิเจอร์ และเครื่องใช้ในครัวเรือนจากไม้

1.4.4 การพาณิชย์

- มีสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงขนาดใหญ่ จำนวน 28 แห่ง
- มีธนาคาร จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารทหารไทย ธนาคารกรุงไทย และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- มีสหกรณ์ จำนวน 11 แห่ง ได้แก่
  (1) สหกรณ์การเกษตรสูงเม่น
  (2) สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านวังวน
  (3) สหกรณ์บริการผลิตภัณฑ์ไม้ดอนมูล
  (4) สหกรณ์บริการไม้น้ำชำหัวฝาย
  (5) สหกรณ์บริการรถยนต์โดยสารจังหวัดแพร่
  (6) สหกรณ์ผลิตภัณฑ์ไม้บวกโป่ง 46
  (7) สหกรณ์ผลิตภัณฑ์ไม้เวียงทอง
  (8) สหกรณ์ผลิตภัณฑ์ไม้พัฒนาเวียงทอง
  (9) สหกรณ์ผลิตภัณฑ์ไม้พระหลวง
  (10) สหกรณ์ผลิตภัณฑ์ไม้ดอนแก้ว
  (11) สหกรณ์ผลิตภัณฑ์ไม้วังวน

- มีโรงแรม จำนวน 6 แห่ง
  (1) โรงแรมสูงเม่นโฮเต็ล (ถนนยันตรกิจโกศล)
  (2) โรงแรมสายเพชรโฮเต็ล (ทางเข้าอ่างแม่มาน)

(3) โรงแรมสองพี่น้องริมธาร

(4) โรงแรมสารินพาร์ค

(5) โรงแรมเดอะนอร์ทเทิร์นวิล

(6) โรงแรมเรือนแสน 3

ลำดับที่	ตำบล	รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี (บาท)
1	พระหลวง	53,044.93
2	บ้านกวาง	43,784.96
3	น้ำชำ	62,192.33
4	สูงเม่น	65,813.92
5	บ้านปง	52,605.85
6	ดอนมูล	51,531.43
7	เวียงทอง	53,133.33
8	สบสาย	73,845.53
9	บ้านเหล่า	57,392.25
10	หัวฝาย	55,612.23
11	บ้านกาศ	71,817.57
12	ร่องกาศ	58,337.96
รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีของอำเภอ		**57,956.69**

1.5 ด้านการศึกษาและศาสนา

1.5.1 ข้อมูลด้านการศึกษา

สถานศึกษาสังกัด	จำนวน โรงเรียน	จำนวนห้องเรียน	จำนวนครู	จำนวนนักเรียน

1. การประถมศึกษา	35	311	326	4,602
2. สามัญศึกษา	2	72	113	2,428
3. การศึกษานอกโรงเรียน	13	13	23	1,303
4. เอกชน	2	32	130	1,583
5. อาชีวศึกษา	1	38	47	850
6. ศาสนา	1	3	7	83
รวม	**53**	**469**	**651**	**11,469**

- การศึกษาอื่น ๆ

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ 1 แห่ง จำนวนครู 7 คน 3 ห้อง นักเรียน 83 รูป หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล 8 แห่ง

1.5.2 ข้อมูลด้านการศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

- การศาสนาประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธประมาณ 98.51% ศาสนาอื่นๆ ประมาณ 1.95%

- มีสถาบันหรือองค์กรทางศาสนา

วัด (มหานิกาย) จำนวน 45 วัด

วัด (ธรรมยุต) จำนวน 1 วัด

ที่พักสงฆ์ จำนวน 2 แห่ง (จำนวนพระสงฆ์ 138 รูป , เณร 206 รูป)

มัสยิด จำนวน - แห่ง

ศาลเจ้า จำนวน - แห่ง

โบสถ์คริสต์ จำนวน 3 แห่ง

- ศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

งานประเพณีจุดบั้งไฟ วัดศรีดอก ตำบลหัวฝาย

งานประเพณีนมัสการพระธาตุเนิ้ง วัดพระหลวง

งานประเพณีแข่งเรือ ตำบลเวียงทอง

งานประเพณีตากธรรม วัดสูงเม่น

1.5.3 การสาธารณสุข

(1) มีการให้บริการด้านสาธารณสุข โดยมีสถานบริการ ดังนี้

- โรงพยาบาล ขนาด 30 เตียง จำนวน 1 แห่ง
- สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ จำนวน 1 แห่ง

- สถานีอนามัยประจำตำบล/หมู่บ้าน จำนวน 17 แห่ง
- ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จำนวน 10 แห่ง

(2) จำนวนบุคลากรทางด้านสาธารณสุข

- แพทย์ จำนวน 4 คน
- ทันตแพทย์ จำนวน 2 คน
- เภสัชกร จำนวน 7 คน
- พยาบาล จำนวน 78 คน
- เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน 80 คน
- เจ้าหน้าที่อื่น ๆ จำนวน 124 คน
- อาสาสมัครสาธารณสุข (ผสส.อสม.) จำนวน 1,979 คน

1.5.4 การรักษาความสงบเรียบร้อย

มีสถานีตำรวจภูธรอำเภอ / ตำบล จำนวน 2 แห่ง ดังนี้

(1) สถานีตำรวจภูธรอำเภอสูงเม่น กำลังตำรวจ 153 นาย

(2) สถานีตำรวจภูธรตำบลบ้านกวาง กำลังตรวจ 65 นาย

(3) ผรส. จำนวน 27 คน (4) อปพร. จำนวน 157 คน

(5) อส. จำนวน 5 คน (6) ทสปช. จำนวน 3,120 คน

(7) ลส.ชบ. จำนวน 15,465 คน (8) กนช. จำนวน 120 คน

1.6 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.6.1 ทรัพยากรดิน

สภาพโดยทั่วไปเป็นดินปนทราย เก็บน้ำไม่อยู่ การเพาะปลูกส่วนใหญ่อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก

1.6.2 ทรัพยากรน้ำ

- แม่น้ำยม เป็นแม่น้ำสายหลักของจังหวัด ไหลผ่าน 4 ตำบล
- ห้วยแม่สาย ไหลจากภูเขาทางทิศตะวันออก ผ่าน 4 ตำบล ลงสู่แม่น้ำยม
- ห้วยแม่มาน ไหลจากภูเขาทางทิศตะวันออก ลงสู่อ่างเก็บน้ำแม่มานที่ตำบลหัวฝาย

1.6.3 ทรัพยากรป่าไม้

อำเภอสูงเม่น มีพื้นที่ป่าไม้ที่สำคัญ ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติ 4 แห่ง คือ

(1) ป่าแม่ก๋อน – แม่สาย ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองและอำเภอสูงเม่นมีพื้นที่ทั้งหมด ประมาณ 181,250 ไร่ โดยอยู่ในเขตอำเภอสูงเม่น จำนวน 23,750 ไร่ อยู่ในเขตรับผิดชอบของหน่วยป้องกันรักษาป่า ที่ พร 19 (ช่อแฮ) และ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลำน้ำน่านฝั่งขวา

(2) ป่าแม่จั๊วะ – แม่มาน ตั้งอยู่ในเขตอำเภอสูงเม่นและอำเภอเด่นชัยมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 40,625 ไร่ โดยอยู่ในเขตอำเภอสูงเม่น จำนวน 28,125 ไร่ อยู่ในเขตรับผิดชอบของหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ พร 20 (แม่จั๊วะ)

(3) ป่าแม่เข็ก มีพื้นทั้งหมดอยู่ในเขตอำเภอสูงเม่น ประมาณ 35,000 ไร่ อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ พร 20 (แม่จั๊วะ)

(4) ป่าแม่แย้ – แม่สาง อยู่เขตพื้นที่อำเภอสูงเม่นและอำเภอลอง มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 79,687 ไร่ โดยอยู่ในเขตอำเภอสูงเม่นจำนวน 50,000 ไร่ อยู่ในเขตรับผิดชอบของอุทยานแห่งชาติดอยผากลอง และหน่วยป้องกันรักษาป่า ที่ พร 7 (แม่แย้ – แม่สาง)

รายชื่อข้าราชการ/ลูกจ้าง ที่ทำการปกครอง อำเภอสูงเม่น

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
1	นายวีระศักดิ์ ศิริสิทธิ์	นายอำเภอสูงเม่น
2	นายสัมฤทธิ์ สุกใส	ปลัดอำเภอสูงเม่น
3	นายทักษิณ พินิจสุวรรณ	ปลัดอำเภอสูงเม่น
4	นายประกอบ ค้าไม้	ปลัดอำเภอสูงเม่น
5	นายจำเริญ นัยติ๊บ	ปลัดอำเภอสูงเม่น
6	นายราชสิทธิ์ มิ่งปรีชา	ปลัดอำเภอสูงเม่น
7	นายธีระ แก้วมา	ปลัดอำเภอสูงเม่น
8	นางเรณู เที่ยงไทย	ปลัดอำเภอสูงเม่น
9	นายพรชัย วงศ์วาร	เสมียนตราอำเภอสูงเม่น
10	นายอำนวย รัตนการุณจิต	เจ้าหน้าที่ปกครอง ชำนาญงาน
11	นายสุริยา บัวบาน	เจ้าหน้าที่ปกครอง ชำนาญงาน
12	นางกันยา ชำนาญ	เจ้าหน้าที่ปกครอง ชำนาญงาน
13	นางสิริวิมล หลีชัย	เจ้าหน้าที่ปกครอง ชำนาญงาน
14	นางราศี เสรีอรุโน	เจ้าหน้าที่ปกครอง ชำนาญงาน
15	นางยุพิน ขงขันมณีเวช	เจ้าหน้าที่ปกครอง ชำนาญงาน
16	นางสาววันทนา กองเพชร	เจ้าหน้าที่ปกครอง ชำนาญงาน
17	นางสาววิลาสิณี ท้องธาร	พนักงานราชการ
18	ม.ญ.สุวิทย์ อุดหนุน	สมาชิก อส.
19	ม.ญ.วิสันต์ สังเวียนวงศ์	สมาชิก อส.
20	ม.อ.อนุชา จารุปาลี	สมาชิก อส.

21	อส.อ.อรรถพล พุ่มพวง	สมาชิก อส.
22	อส.อ.สุริโย ผาเพียว	สมาชิก อส.
23	นายฤทธิไกร สีกันทะ	ลูกจ้าง เจ้าหน้าที่ปกครอง
24	นางสาวกฤติกานต์ ขันคำนันต๊ะ	ลูกจ้าง เจ้าหน้าที่ปกครอง
25	นางสาวปิโยรส หีบแก้ว	ลูกจ้าง เจ้าหน้าที่ปกครอง
26	นางสาวจารุณี กาญจนจินดาพงศ์	ลูกจ้าง เจ้าหน้าที่ปกครอง
27	นางสาวศุภลักษณ์ สำเภา	ลูกจ้าง เจ้าหน้าที่ปกครอง
28	นางสาวทัศวรรณ สุขรอด	ลูกจ้าง เจ้าหน้าที่ปกครอง
29	นายอนุกูล เขียวมูล	ลูกจ้าง (ทำความสะอาด)

รายชื่อหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ สถานศึกษาของและหน่วยงานเอกชนในพื้นที่

ที่	ชื่อหน่วยงาน	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
1	ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดแพร่	นายสิทธิชัย สิทธิ์จำลอง	ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดแพร่
2	วิทยาลัยสารพัดช่างแพร่	นายธีรเกียรติ กรณ์ทอง	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างแพร่
3	สนง.ที่ดิน จ.แพร่ สาขาสูงเม่น	นายสุธน ธรรมถาวร	เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดแพร่ สาขาสูงเม่น
4	สถานีตำรวจภูธรสูงเม่น	พ.ต.อ.วิวัฒน์ วงศ์เนาวรัตน์	ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรสูงเม่น
5	สถานีตำรวจภูธรบ้านกวาง	พ.ต.ท.สวโรจน์ อินธนะวงศ์ชัย	สารวัตรสถานีตำรวจภูธรบ้านกวาง
6	โรงพยาบาลสูงเม่น	นายแพทย์แสงชัย พงศ์พิชญ์พิทักษ์	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสูงเม่น
7	สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	นายเหรี่ยน เขียนโพธิ์	สาธารณสุขอำเภอสูงเม่น
8	กศน.อ.สูงเม่น	นายเรวัตร ณ ลำปาง	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสูงเม่น
9	สำนักงานเกษตรอำเภอ	นายประสงค์ บุญทร	เกษตรอำเภอสูงเม่น
10	สนง.พัฒนาชุมชนอำเภอสูงเม่น	นางวนิดา สุธราพันธ์	พัฒนาการอำเภอสูงเม่น
11	สนง.ปศุสัตว์อำเภอสูงเม่น	นายวิฑูรย์ สุทธิจินดา	ปศุสัตว์อำเภอสูงเม่น
12	สนง.ท้องถิ่นอำเภอสูงเม่น	นายประเทศ ทรวงอนุรักษ์	ท้องถิ่นอำเภอสูงเม่น
13	หน่วยสัสดีอำเภอสูงเม่น	พันตรีคำนึง อินทรประดิษฐ	สัสดีอำเภอสูงเม่น
14	สนง.สรรพากรพื้นที่ สาขาสูงเม่น	นายสมฤทธิ์ พิศพันธุ์	สรรพากรพื้นที่แพร่ สาขาสูงเม่น
15	สนง.ทสอ.สูงเม่น	นายกิตติพงษ์ วรรณา	หัวหน้าหน่วยประสานงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อ.สูงเม่น
16	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	นายดุสิต พันธุรัตน์	หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลำน้ำ น่านฝั่ง

	ลำน้ำน่านฝั่งขวา		ขวา (อ่างแม่มาน)
17	หน่วยบำรุงรักษาลำน้ำยม แม่มาน	นายคณิต สัตว์ซื่อ	หัวหน้าหน่วยบำรุง แม่มาน
18	สวนป่าแม่มาน	นายจิรศักดิ์ สมมิตร	หัวหน้าสวนป่าแม่มาน (ออป.เดิม)
19	กีฬาและนันทนาการอำเภอสูงเม่น	นายรณชัย มหามิตร	เจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอสูงเม่น
20	โรงเรียนสูงเม่นชนูปถัมภ์	นายฐานวัฒน์ ธนาวรรัฐพงศ์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนสูงเม่นชนูปถัมภ์
21	โรงเรียนบ้านกาศประชานุเคราะห์	นายกิจผจญ แมตเมือง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกาศประชานุเคราะห์
22	โรงเรียนสูงเม่นวิทยาคาร	นายธีระศักดิ์ แก้วบริสุทธิ์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนสูงเม่นวิทยาคาร
23	สนง.การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สาขาสูงเม่น	นายหรรษา รอดไพบูลย์	ผู้จัดการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สาขาสูงเม่น
24	ที่ทำการไปรษณีย์สูงเม่น	นายทนงศักดิ์ บุญรัตนผล	หัวหน้าที่ทำการไปรษณีย์สูงเม่น
ที่	**ชื่อหน่วยงาน**	**ชื่อ – สกุล**	**ตำแหน่ง**
25	ธ.ออมสิน สาขาสูงเม่น	นางปานทิพย์ ผาทอง	ผจก.ธนาคารออมสิน สาขาสูงเม่น
26	ธนาคาร ธกส.สาขาสูงเม่น	นางจินตนา แจ้งศิริ	ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาสูงเม่น
27	ธ.ทหารไทย จำกัด (มหาชน) สาขาสูงเม่น	นางสาวจินตนา ดำรงค์พลาสิทธิ์	ผู้จัดการธนาคารทหารไทย จำกัด(มหาชน) สาขาสูงเม่น
28	ธ. กรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาสูงเม่น	นายอัครเดช ปัญญานิลกุล	ผู้จัดการธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาสูงเม่น
29	บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	นางสาวอารีรัตน์ ตั้งสันติภาพ	ผู้จัดการศูนย์บริการ ทีโอที สาขาสูงเม่น
30	โรงเรียนเทพนารี	นางสุกานดา พันธุ์นิติพงศ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพนารี
31	โรงเรียนอนุพงศ์พัชรินทร์	นางพัชรินทร์ กันทะเสน	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุพงศ์พัชรินทร์

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอสูงเม่น

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
1	นายประทีป ดังก้อง	กำนันตำบลน้ำชำ
2	นายเพ็ญ ก่อกอง	กำนันตำบลสูงเม่น
3	นายสุนทร จริงแล้ว	กำนันตำบลหัวฝาย
4	นางวิไลวรรณ จินดามณี	กำนันตำบลเวียงทอง
5	นายเหวี่ยน แก้วมา	กำนันตำบลร่องกาศ
6	นายวสันต์ ปารมาลย์	กำนันตำบลดอนมูล
7	นายนิยม เสียงดัง	กำนันตำบลบ้านเหล่า

8	นายสังคม	อุ่นกาศ	กำนันตำบลบ้านกาศ
9	นายประเทือง	สมเพาะ	กำนันตำบลบ้านกวาง
10	นายวิรัตน์	เวียงทอง	กำนันตำบลบ้านปง
11	นายประกิจ	ผาทอง	กำนันตำบลสบสาย
12	นายมงคล	มั่นเหมาะ	กำนันตำบลพระหลวง

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่

ที่	ชื่อ - สกุล		ตำแหน่ง
1	นางสุดใจ	เค้าโคน	นายกเทศมนตรีตำบลสูงเม่น
2	ร.ต.ต.มนตรี	อริยวังโส	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสูงเม่น
3	นายยงยุทธ์	ชำนาญ	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำชำ
4	จ.ส.อ.บุญยงค์	กองศิลป์	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหัวฝาย
5	นายเสรี	เวียงนาค	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงทอง
6	นางกรวรรณ์	ยิ่งยวด	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลร่องกาศ
7	นายสุรชัย	กรรณิกา	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนมูล
8	สอ.วินัย	เทพสาธร	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า
9	นายเสน่ห์	จันเสนา	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกวาง
10	นายพงศ์พณิช	เวียงทอง	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปง
11	นายไพบูลย์	สมจิตต์	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสบสาย
12	นายอำนวย	สังข์ศรีสุข	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพระหลวง

บรรยายสรุป

ประวัติความเป็นมา

อำเภอเด่นชัย เดิมเป็นกิ่งอำเภอขึ้นอยู่กับอำเภอสูงเม่น ต่อมากระทรวงมหาดไทยได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้นเป็นอำเภอเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๐๘ เมื่อปี พ.ศ.๒๔๔๕ มีชาวเงี้ยวเข้ามาขุดพลอยที่ดอยปกกะโล้ง (ปัจจุบันคือที่ตั้งของบ้านบ่อแก้ว หมู่ที่ ๔ ตำบลไทรย้อย) และได้พาสมัครพรรคพวกเข้าปล้นเมืองแพร่ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ทรงโปรดเกล้าฯ ให้พระยาสุรศักดิ์มนตรียกทัพมาปราบพวกเงี้ยวและตั้งค่ายที่บ้านเด่นทัพชัย ชื่อว่า “เด่นทัพชัย” ได้ทำการปราบปรามพวกเงี้ยวได้เป็นผลสำเร็จ ต่อมา ได้ยกฐานะเป็น ตำบลเด่นชัย

สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๑ อำเภอเด่นชัยเป็นที่ตั้งของกองทัพทหารพรานก่อนที่จะถอยกำลังไปรวมกับจังหวัดทหารบกลำปาง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๖ ปัจจุบันค่ายเด่นทัพชัย เป็นที่ตั้งของกองพันทหารม้าที่ ๑๒ ค่ายพระยาไชยบูรณ์ อำเภอเด่นชัยเริ่มมีความสำคัญทางการคมนาคมเมื่อมีเส้นทางรถไฟตัดผ่านไปยังจังหวัดลำปาง การเดินทางเข้าสู่จังหวัดแพร่ น่าน พะเยา และเชียงราย ในสมัยนั้นจำเป็นต้องมาขึ้นรถไฟที่อำเภอเด่นชัยจึงเป็นชุมทางที่สำคัญเส้นทางหนึ่ง ปัจจุบันการคมนาคมทางรถยนต์สะดวกรวดเร็วขึ้น มีทางหลวงแผ่นดินสร้างขึ้นมาใหม่หลายสาย (สายหลักถนนทางหลวงหมายเลข ๑๐๑) การคมนาคมทางรถไฟจึงลดความสำคัญลงไปบ้าง

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	**ติดต่อกับอำเภอสูงเม่น**
ทิศใต้	**ติดต่อกับอำเภอวังชิ้น**
ทิศตะวันออก	**ติดต่อกับ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์**
ทิศตะวันตก	**ติดต่อกับอำเภอลอง และอำเภอวังชิ้น**

ภูมิประเทศ

อำเภอเด่นชัย มีพื้นที่ทั้งหมด ๕๘๔.๒๖ ตร.กม. แบ่งเป็นพื้นที่ป่าไม้ จำนวน ๓๗๓.๖๔ ตร.กม. ที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน จำนวน ๒๑๐.๖๒ ตร.กม. อยู่ห่างจากจังหวัดแพร่ ๒๔ กิโลเมตร และกรุงเทพฯ ๕๒๗ กิโลเมตร

พื้นที่มีลักษณะเป็นภูเขาล้อมรอบ ๓ ด้าน ลาดลงไปทางทิศเหนือและทิศตะวันตก ลงสู่แม่น้ำยม ตำบลแม่จั๊วะ ตำบลเด่นชัย และ ตำบลปงป่าหวาย ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบ ส่วนตำบลไทรย้อยและ ตำบลห้วยไร่ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่มีลักษณะเป็นเนินเขาขนาดเล็ก มีพื้นที่ป่าไม้สักทองที่ค่อนข้างสมบูรณ์

แม่น้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำยม รองลงมาคือ แม่น้ำแม่พวก ลำห้วยน้ำแรม มีอ่างเก็บน้ำที่สำคัญ คือ อ่างเก็บน้ำแม่จั๊วะ

การปกครอง

อำเภอเด่นชัย แบ่งเขตการปกครองเป็นตำบล จำนวน ๕ ตำบล ๕๒ หมู่บ้าน ประกอบด้วย

ที่	ตำบล	จำนวน (หมู่บ้าน)	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
๑	เด่นชัย	๑๑	๕,๗๒๔	๕,๖๘๐	๑๑,๔๐๔
๒	แม่จั๊วะ	๑๐	๓,๖๒๗	๓,๗๓๔	๗,๓๖๑
๓	ไทรย้อย	๑๒	๓,๒๒๒	๓,๑๘๕	๖,๔๐๗
๔	ห้วยไร่	๑๐	๒,๗๑๒	๒,๖๐๓	๕,๓๑๕
๕	ปงป่าหวาย	๙	๒,๖๒๔	๒,๗๔๒	๕,๓๖๖
รวม		๕๒	๑๗,๙๐๙	๑๗,๙๔๔	๓๕,๘๕๓

(ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๓)

แต่ละตำบลมีผู้นำ(กำนัน) ดังนี้

๑. **ตำบลเด่นชัย** นายสมชาย ขอนวงศ์

๒. **ตำบลแม่จั๊วะ** นายเวียน กาศเจริญ

๓. **ตำบลไทรย้อย** นายเน้ย สมบูรณ์เถกิง

๔. **ตำบลห้วยไร่** นายสมนึก ชื่นชม

๕. **ตำบลปงป่าหวาย** นายชัยชาญ มีมาก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เทศบาลตำบล จำนวน ๓ แห่ง

1. เทศบาลตำบลเด่นชัย
2. เทศบาลตำบลแม่จั๊วะ
3. เทศบาลตำบลปงป่าหวาย

องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๔ แห่ง

1. องค์การบริหารส่วนตำบลเด่นชัย
2. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่จั๊วะ
3. องค์การบริหารส่วนตำบลไทรย้อย
4. องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่

เศรษฐกิจ

อาชีพหลัก ได้แก่ การเกษตร และรับจ้าง

พืชเศรษฐกิจ ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวโพด ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง พืชผัก มะม่วง ลำไย มะขามหวาน ส้มเขียวหวาน

สัตว์เศรษฐกิจ ได้แก่ วัว ควาย หมู ไก่

การคมนาคม

(๑) <u>ทางรถยนต์</u> โดยมีถนนทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๑๐๑ ถนนยันตรกิจโกศล สำหรับเส้นทางไปยังกรุงเทพฯ ตัดผ่านตำบลห้วยไร่ เส้นทางไปยังจังหวัดน่าน ตัดผ่านตำบลแม่จั๊วะและเส้นทางไปยังจังหวัดลำปาง ตัดผ่านตำบลไทรย้อย

(๒) <u>เส้นทางการคมนาคมทางรถไฟ</u> โดยสถานีรถไฟเด่นชัย ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๒ ตำบลเด่นชัย ขบวนขาขึ้นสิ้นสุดที่สถานีรถไฟเชียงใหม่ และ ขาล่องสิ้นสุดที่สถานีรถไฟหัวลำโพง กรุงเทพฯ

แหล่งวัฒนธรรม

๑) **วัดพระธาตุสุโทนมงคลคีรี** ตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ ตำบลเด่นชัย อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเด่นชัย ประมาณ ๖ กิโลเมตร บนถนนทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๑๐๑ สายเด่นชัย-ศรีสัชนาลัย เริ่มก่อสร้างเมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๑๗ โดยพระครูวิทิตพิพัฒนาภรณ์ (พระอาจารย์มนตรี ธรรมเมธี) ซึ่งเป็นคนอำเภอเด่นชัยเป็นผู้สร้าง รวมระยะเวลาการก่อสร้าง ๑๗ ปี

นอกจากนี้ ภายในวัดยังมีการจัดสร้างพิพิธภัณฑ์เก็บโบราณวัตถุอันล้ำค่า อายุไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ ปี ตลอดจนรูปภาพสิ่งของ เครื่องใช้ต่าง ๆ ทางพระพุทธศาสนาและจัดสร้างพระบรมธาตุบารมี ๓๐ ทิศ ศิลปะเชียงแสน จำลองมาจากแคว้นสิบสองปันนา ซึ่งมีความงดงาม และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าชมของจังหวัดแพร่ แห่งหนึ่ง

๒) **<u>พระเจ้าแสนแซ่</u>** เป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ คู่บ้าน คู่เมืองของชาวอำเภอเด่นชัย และของชาวจังหวัดแพร่ ประดิษฐานอยู่ที่วัดเด่นชัย หมู่ที่ ๑ ตำบลเด่นชัย เป็นพระพุทธรูปทองสัมฤทธิ์ขนาดใหญ่ มีน้ำหนัก ๒๗๕ กิโลกรัม หน้าตักกว้าง ๓๒ นิ้ว สูงถึงโมลี ๔๒ นิ้ว ปางมารวิชัย ศิลปะสมัยเชียงแสน

๓) **<u>วัดแพร่ธรรมาราม</u>** เป็นวัดสายธรรมยุติ เป็นวัดที่มีการปฏิบัติธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างเคร่งครัด โดยพระอาจารย์กัณหา สุขกาโม เป็นเจ้าอาวาส ตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ ตำบลเด่นชัย

สินค้าและผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียง

๑) **ร้านบัวลอยผ้าไทย** จำหน่ายผ้าตีนจก และผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าทอตีนจก เช่น เสื้อผ้ากระเป๋า , หมอนอิง ฯลฯ เป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ระดับ ★★★★ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๒๓-๒๔/๐๔ หมู่ที่ ๑ ตำบลเด่นชัย (เยื้องสถานีตำรวจภูธรเด่นชัย)

๒) **ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าวีลาเน่** โดยกลุ่มวิสาหกิจชุมชนดอกไม้ประดิษฐ์ บ้านแม่ยุ้น หมู่ที่ ๓ ตำบลปงป่าหวาย เป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ระดับ ★★★★ ของอำเภอเด่นชัย

๓) **ไวน์กระชายดำ** ผลิตโดยกลุ่มสหกรณ์ฝายยางแม่จั๊วะ บ้านแม่จั๊วะ หมู่ที่ ๘ ตำบลแม่จั๊วะ เป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ระดับ ★★★★ นอกจากนี้ยังผลิตไวน์ผลไม้ เช่น ไวน์กระเจี๊ยบ, ไวน์มะขามป้อม เป็นต้น

๔) **ไม้กวาดหญ้า** ผลิตโดยกลุ่มไม้กวาดดอกหญ้า ตำบลห้วยไร่

๕) **<u>แคบหมู</u>** ผลิตโดยกลุ่มแม่บ้านอาหารไทย หมู่ที่ ๗ ตำบลเด่นชัย เป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ระดับ ★ ★ ★

๖) **<u>หมูยอเด่นชัย และหมูยอเครือวัลย์</u>** เป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่รู้จักของคนโดยทั่วไป เป็นอาหารว่าง และเป็นของฝากที่ผู้รับถูกใจ

๗) **<u>เฟอร์นิเจอร์จากรากไม้</u>** โดยกลุ่มสหกรณ์บริการผลิตภัณฑ์รากไม้ไทย บ้านบ่อแก้ว หมู่ที่ ๘ ตำบลไทรย้อย และ หมู่ที่ ๕ ตำบลเด่นชัย มีผลิตภัณฑ์ เช่น ชุดรับแขก , ชิงช้า , อ่างล้างหน้า, โต๊ะฯลฯ

๘) **<u>ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่</u>** เช่น ตะเกียบ, ไม้เสียบลูกชิ้น ที่บ้านปางเคาะ หมู่ที่ ๓ ตำบลไทรย้อย, หมู่ที่ ๘ ตำบลเด่นชัย, หมู่ที่ ๕ ตำบลแม่จั๊วะ

ส่วนราชการต่าง ๆ

ส่วนภูมิภาค		
หน่วยงาน	**หัวหน้าหน่วยงาน**	**เบอร์โทรศัพท์**
ที่ทำการปกครองอำเภอเด่นชัย	นายศุภชัย ศิริลักษณ์	๐-๕๔๖๑-๓๐๔๒
สำนักงานพัฒนาชุมชน	นายสาธิต สุธราพันธ์	๐-๕๔๖๑-๓๕๕๑
สำนักงานเกษตรอำเภอเด่นชัย	นายธนพนธ์ พิมสาร	๐-๕๔๖๑-๓๑๘๒
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเด่นชัย	นายสุทัศน์ สมร	๐-๕๔๖๑-๓๐๑๕
สำนักปศุสัตว์อำเภอเด่นชัย	นายสมชาย เสรีอรุโณ	๐-๕๔๖๑-๓๓๘๖
หน่วยสัสดีอำเภอเด่นชัย	พ.ต.สำราญ ยะยวง	๐-๕๔๖๑-๓๓๘๖
สำนักงานท้องถิ่นอำเภอเด่นชัย	น.ส.เรียนนภา โกสิน	๐-๕๔๖๑-๓๕๗๑
สำนักงานที่ดินอำเภอเด่นชัย	นางวิไลวรรณ บุญสูง	๐-๕๔๖๑-๓๕๕๗

ส่วนกลาง		
หน่วยงาน	**หัวหน้าหน่วยงาน**	**เบอร์โทรศัพท์**
สถานีตำรวจภูธรเด่นชัย	พ.ต.อ.เดชอนันต์ ไศละบาท	๐-๕๔๖๑-๓๑๐๘
สถานีตำรวจภูธรห้วยไร่	พ.ต.ท.สิทธิศักดิ์ สิงห์ทองลา	๐-๕๔๖๑-๕๐๓๕
กองพันทหารม้าที่ ๑๒	พ.อ.สุวัฒน์ เฉลิมเกียรติ	๐-๕๔๖๑-๓๑๓๐
โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเด่นชัย	นายเกรียงศักดิ์ ธนอัศวนนท์	๐-๕๔๖๑-๓๑๓๔
ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯแพร่	นายปิติคมน์ พัชรดำรงกูล	๐-๕๔๖๑-๓๔๗๗
ด่านกักกันสัตว์แพร่	นายประเดือน ผาทอง	๐-๕๔๖๑-๔๒๒๐
หน่วยประสานงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อำเภอเด่นชัย	นายอรุณ ยิ่งยวด	๐-๕๔๖๑-๓๐๔๒
สำนักงานด่านป่าไม้เด่นชัย	นายวสันต์ กันทะวงศ์	๐-๕๔๖๑-๓๐๒๖
หน่วยประสานป้องกันรักษาป่า	นายจำลอง ใจสว่าง	
หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ พร ๗ (แม่แย้ – แม่สาง)	นายธนวัฒน์ ขัติยวรา	
หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ พร ๒๐ (แม่จ๊ัวะ)	นายจำเริญ สุรจิตร	
หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ พร ๒๓(บ่อแก้ว)	นายอุดร ทองศิริกุล	
สำนักงานขนส่งจังหวัดแพร่ สาขาเด่นชัย	นางรินดา มนต์ชัยกุล	๐-๕๔๖๑-๓๐๗๐
หมวดการทางเด่นชัย	นายสมเกียรติ สุวรรณมัย	๐-๕๔๖๔-๐๖๙๖
สถานีควบคุมไฟป่าแพร่ อำเภอเด่นชัย	นายสถิตย์ เคมาชัย	
ศูนย์เพาะชำกล้าไม้จังหวัดแพร่	นายศิริไชย รัตนภาค	๐-๕๔๖๑-๔๒๘๒
สำนักงานสรรพากรพื้นที่ สาขาเด่นชัย	นายอภิชาต สัญญา	๐-๕๔๖๑-๓๑๑๐

สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ สาขาเด่นชัย	นายพุฒินาท สาริวาท	๐-๕๔๖๑-๓๔๐๘
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเด่นชัย	นางแววดาว จิตตะมาลา	๐-๕๔๖๑-๓๔๖๙

ส่วนกลาง		
หน่วยงาน	**หัวหน้าหน่วยงาน**	**เบอร์โทรศัพท์**
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่	นายวันชัย โตมี	๐-๕๔๖๑-๓๓๑๓
โรงเรียนวิไลเกียรติอุปถัมภ์	นายเอกวิวรรธน์ วุฒิเจริญ	๐-๕๔๖๑-๓๓๗๗

หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ		
หน่วยงาน	**หัวหน้าหน่วยงาน**	**เบอร์โทรศัพท์**
บริษัท ปตท.จำกัด(มหาชน) คลังน้ำมันเด่นชัย	นายนิทัศน์ ดำรงสันติพิทักษ์	๐-๕๔๖๑-๓๐๑๕
โรงอบใบยาเด่นชัย	นายศุภฤกษ์ โนคำ	๐-๕๔๖๑-๓๐๐๗
ศูนย์ไปรษณีย์เด่นชัย	นายสมบัติ เพชรหาญ	๐-๕๔๖๑-๔๑๔๑
ที่ทำการไปรษณีย์เด่นชัย	นายประเสริฐ คำก้อน	๐-๕๔๖๑-๓๒๘๘
สำนักงานประปาเด่นชัย	นายวีระศักดิ์ อยู่อ่อน	๐-๕๔๖๑-๓๓๗๕
สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอเด่นชัย	นายยงยุทธ จูห้อง	๐-๕๔๖๔-๐๗๑๘
สถานีรถไฟเด่นชัย	นายพิจิตร ดอกพุฒิ	๐-๕๔๖๑-๓๒๖๐
สถานีรถไฟห้วยไร่	นายเฉลิม กระเสาร์	๐๘-๙๘๓๕-๒๖๓๓
สถานีรถไฟปากปาน	นายวิเชียร ดาใบสี	๐๘-๖๙๑๕-๙๒๐๙
ธนาคารออมสิน สาขาเด่นชัย	นางศุภาพิชญ์ คิวสุวรรณ	๐-๕๔๖๑-๓๐๒๐
ธนาคาร ธ.ก.ส. สาขาเด่นชัย	นางสุทธิรา คำป้อง	๐-๕๔๖๑-๓๐๘๓

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		
หน่วยงาน	**หัวหน้าหน่วยงาน**	**เบอร์โทรศัพท์**
เทศบาลตำบลเด่นชัย	นายศรชัย สุวรรณกาศ	๐-๕๔๖๑-๓๙๙๐
เทศบาลตำบลแม่จั๊วะ	นายพิเชษฐ์ สีตะวัน	๐-๕๔๖๑-๓๙๘๐
เทศบาลตำบลปงป่าหวาย	นายขจรศักดิ์ เพิ่มขึ้น	๐-๕๔๖๔-๐๖๗๒
องค์การบริหารส่วนตำบลเด่นชัย	นายสุนันท์ กองก่อ	๐-๕๔๖๔-๐๖๗๖
องค์การบริหารส่วนตำบลแม่จั๊วะ	นายรุ่งโรจน์ พูนพิน	๐-๕๔๖๑-๓๗๓๕
องค์การบริหารส่วนตำบลไทรย้อย	นายชัยวุฒิ มานพ	๐-๕๔๖๑-๓๘๙๙
องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่	นายกมล กำจัด	๐๘-๖๔๓๐-๘๗๔๑

บุคลากร

๑. นายศุภชัย ศิริลักษณ์ นายอำเภอเด่นชัย
๒. นายสมศักดิ์ สุขประเสริฐ ปลัดอำเภอ
๓. นายสมพงค์ ดอนดง ปลัดอำเภอ
๔. นายอยุธยา มณีกาศ ปลัดอำเภอ
๕. นายชูศักดิ์ ติยะจามร ปลัดอำเภอ
๖. น.ส.ปราณี กาศแก้ว ปลัดอำเภอ
๗. น.ส.วัฒนา อินทรรุจิกุล ปลัดอำเภอ
๘. น.ส.ยุวกรณ์ มนุษย์สม ปลัดอำเภอ
๙. นางธนิศา ทรวงอนุรักษ์ เสมียนตราอำเภอ
๑๐. นางทิพย์ภวรรณ ฝักฝ่าย เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี
๑๑. นางศิริพรรณ เป้าเพชร เจ้าหน้าที่ปกครอง
๑๒. นางรัตนี โนจิตต์ เจ้าหน้าที่ปกครอง
๑๓. นางวาสนา ทุ่งล้อม เจ้าหน้าที่ปกครอง
๑๔. นางสุจินต์ ดาวแดน เจ้าหน้าที่ปกครอง
๑๕. นางสุรีรัตน์ จิตรกว้าง เจ้าหน้าที่ปกครอง
๑๖. น.ส.แสงสุรีย์ สิงอุด พนักงานราชการ

๑๗. นายสุทธิรักษ์ อากาศเมฆ อส.อ.เด่นชัย ที่ ๖
๑๘. นายสุชาติ แก้วกัน อส.อ.เด่นชัย ที่ ๖
๑๙. นายศิริพงษ์ ธรรมสูตร อส.อ.เด่นชัย ที่ ๖
๒๐. นายวิศรุต โปร่งใจ อส.อ.เด่นชัย ที่ ๖
๒๑. นายนิมนต์ พรมเนตร อส.อ.เด่นชัย ที่ ๖
๒๒. น.ส.ชนิดา โพธิรังสิยากร เจ้าหน้าที่ปกครอง (งานธุรการ)
๒๓. นางพิกุล ซ้อนมณี เจ้าหน้าที่ปกครอง (งานธุรการ)
๒๔. น.ส.ศิรินภา เบาบาง เจ้าหน้าที่ปกครอง (งานธุรการ)
๒๕. น.ส.ทัลธิดา ทิพยวงศ์ เจ้าหน้าที่ปกครอง (งานธุรการ)

วิสัยทัศน์อำเภอเด่นชัย

เด่นชัยน่าอยู่ วิถีเศรษฐกิจพอเพียง ปวงประชาเป็นสุข

- คำขวัญอำเภอลอง

งามพระธาตุล้ำค่า

ส้มพุทราเลิศรส

แหล่งกำเนิดผ้าจก มรดกสวนหิน ถิ่นชาวเมืองลอง

วิสัยทัศน์อำเภอลอง

“เศรษฐกิจพอเพียง

เคียงคู่วัฒนธรรม”

ประวัติความเป็นมา

ตั้งเมื่อ พ.ศ. 2440 อำเภอลองเดิมขึ้นอยู่
ในความปกครองของจังหวัดลำปาง
จนถึงวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2474
ได้โอนมาเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดแพร่
จนถึงปัจจุบัน

สภาพทั่วไป

ลักษณะที่ตั้ง อำเภอลอง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดแพร่ ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 42 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด ประมาณ 885,350.62 ไร่ หรือประมาณ 1,416 ตารางกิโลเมตร

ลักษณะพื้นที่ เป็นที่ราบประมาณ 20 % เป็นภูเขาและป่าไม้ 80 % (พื้นที่ทางการเกษตร ประมาณ 82,019 ไร่ คิดเป็น 9.06 % ของพื้นที่ทั้งหมด ที่เหลือเป็นที่อยู่อาศัย)

สภาพภูมิประเทศ - ภูเขาและป่าไม้ 80 % ของพื้นที่

- ที่ราบระหว่างหุบเขา 20 % ของพื้นที่

สภาพภูมิอากาศ โดยทั่วไปเป็นแบบฝนเมืองร้อน

ข้อมูลการปกครอง

ตำบล	9	ตำบล
หมู่บ้าน	90	หมู่บ้าน
เทศบาล	5	แห่ง
อบต.	6	แห่ง

อัตรากำลังกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ อำเภอลอง

- กำนัน	9	คน
- ผู้ใหญ่บ้าน	79	คน
- สารวัตรกำนัน	18	คน
- แพทย์ประจำตำบล	9	คน
- ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง	176	คน
- ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ	31	คน
รวมจำนวนทั้งสิ้น	322	คน

(ข้อมูล ณ วันที่ 7 ตุลาคม 2553)

ประชากร ชาย 28,003 คน หญิง 28,375 คน

รวมทั้งสิ้น 56,378 คน

ครัวเรือน 18,473 ครัวเรือน

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ชาย 22,279 คน หญิง 22,722 คน

รวมทั้งสิ้น 45,001 คน

(ข้อมูล ณ เดือน กันยายน 2553)

ความหนาแน่นของประชากร 40 คน/ตร.กม.

รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี

ตำบลเวียงต้า	34,249.27	บาท
ตำบลปากกาง	37,447.11	บาท
เทศบาลตำบลแม่ลานนา	40,045.70	บาท
ตำบลต้าผามอก	40,344.11	บาท
ตำบลบ่อเหล็กลอง	41,260.84	บาท
ตำบลทุ่งแล้ง	41,875.47	บาท
เทศบาลตำบลบ้านปิน	42,541.16	บาท
ตำบลห้วยอ้อ	44,344.29	บาท
ตำบลหัวทุ่ง	45,220.13	บาท
ตำบลแม่ปาน	49,856.00	บาท
ตำบลบ้านปิน	55,308.85	บาท
เฉลี่ยรายได้ต่อคนต่อปีอำเภอลอง	42,234.59	บาท

ข้อมูลจาก : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอลอง (จปฐ. ปี 2553)

โบราณสถาน/โบราณวัตถุ

- วัดศรีดอนคำ และพิพิธภัณฑ์ ม.7 ต.ห้วยอ้อ อ.ลอง จ.แพร่
- วัดสะแล่ง และพิพิธภัณฑ์ (ศูนย์อารยธรรมล้านนาเพื่อศึกษา/อนุรักษ์) ม.4 ต.ห้วยอ้อ อ.ลอง จ.แพร่
- วัดเชตวัน(พระเจดีย์ศรีเมืองลอง) ม.8 ต.หัวทุ่ง อ.ลอง จ.แพร่
- วัดพระธาตุแหลมลี่ ม.9 ต.ปากกาง อ.ลอง จ.แพร่
- วัดพระธาตุไฮสร้อย ม.5 ต.ปากกาง อ.ลอง จ.แพร่
- เมืองโบราณ ม.7 ต.ต้าผามอก อ.ลอง จ.แพร่

สถานที่ท่องเที่ยว

• อุทยานแห่งชาติดอยผากลอง	ม.7 ต.ต้าผามอก อ.ลอง จ.แพร่
• ถ้ำเอราวัณ/แก่งหลวง	ม.5 ต.แม่ปาน อ.ลอง จ.แพร่
• สวนหินมหาราช	ม.7 ต.ต้าผามอก อ.ลอง จ.แพร่
• ภูเขาหินปะการัง	ม.7 ต.ต้าผามอก อ.ลอง จ.แพร่
• ถ้ำผาหิ่ง	ม.6 ต.บ้านปิน อ.ลอง จ.แพร่
• วนอุทยานแห่งชาติผาหลักหมื่น	ม.5 ต.แม่ปาน อ.ลอง จ.แพร่
• รอยพระบาทห้วยเกี๋ยง	ม.7 ต.ต้าผามอก อ.ลอง จ.แพร่
• สำนักสงฆ์ถ้ำจักรพรรดิ บ้านอิม	ม.5 ต.ต้าผามอก อ.ลอง จ.แพร่
• พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น โกมลผ้าโบราณ	ม.6 ต.ห้วยอ้อ อ.ลอง จ.แพร่
• สถานีรถไฟบ้านปิน	ม.4 ต.บ้านปิน อ.ลอง จ.แพร่
• อุโมงค์ห้วยแม่ลาน	ม.3 ต.บ้านปิน อ.ลอง จ.แพร่

วัดศรีดอนคำ

หรือวัดพระธาตุห้วยอ้อ เป็นโบราณสถานที่ตั้งอยู่ใจกลางเมืองลองมีเนื้อที่ 64 ไร่ เป็นปูชนียสถานอันสำคัญในถิ่นล้านนาไทยมาตั้งแต่สมัยโบราณ ตำนานว่าสมัยพระนางจามเทวีธิดาผู้ครองเมืองหริภุญไชยได้เสด็จมาจากเมืองละโว้นำเอาพระสารีริกธาตุพระอุระ(กระดูกอก) ของพระพุทธเจ้ามาบรรจุไว้ที่พระธาตุแห่งนี้

พระอุโบสภ และพระธาตุห้วยอ้อ

เป็นโบราณสถาน ได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน เมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2497

พระเจ้าพร้าโต้ พระพุทธรูปไม้ที่แกะสลักด้วยพร้าโต้อันมหัศจรรย์ที่สุดในโลกเป็นพระรูปปางมารวิชัยศิลปะล้านนา ชนิดไม้สักทอง สร้างเมื่อปีพุทธศักราช 2232 หมื่นชิ้นธาตุ เป็นอาจารย์อุปถัมภ์พระอุโบสถและได้ใช้พร้าโต้ ถากแกะสลัก โดยมีดโต้เล่มเดียวเป็นพระพุทธรูปองค์หนึ่ง จึงเรียกว่า พระเจ้าพร้าโต้ แต่นั้นมา

วัดสะแล่ง

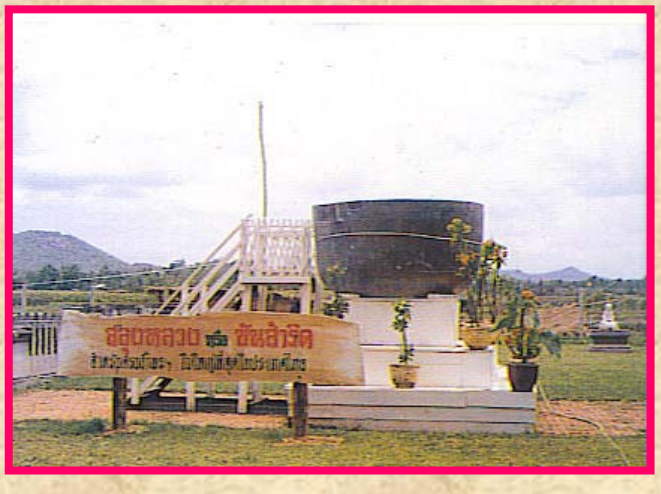

คำว่า “สะแล่ง” เป็นชื่อของดอกไม้ป่าชนิดหนึ่ง เป็นไม้ยืนต้นดอกสีขานวล ลักษณะของดอกคล้ายดอกปีบ (กาสะลอง) ตำนานเล่าว่า สมัยพุทธกาลเมื่อสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เสด็จมาถึง ดอนสะแล่ง หรือ สะแล่ง แก้วกอนมูล หรือ ดอนสะแล่งหลวง เจ้าเมืองและชาวบ้านต่างพากันมาถวายภัตตาหาร ครั้นเมื่อพระพุทธเจ้าเสวยภัตตาหารเสร็จ มเหสีเจ้าเมืองจึงได้นำเอาดอกสะแล่งถวายพระพุทธเจ้าเพื่อเป็นพุทธบูชา พระศาสดาทรงรับและอนุโมทนา และได้ตรัสเป็นพุทธทำนายไว้ว่าต่อไปอนาคตกาล สถานที่แห่งนี้ จักเป็นที่ประดิษฐานพระธาตุของเรา สถานที่แห่งนี้ก็จะเจริญรุ่งเรืองสืบต่อไปในกาลข้างหน้า

ตำนานได้กล่าวว่าพระเจ้ากรุงละโว้ได้พระราชทานพระบรมสารีริกธาตุ ให้พระนางจามเทวีอัญเชิญไปประดิษฐานตามสถานที่ต่าง ๆ ทั่วล้านนาที่เห็นตามสมควร เมื่อพระนางจามเทวีได้เสด็จผ่านทรงทอดพระเนตรเห็นว่าสถานที่แห่งนี้มีความศักดิ์สิทธิ์และสมควรที่จะเป็นปูชนียสถาน จึงได้ทรงให้ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ ไว้ ณ ดอนสะแล่งที่นี้ และได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงมาหลายยุคหลายสมัย ตามหลักฐานที่เป็นโบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ เช่น พระพุทธรูปตั้งแต่สมัยทวาราวดีเรื่อยมาจนถึงอยุธยาตอนปลาย มีจารึกอักษรโบราณอยู่หลายแผ่นได้ถูกจัดเก็บไว้ภายในวัดซึ่งเป็นพิพิธภัณฑ์โบราณวัตถุและของสำคัญอื่น ๆ ของวัดเพื่อเป็นที่ศึกษาเรียนรู้สืบต่อไป

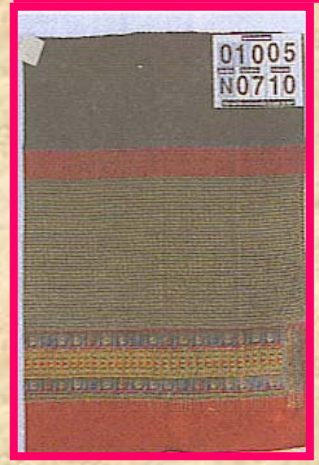

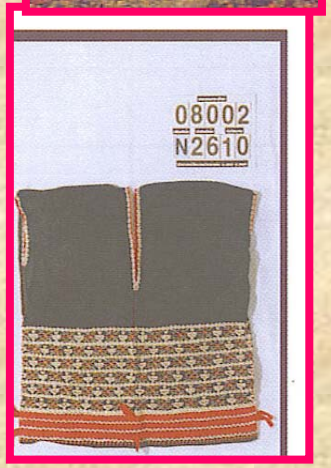
ภายในวัดสะแล่ง จะมีสลุงหลวง หรือขันสำริด สำหรับสรงน้ำพระใบใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ทำขึ้นจากโลหะสำริด

วัตถุโบราณ ประกอบด้วยอุปกรณ์เครื่องใช้ของคนสมัยโบราณ ซึ่งมีตั้งแต่ก่อนสมัยประวัติศาสตร์ จวบจนถึงสมัยต่าง ๆ มีตั้งแต่ซากขวาน ถ้วยชามเครื่องเคลือบ หอกโบราณ เหรียญกษาปณ์หรือแม้แต่ซากสัตว์โบราณที่ขุดพบในเขตพื้นที่วัด

ผ้าโบราณ ชนิดต่าง ๆ มากกว่า 400 ชิ้น เช่นผ้าชิ้นทอจกสำหรับนุ่งของคนสมัยเก่าใช้สีสันจากธรรมชาติแท้ และมีลวดลายสวยงามอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชาวเมืองลอง

วัดพระธาตุแหลมลี่

เป็นพระธาตุเก่าแก่ของอำเภอลอง มีงานประจำปีทุกปี ตรงกับวันเพ็ญเดือน 5 เหนือ (4ใต้) และพร้อมกับงานประจำปีของวัดพระธาตุช่อแฮ อำเภอเมืองแพร่

ตำนานว่าในเมื่อพระพุทธเจ้าได้ปรินิพานไปได้ 220 ปี นั้นยังมีพระยาตนหนึ่ง ชื่อว่า ศรีธรรมโศกราช กับพระยาเมืองน้อย ทั้งหลายเป็นบริวาร พร้อมพระอรหันต์ทั้งหลายได้สี่ร้อยองค์ กับทั้งเทวดาได้เอาเศษพระธาตุพระเจ้า สามองค์เอามาบรรจุไว้

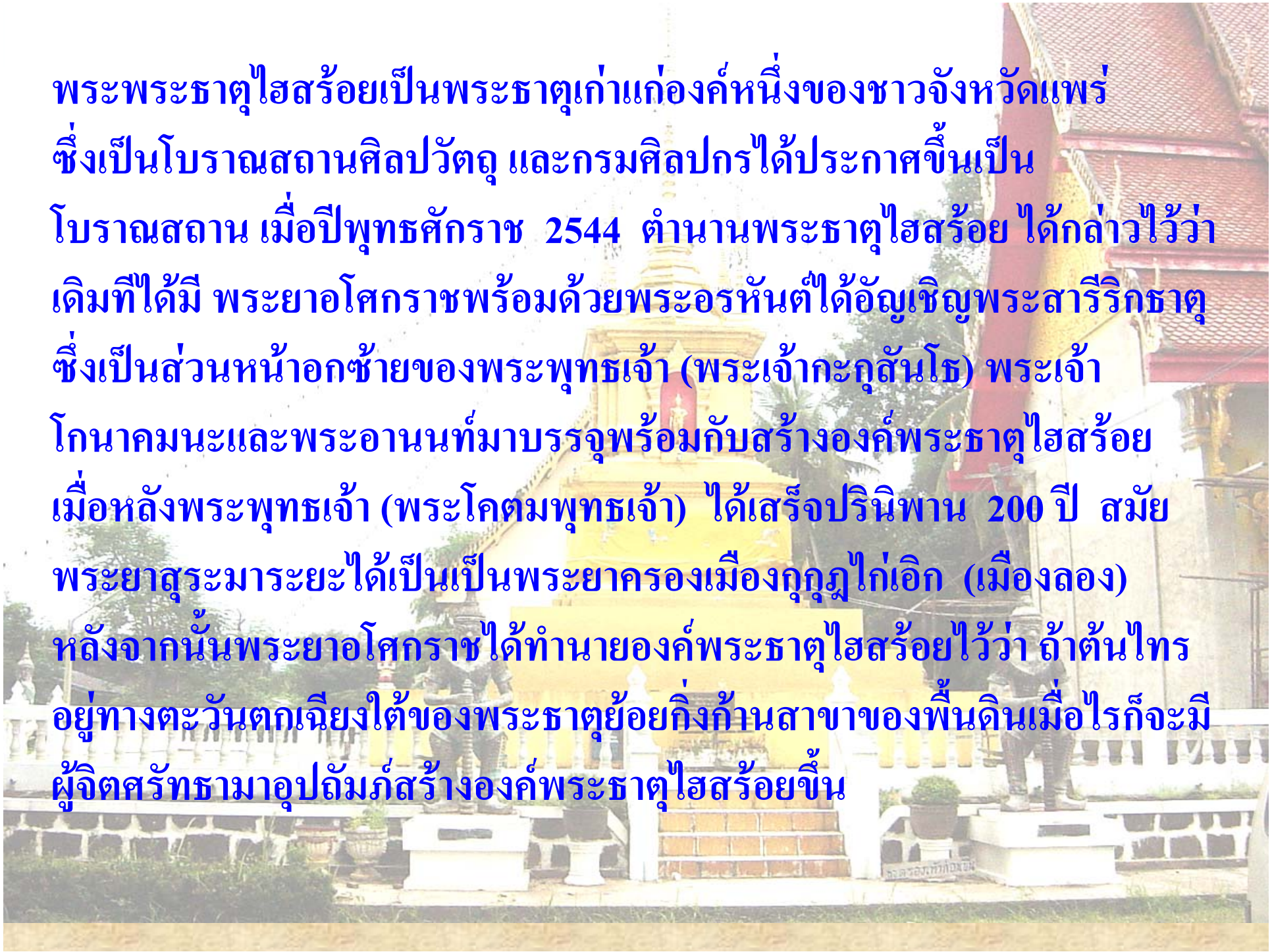
พระนอนเป็นพระเก่าแก่
ของวัดพระธาตุแหลมลี่

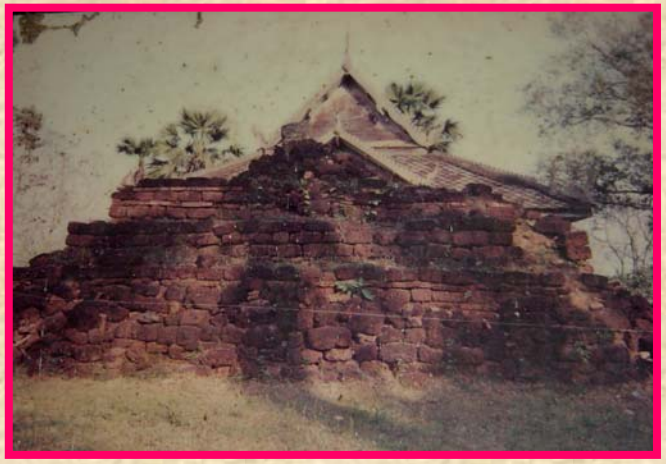
โบสถ์สร้างขึ้นใหม่

วัดพระธาตุไฮสร้อย

พระพระธาตุไฮสร้อยเป็นพระธาตุเก่าแก่องค์หนึ่งของชาวจังหวัดแพร่ ซึ่งเป็นโบราณสถานศิลปวัตถุ และกรมศิลปกรได้ประกาศขึ้นเป็นโบราณสถาน เมื่อปีพุทธศักราช 2544 ตำนานพระธาตุไฮสร้อย ได้กล่าวไว้ว่า เดิมทีได้มี พระยาอโศกราชพร้อมด้วยพระอรหันต์ได้อัญเชิญพระสารีริกธาตุ ซึ่งเป็นส่วนหน้าอกซ้ายของพระพุทธเจ้า (พระเจ้ากะกุสันโธ) พระเจ้าโกนาคมนะและพระอานนท์มาบรรจุพร้อมกับสร้างองค์พระธาตุไฮสร้อย เมื่อหลังพระพุทธเจ้า (พระโคตมพุทธเจ้า) ได้เสร็จปรินิพาน 200 ปี สมัยพระยาสุระมาระยะได้เป็นเป็นพระยาครองเมืองกุกุฏไก่เอิก (เมืองลอง) หลังจากนั้นพระยาอโศกราชได้ทำนายองค์พระธาตุไฮสร้อยไว้ว่า ถ้าต้นไทรอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของพระธาตุย้อยกิ่งก้านสาขาของพื้นดินเมื่อไรก็จะมีผู้จิตศรัทธามาอุปถัมภ์สร้างองค์พระธาตุไฮสร้อยขึ้น

นับตั้งแต่นั้นมาจนถึง พ.ศ. 1272 ได้มีการบูรณปฏิสังขรณ์ องค์พระธาตุไฮสร้อยเป็นครั้งที่ 2 และมีการบูรณะอีกเป็นครั้งที่ 3 จนถึงปัจจุบัน

ต้นไทรย้อยขนาดใหญ่

พระพุทธรูปปูนปั้น ในอุโบสถ
อายุราว 500 ปี

ตั้งอยู่ระหว่าง กม.ที่ 19 – 20 บนทางหลวงหมายเลข 1023 ในเขตพื้นที่อำเภอลอง ห่างตัวเมืองแพร่ ประมาณ 20 กิโลเมตร มีพื้นที่ 112,500 ไร่ ลักษณะภูมิประเทศเป็นเทือกเขาและหน้าผาสูง ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดลำธารลำห้วยที่ไหลลงสู่แม่น้ำยม สภาพโดยทั่วไปเป็นป่าเบญจพรรณมีพันธุ์ไม้สวยงามต่าง ๆ มากมาย เช่น จันทน์ผา กล้วยผา กล้วยไม้ดิน และมีสัตว์ป่า หลายชนิด รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมที่น่าสนใจมากมาย

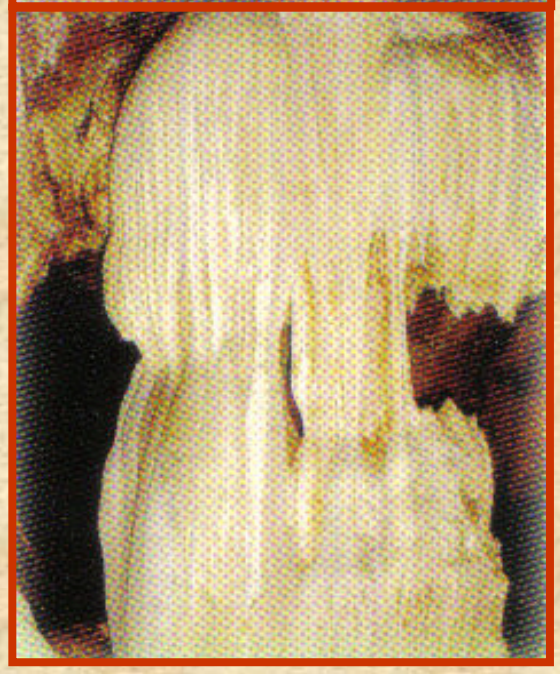
บริการนักท่องเที่ยว

ถ้ำเอราวัณ

เป็นถ้ำที่สวยงามที่สุดในจังหวัดแพร่ มีความลึกประมาณ 200 เมตร ภายในมีห้องโถงกว้างขวาง มีหินงอก หินย้อย อยู่ทั่วไปและมีหินอยู่ก้อนหนึ่งมีรูปร่างลักษณะคล้ายกับช้างเอราวัณ ซึ่งเป็นที่มาของชื่อถ้ำ

สวนหินมหาราช ตั้งอยู่ กม.ที่ 20 ใกล้กับที่ทำการของอุทยานแห่งชาติดอยผากลองเป็นบริเวณที่มีก้อนหินใหญ่น้อยที่ธรรมชาติจัดวางเรียงไว้อย่างสวยงาม โดยหินแต่ละก้อนก็จะมีลักษณะรูปร่างแตกต่างกันไป บางก้อนมีลักษณะคล้ายกับไดโนเสาร์

ภูเขาที่เกิดจากการยุบตัวของเปลือกโลกและการชะล้างพังทลายของหินซึ่งใช้เวลาหลายล้านปีมีลักษณะคล้ายกับปะการังระยะทาง 1-2 กม. จากศูนย์บริการนักท่องเที่ยวขึ้นไปจนถึงภูเขาหินปะการัง ซึ่งเป็นเส้นทางศึกษาธรรมชาติและเป็นจุดพักชมวิว

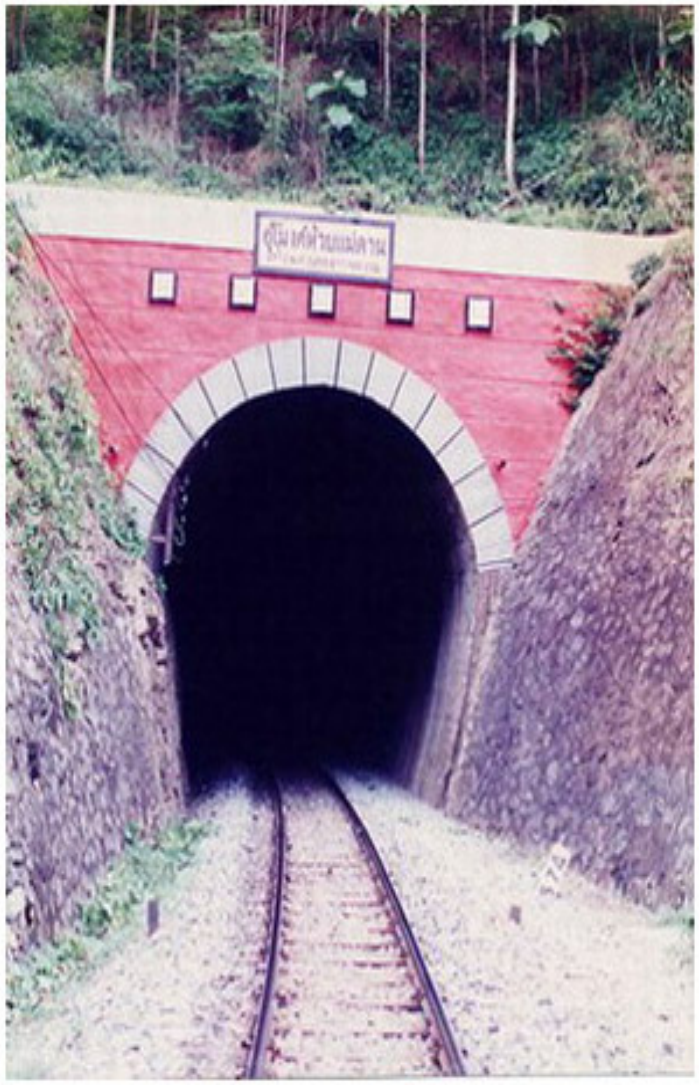

สถานีรถไฟบ้านปิน

“สถานีรถไฟบ้านปิน” เป็นสถานีในเส้นทางรถไฟสายเหนือ ตั้งอยู่ในท้องที่ หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านปิน อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ห่างจากสถานีกรุงเทพฯ 564 กิโลเมตร รูปแบบการก่อสร้างเป็นการผสมผสาน ระหว่างถาปัตยกรรมไทยภาคเหนือกับสถาปัตยกรรมยุโรป "บ้านปิน" อยู่ในรายชื่อสถานีสำคัญ 6 สถานีของประเทศเป็นสถานีขนถ่ายสินค้าที่สำคัญของภาคเหนือสถานีบ้านปินเปิดใช้งานเมื่อเดินรถไฟสายเหนือถึงสถานีนี้ เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2457 ต่อมาในวันที่ 1 พฤษภาคม 2548 จึงเปิดการเดินรถต่อไปถึงสถานีผาคอ (ปัจจุบันเป็นที่หยุดรถ)

มีตำนานเล่าว่า...

สมัยพุทธกาล ปางเมื่อสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ยังดำรงพระชนม์อยู่ เสด็จมาที่ดอยน้อย พร้อมด้วยพระอรหันต์ ๕๐๐ รูป ได้ประทับรอยพระบาทไว้ และได้แสดงธรรมโปรดพุทธบริษัท แม่หม้ายนางหนึ่ง เกิดปีติปราโมทย์ ศรัทธาปสาทะ เลื่อมใส จึงได้ถวายปิ่นปักผม เป็นธรรมบูชา พระองค์ได้มีพุทธทำนายว่า ต่อไปจะเกิดบ้านเมืองรอบ ๆ ดอยน้อย และจะได้ชื่อว่า "บ้านปิ่น" ต่อมาผู้คนเรียกเพี้ยนไปว่า "บ้านปิน" มาจนทุกวันนี้

อุโมงค์ห้วยแม่ลาน

“อุโมงค์ห้วยแม่ลาน” เป็นอุโมงค์ทางรถไฟลอด 1 ใน 7 แห่งของไทย อยู่ในเส้นทางรถไฟสายเหนือ กิโลเมตรที่ 574.048-574.178 อยู่ระหว่างสถานีรถไฟบ้านปิน กับสถานีรถไฟผาคัน (จะมีที่หยุดรถไฟห้วยแม่ลานอยู่) โดยตั้งอยู่ในเขตตำบลบ้านปิน หมู่ที่ 3 อำเภอลอง จังหวัดแพร่ มีความยาว 130.20 เมตร

สถานประกอบการคล้ายสถานบริการ

1.	ร้านยอดสักทอง	ม.6 ต.ห้วยอ้อ
2.	ร้านครัวซองคาราโอเกะ	ม.6 ต.ห้วยอ้อ
3.	ร้านหลบมุม	ม.5 ต.บ้านปิน
4.	ร้านไผ่เงิน	ม.6 ต.ห้วยอ้อ
5.	ร้านชาววัง	ม.5 ต.บ้านปิน

โรงแรม / หอพัก / ห้องเช่า

- โรงแรมดอกฟ้า ม.6 ต.ห้วยอ้อ
- หอพักชายอิศราเมืองลอง ม.6 ต.ห้วยอ้อ
- หอพักบ้านปริญญา ม.6 ต.ห้วยอ้อ
- ดวงตะวันเกสเฮ้าส์ ม.6 ต.ห้วยอ้อ

ร้านเกมส์

- ร้านกรเน็ต ม.5 ต.บ้านปิน
- ร้านโอเกมส์ ม.6 ต.ห้วยอ้อ
- ร้านน้องอัม ม.8 ต.ห้วยอ้อ
- ร้านออม-อามเกมส์ ม.6 ต.ปากกาง
- ร้าน เค เอส อินเตอร์เน็ต ม.7 ต.ห้วยอ้อ
- ร้านอินเตอร์เน็ตแอนด์ ม.6 ต.ห้วยอ้อ
- ร้านกานดาเกมส์ ม.8 ต.ห้วยอ้อ
- ร้านเอ็มเน็ต ม.6 ต.ห้วยอ้อ

สมาคมที่ได้รับอนุญาตมีโต๊ะบิลเลียด

- สมาคมยานยนต์ ม.7 ต.ห้วยอ้อ
- สมาคมชาวสวนส้มตำบลปากกาง ม.7 ต.ปากกาง

ท่าทราย

- ม.9 ต.ทุ่งแล้ง
- ม.10 ต.ห้วยอ้อ

โรงโม่หิน (เหมืองแร่หิน)

1.	หจก.แพร่วิศวกรรม	ม.3 ต.เวียงต้า (หินปูน)
2.	หจก.แพร่ปิโตรเลียม	ม.5 ต.แม่ปาน (หินปูน)
3.	บริษัท ซีแอนด์ ซี แพร่สหกิจ จำกัด	ม. 3 ต.เวียงต้า (หินปูน)
4.	บริษัท เอส ซี ไมนิง จำกัด	ม.3 ต.บ้านปิน (วุลแฟรม)
5.	บริษัท ศักดาพร	ม. 5 ต.แม่ปาน (หินปูน)

โครงการชุมชนพอเพียง

อำเภอลองของบประมาณตามโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อยกระดับชุมชน จำนวนทั้งสิ้น 97 หมู่บ้าน/ชุมชน เป็นเงิน 22,050,000 บาท ได้รับอนุมัติ 53 ชุมชน 55 โครงการ เป็นเงิน 11,855,000 บาท

ปีพ.ศ.2553 อำเภอลองเสนอขอรับงบประมาณจำนวน 46 หมู่บ้าน/ชุมชน 47 โครงการ เป็นเงิน 10,195,000 บาท

(ข้อมูล ณ วันที่ 8 ตุลาคม 2553)

สรุปผลการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล

1. การดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

- โครงการลานกีฬาต้านยาเสพติด

- การจัดประชุมคณะกรรมการศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอำเภอลอง ตามแผนปฏิบัติการ “มหาดไทย Clean & Seal”

- ที่ทำการปกครองอำเภอลอง ร่วมกับสถานีตำรวจภูธรลอง และสถานีตำรวจภูธรเวียงต้า ออกตรวจร้านอาหารที่มีลักษณะคล้ายสถานบริการในพื้นที่

- การประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ได้สั่งการให้ทุกหมู่บ้านได้เฝ้าระวังและติดตามปัญหายาเสพติดในพื้นที่

2. การฝึกซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับอำเภอ

3. การให้บริการประชาชนของหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่

สรุปผลการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลและผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

1. การจัดตั้งศูนย์บำบัดทุกข์ระดับตำบล

2. การก่อสร้างฝายชะลอน้ำและการปลูกป่าตามนโยบายธรรมชาติบำบัด

3. การป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ

4. โครงการอาสาสมัครปกป้องสถาบัน (อสป.)

สรุปผลการดำเนินการโครงการริเริ่มสร้างใหม่ของอำเภอลอง

1. กำหนดการร่วมกิจกรรมในวันพระพุทธศาสนาในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา อำเภอลอง จังหวัดแพร่

2. การช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากภัยธรรมชาติ

อำเภอประชุม ก.ช.ภ.อ. พิจารณาให้ความช่วยเหลือ 3 ด้าน คือ ด้านสาธารณูปโภค และโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการเกษตร และด้านการประมงและปศุสัตว์

- การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยในพื้นที่

(กิ่งกาชาดอำเภอลอง ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่

มอบถุงยังชีพและเงินช่วยเหลือเบื้องต้น)

ตำบลทุ่งแล้ง

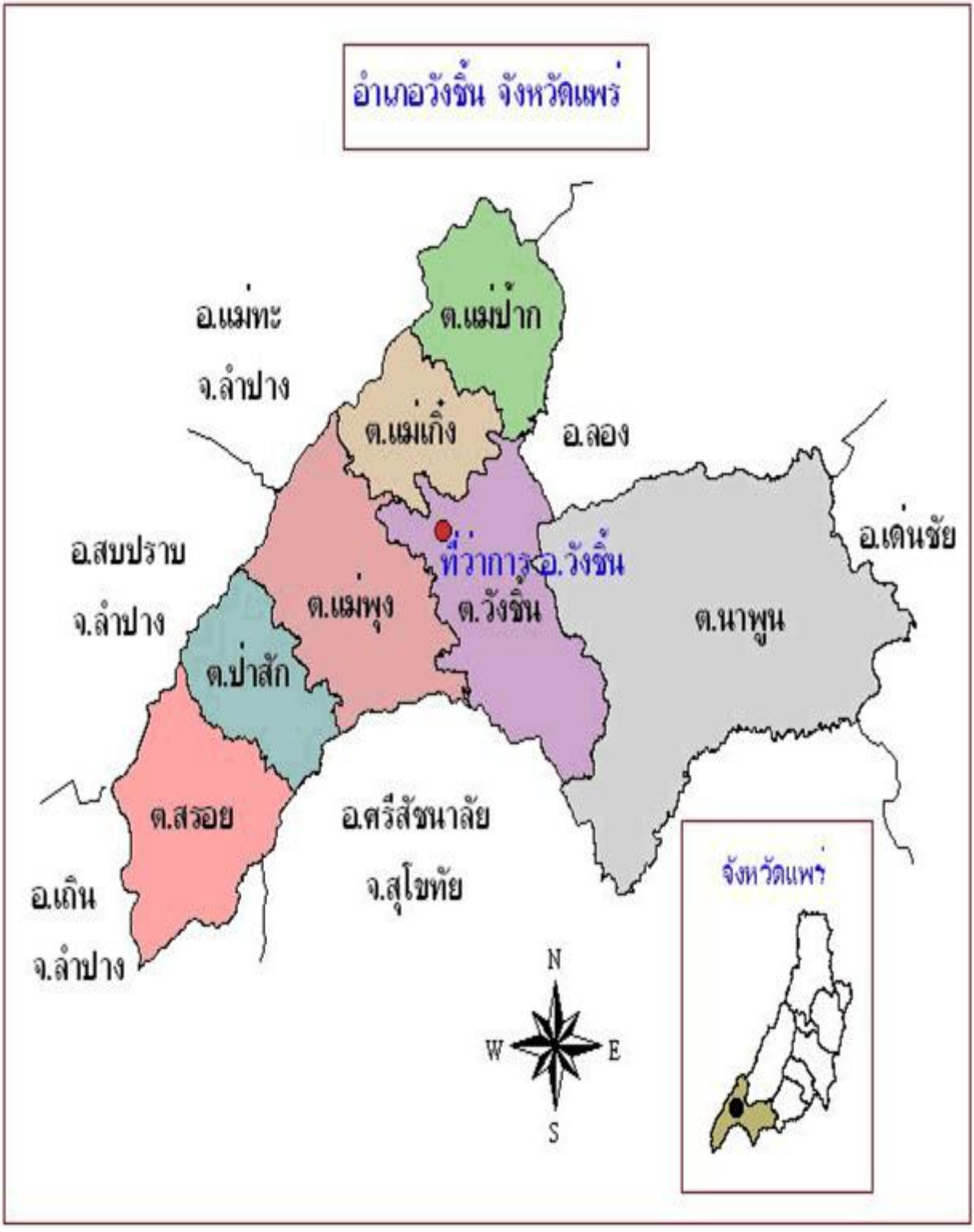
สำนักยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอ

ธันวาคม 2554

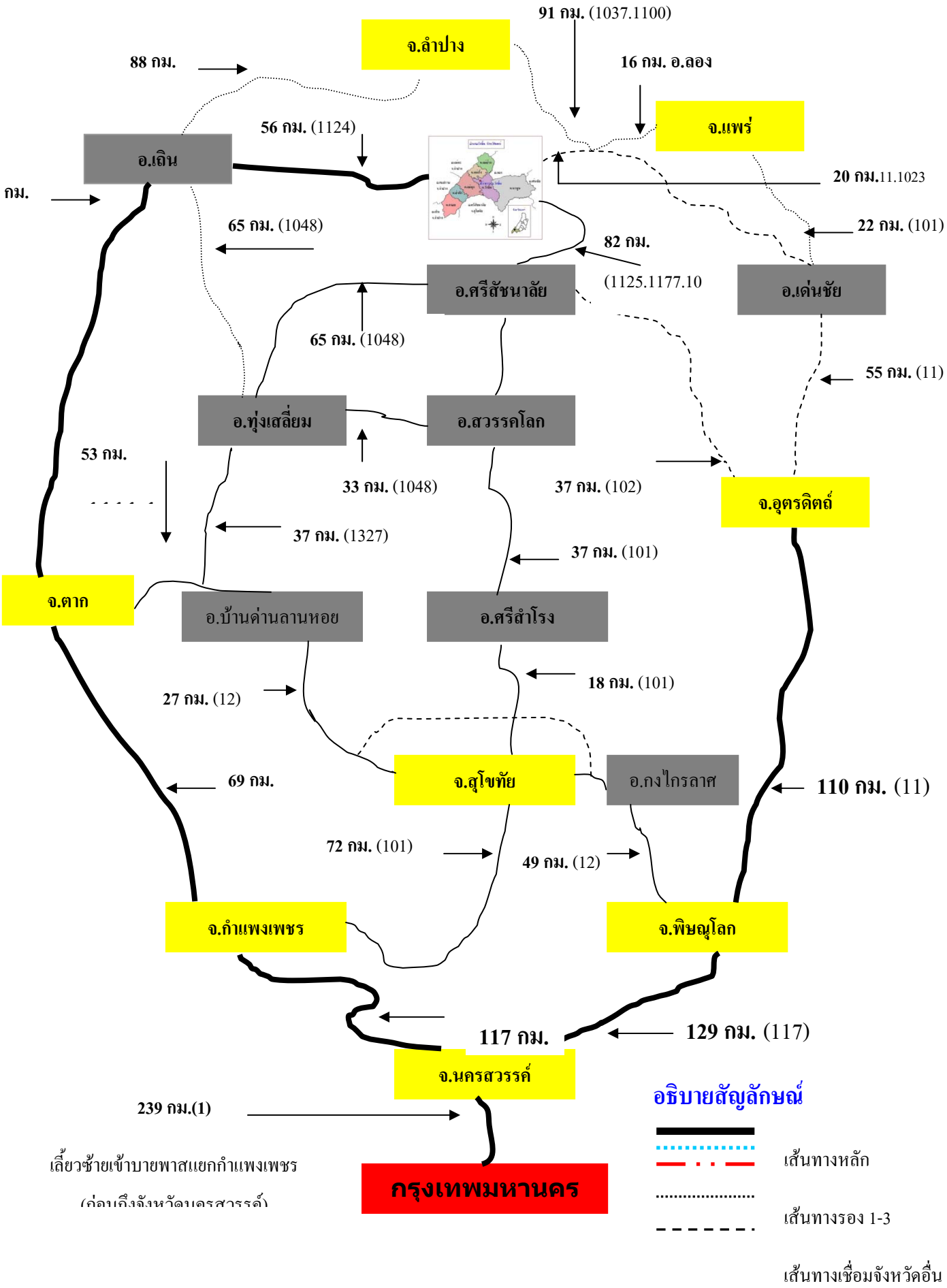

บรรยายสรุป

อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่

อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่
อ.แม่ทะ
จ.ลำปาง
ต.แม่ป้าก
ต.แม่เกิ๋ง
อ.ลอง
อ.สบปราบ
จ.ลำปาง
ที่ว่าการ อ.วังชิ้น
ต.แม่พุง
ต.วังชิ้น
ต.นาพูน
อ.เด่นชัย
ต.ป่าสัก
ต.สรอย
อ.ศรีสัชนาลัย
จ.สุโขทัย
อ.เถิน
จ.ลำปาง
N
W
E
S
จังหวัดแพร่

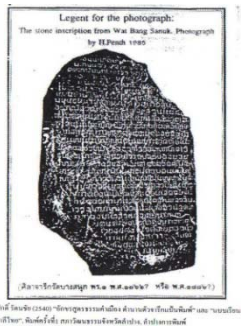
แผนผังสังเขปเส้นทางจากกรุงเทพฯ สู่อำเภอวังชิ้น

คำขวัญของอำเภอ

“พระธาตุขวยปูคู่บ้าน พระธาตุพระพิมพ์คู่เมือง ลือเลื่องถิ่นส้มเขียวหวาน อุทยานแห่งชาติเวียงโกศัย หัตถกรรมเครื่องใช้เถาวัลย์ อัศจรรย์น้ำพุร้อน ”

ประวัติความเป็นมา

จากจารึกในศิลาจารึกวัดบางสนุก พร.๑ พ.ศ. ๑๗๖๒-๑๘๘๒ “ซึ่งเป็นวัดที่สร้างขึ้นในเขตเมืองตรอกสลอบ จากตำนานและหลักฐานดังที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นว่าเมืองตรอกสลอบมีการติดต่อสัมพันธ์กับกรุงสุโขทัย ได้แก่ มีการนำศิลาแลงมาสร้างเจดีย์ครอบพระธาตุ มีการจารึกหลักฐานบนแผ่นหินดินดานด้วยตัวอักษรเหมือนหลักศิลาจารึกของกรุงสุโขทัย มีชาวจีนเข้ามาร่วมกิจกรรมในชุมชน มีการแกะสลักหยก พิมพ์พระ หล่อพระ พอสันนิษฐานได้ว่า อำเภอวังชิ้นเคยมีความเจริญรุ่งเรืองในนามของเมืองตรอกสลอบ มีความอุดมสมบูรณ์ มีแหล่งน้ำไหลพืชพรรณไม้สัตว์ป่ามากมาย มีแหล่งแร่เหล็ก ตะกั่ว ทองคำ พลวง มังกานิส

จากข้อมูลเมืองด้งนคร มีการสร้างขึ้นเมื่อ ๕๐๐ กว่าปี โดยในสมัยสมเด็จพระเจ้าติโลกราช (๕๔๐ ปีล่วงมาแล้วซึ่งหลังจากการตั้งอาณาจักรสุโขทัย ๒๐๐ กว่าปี) แห่งอาณาจักรล้านนา โปรดเกล้าให้เจ้าหมื่นด้งนคร โอรสเจ้าผู้ครองนครลำปาง (เขลางค์นคร) ยกไพร่พล ชาวโยนกเชียงแสน และล้านนา ให้ย้ายมาสร้างเมืองหน้าด่านมีชายแดนเรียกว่า “เมืองด้งนคร” มีเจ้าผู้ครองเมืองพระองค์เดียว และกลายเป็นเมืองร้าง หลังจากอาณาจักรล้านนารบแพ้กรุงศรีอยุธยา ซึ่งอาจเป็นสาเหตุเดียวกันกับที่เมืองตรองสลอบก็เป็นเมืองร้างในช่วงเวลาหลังจากการสร้างพระธาตุพระพิมพ์แล้วเกือบ ๒๐๐ กว่าปี

จากข้อมูลบันทึกการบูรณพระธาตุพระพิมพ์และหลักฐานศิลาจารึกวัดบางสนุก ที่กล่าวว่า “วัดบางสนุกได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์มาแล้ว ๒ ครั้ง ครั้งแรกเมื่อปี พุทธศักราช ๒๔๗๔ ครั้งที่ ๒ เมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๖” “เป็นวัดเก่าแก่สร้างขึ้นและบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ กว่า ๖๐๐ ปีตั้งแต่ พ.ศ. ๑๔๔๒ เดิมชื่อวัดปากสลอบ ต่อมาเป็นวัดปากสลก เพราะตั้งอยู่ปากห้วยสลกไหลออกสู่แม่น้ำยม ต่อมาเปลี่ยนเป็นวัดปงสนุก พ.ศ. ๒๔๘๘ พระอุบาลีอดีตเจ้าคณะจังหวัดแพร่ และเจ้าคณะตรวจการภาค ๕ พิจารณาเห็นว่าในจังหวัดนี้มีวัดชื่อปงสนุก ซ้ำกันหลายวัด จึงเปลี่ยนชื่อใหม่ว่า “วัดบางสนุก”

พื้นที่อำเภอวังชิ้นเดิมเป็นตำบลวังชิ้น ขึ้นอยู่กับอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง และตำบลวังชิ้น เดิมเป็นหมู่บ้านเล็กๆ ๒ หมู่บ้าน ตั้งอยู่ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำยม คือ บ้านหมู่ที่ ๑ เรียกว่าบ้านผาวัว-เลียเหนือ และบ้านหมู่ ๒ เรียกว่าบ้านผาวัวเลียใต้ รวมกันเป็นตำบลวังชิ้น มีความอุดมสมบูรณ์ คือ มีสัตว์ในป่ามีปลาในน้ำอย่างชุกชุม มีบริเวณแม่น้ำยมที่ไหลผ่านหมู่บ้านเป็นแอ่งน้ำลึกเรียกว่า “วัง” และบริเวณใกล้วังน้ำมีดินโป่งและหินผา พอถึงฤดูแล้งน้ำแห้งเหลือแต่วังน้ำจะมีสัตว์ป่านานาชนิดลงมากินน้ำ โดยเฉพาะวัวป่ามักลงมากินดินโป่งและเลียหินผา หินผาแห่งนี้จึงได้ชื่อว่า “ผาวัวเลีย” และเรียกหมู่บ้านว่า “หมู่บ้านผาวัวเลีย” ความอุดมสมบูรณ์ที่เต็มไปด้วยสัตว์ป่านานาชนิด นายพรานจึงมีการล่าสัตว์ที่บริเวณดินโป่งเป็นประจำ และได้แล่เนื้อสัตว์ คำว่า “เนื้อ” ภาษาถิ่นเรียกว่า “จิ้น” จึงเรียกบริเวณนี้ว่า “บ้านวังจิ้น” และต่อมาเป็นชื่อตำบลวังชิ้น จนถึงทุกวันนี้

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๓ มีการโอนอย่างเป็นทางการมาขึ้นกับเขตการปกครองของอำเภอลอง จังหวัดแพร่ วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๑ ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นกิ่งอำเภอวังชิ้น โดยมีขุนอำนวย อนุธรรมดำรงเป็นปลัดอำเภอ เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเป็นคนแรก

วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๐๑ ได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้นเป็นอำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ โดยมีนายดุสิต ทรงประศาสตร์ เป็นนายอำเภอวังชิ้นคนแรก

ข้อมูลทั่วไป

ตำแหน่งที่ตั้ง

อำเภอวังชิ้นตั้งอยู่ในแนวเทือกเขาผีปันน้ำกลางและเทือกเขาผีปันน้ำตะวันออก อยู่ตอนใต้ของจังหวัดแพร่ สูงจากระดับน้ำทะเล ๑๕๐ ถึง ๓๐๐ เมตร ห่างจากตัวจังหวัดแพร่ ประมาณ ๗๙ กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ ๖๕๐ กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมด ๑,๒๑๖.๙๖๐ ตารางกิโลเมตร

อาณาเขตติดต่อ

อำเภอวังชิ้น มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอเด่นชัย อำเภอลอง จังหวัดแพร่ และอำเภอเถิน อำเภอสบปราบ และอำเภอแม่ทะ ของจังหวัดลำปาง และอำเภอศรีสัชนาลัย ของจังหวัดสุโขทัย ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง และอำเภอลอง จังหวัดแพร่

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอลอง และอำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอแม่ทะและอำเภอสบปราบ ของจังหวัดลำปาง

ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่โดยทั่วไปเป็นป่าและภูเขาทางทิศตะวันตกและทิศใต้ เป็นแนวเทือกเขาผีปันน้ำกลาง (คนในท้องถิ่นเรียกดอยหลวงดอยอาง) พื้นที่ราบสูงมีแม่น้ำยมไหลผ่าน มีลำห้วยที่เกิดจากต้นน้ำเทือกเขาผีปันน้ำหลายสาย ได้แก่ ห้วยแม่ป้าก ห้วยแม่เกิ๋ง ห้วยแม่พุง ห้วยแม่หละ ห้วยแม่สรอย ห้วย ห้วยแม่กระต๋อม ฯลฯ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่อย่างมาก

ลักษณะภูมิอากาศ

อำเภอวังชิ้น เป็นอำเภอที่อยู่ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง สภาพภูมิอากาศ

- **ฤดูร้อน** เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนกุมภาพันธ์-กลางเดือนพฤษภาคม จะมีอากาศร้อน อบอ้าว อุณหภูมิสูงสุดที่เคยวัดได้ 43.6 องศาเซลเซียสเมื่อปี พ.ศ. 2526 อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดในเดือนเมษายน 37.3 องศาเซลเซียส

- **ฤดูฝน** เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม-กลางเดือนตุลาคม มีน้ำฝนเฉลี่ยต่อปีประมาณ 1,๐๐๐-๑,500 มิลลิเมตร
- **ฤดูหนาว** เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนตุลาคม-ปลายเดือนกุมภาพันธ์ จะมีอากาศหนาวอาจถึงหนาวจัดในบางปี อุณหภูมิต่ำสุดที่เคยวัดได้ 4.6 องศาเซลเซียสเมื่อวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2517 อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนมกราคม 14.4 องศาเซลเซียส

การคมนาคม

เส้นทางคมนาคม

๑. การคมนาคมทางบก โดยทางหลวงจังหวัด และทางหลวงแผ่นดินได้สะดวกทั้งภายในจังหวัด

และการคมนาคมติดต่อกับต่างจังหวัด ดังนี้

(๑) ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๑๑

- ใช้เป็นเส้นทางคมนาคมไปจังหวัดอุตรดิตถ์ผ่านอำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่
- ใช้เป็นเส้นทางคมนาคมไปจังหวัดลำปางผ่านอำเภอลอง จังหวัดแพร่ และอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

(๒) ทางหลวง หมายเลข 1124

- ใช้เป็นเส้นทางคมนาคมไปอำเภอเถิน จังหวัดลำปาง

(๓) ทางหลวง หมายเลข 1125

- ใช้เป็นเส้นทางคมนาคมไปอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

(๔) ทางหลวง หมายเลข ๑๐๒๓

- ใช้เป็นเส้นทางคมนาคมไปอำเภอลอง และจังหวัดแพร่

๒. การคมนาคมทางรถไฟ เชื่อมต่อจังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดลำปางและจังหวัดเชียงใหม่

๓. สำหรับการคมนาคมทางน้ำลำน้ำยมปัจจุบันไม่นิยมใช้เป็นเส้นทางคมนาคม

ข้อมูลการปกครอง

แบ่งการปกครองออกเป็น 7 ตำบล รวม 77 หมู่บ้าน ดังนี้

๑. ตำบลวังชิ้น 11 หมู่บ้าน

๒. ตำบลสรอย 11 หมู่บ้าน
๓. ตำบลป่าสัก 10 หมู่บ้าน
๔. ตำบลนาพูน 11 หมู่บ้าน
๕. ตำบลแม่พุง 16 หมู่บ้าน
๖. ตำบลแม่ป้าก 10 หมู่บ้าน
๗. ตำบลแม่เกิ๋ง 8 หมู่บ้าน

แบ่งการปกครองเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 8 องค์กร ประกอบด้วย

๑. เทศบาลตำบลวังชิ้น
๒. องค์การบริหารส่วนตำบลวังชิ้น
๓. องค์การบริหารส่วนตำบลสรอย
๔. องค์การบริหารส่วนตำบลป่าสัก
๕. องค์การบริหารส่วนตำบลนาพูน
๖. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่พุง
๗. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ป้าก
๘. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เกิ๋ง

ข้อมูลประชากร

เขตปกครอง	ชาย	หญิง	รวม
อำเภอวังชิ้น	๒๒,๐๐๗	๒๑,๖๕๑	๔๓,๖๕๘
1.เทศบาลตำบลวังชิ้น	๑,๕๖๑	๑,๖๑๘	๓,๑๗๙
2.ตำบลวังชิ้น	๒,๙๐๕	๒,๙๓๗	๕,๘๔๒
3.ตำบลสรอย	๓,๒๖๓	๓,๑๒๙	๖,๓๙๒
4.ตำบลแม่ป้าก	๒,๕๗๙	๒,๖๔๔	๕,๒๒๓
5.ตำบลนาพูน	๓,๗๘๘	๓,๗๓๖	๗,๕๒๔
6.ตำบลแม่พุง	๔,๓๕๓	๔,๑๐๒	๘,๔๕๕
7.ตำบลป่าสัก	๒,๗๙๔	๒,๗๙๐	๕,๕๘๔
8.ตำบลแม่เกิ๋ง	๒,๓๒๕	๒,๓๑๓	๔,๖๓๘

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑.อาชีพหลัก ได้แก่	เกษตรกรรม ปศุสัตว์
๒.อาชีพเสริม ได้แก่	-
๓.จำนวนธนาคาร	มี ๒ แห่ง ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ โทร. ๐-๕๔๕๘-๙๑๖๓-๔ ธนาคาร ธกส. โทร. ๐-๕๔๕๘-๙๐๑๕
๔.จำนวน ห้างสรรพสินค้า	มี - แห่ง

ด้านสังคม

๑) **เชื้อชาติ** ชาวอำเภอวังชิ้นส่วนใหญ่เป็นคนพื้นเมือง เป็นคนเชื้อชาติไทยซึ่งเรียกตนเองว่า “คนเมือง” และยังมีชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง อีก้อ ชาวไทยใหญ่ และคนไทยเชื้อสายจีน จัดเป็นชนกลุ่มน้อยของอำเภอวังชิ้น วิถีชีวิตของคนชาวอำเภอวังชิ้นเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย ยึดถือประเพณีแบบชาวไทยภาคเหนือทั่วไป มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง

๒) **ศาสนา** ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาคือ ศาสนาคริสต์ ปัจจุบันมีวัดและสำนักสงฆ์ จำนวน ๕๕ แห่ง มีโบสถ์คริสต์ ๗ แห่ง

๓) ภาษา ชาววังชิ้นสวนใหญ่ใช้ภาษาพื้นเมือง แต่อาจมีสำเนียงต่างกัน เช่น ป่าสักสรอย และแม่พุงบางส่วนมีสำเนียงคล้ายอำเภอเถิน จังหวัดลำปาง นาพูน มีสำเนียงคล้ายลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ และศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย แม่ป้ากมีสำเนียงคล้าย อำเภอลอง เป็นต้น

๔) อาชีพ ส่วนใหญ่มีอาชีพการเกษตร และมีอุตสาหกรรมที่เนื่องจากวัตถุดิบทางการเกษตร ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ทอผ้า หัตถกรรมเถาวัลย์ จักสานไม้ไผ่ เฟอร์นิเจอร์ไม้รากไม้ แปรรูปอาหาร ร้านอาหาร หาของป่า ร้านค้า เป็นต้น

ด้านการศึกษา

๑.โรงเรียนมัธยม ได้แก่	โรงเรียนวังชิ้นวิทยา โรงเรียนสรอยเสรีวิทยา
๒.มหาวิทยาลัย ได้แก่	-

ด้านการเกษตร และอุตสาหกรรม

๑.ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่	ข้าวนาปี
๒.ชื่อแหล่งน้ำที่สำคัญ ได้แก่ (แม่น้ำ/บึง/คลอง)	แม่น้ำยม
๓.โรงงานอุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่	-

วัฒนธรรมและวิถีชีวิต

พิธีกรรม ความเชื่อ

พิธีกรรมความเชื่อของชาววังชิ้นมีมาแต่อดีตและสืบทอดเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นหลายชั่วอายุคน ขั้นตอนของพิธีกรรมความเชื่อเกิดตามสภาพปัญหาของสภาพแวดล้อม ในพื้นที่และความสามารถของคนในท้องถิ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชุมชนแทบทั้งสิ้น ความเชื่อและภูมิปัญญาของชาววังชิ้นนั้นมีมากมาย กิจกรรมของแต่ละประเพณีมีคุณค่าต่อสังคมในการที่ช่วยผดุงจิตใจของคนไม่ให้หลงไหลไปตามความเจริญทางวัตถุ ทำให้ชุมชนมีความสงบสุขจากระเบียบของประเพณีที่ช่วยหล่อหลอมโดยให้คนในสังคมได้เรียนรู้อย่างบูรณาการจนเป็นที่สมบูรณ์เปี่ยมด้วยคุณธรรมจริยธรรมอันงดงามขึ้นในสังคมได้ ดังนี้

ความเชื่อ

ความเชื่อว่าขวัญหาย เชื่อว่าคนเรามีขวัญอยู่กับตัว ๓๒ ขวัญ ถ้าตกใจขวัญจะตกหล่นทำให้เจ้าของเจ็บป่วยได้ จะต้องมีการซ้อนขวัญ(ตักเก็บขวัญ) หรือเฮียกขวัญ(เชิญขวัญ) และสู่ขวัญ(ป้อนอาหารและผูกข้อมือ) จึงจะหายป่วย

บายศรีสู่ขวัญ

สวิงใส่เครื่องซ้อนขวัญ

บายศรีปากชาม

-ความเชื่อเรื่องการเลี้ยงผีเจ้าที่

การเลี้ยงผีเจ้าบ้าน ชุมชนเชื่อกันว่าคนในหมู่บ้านจะได้รับดูแลเอาใจใส่ความเป็นอยู่ของลูกหลานทั้งในหมู่บ้าน และที่ไปทำงานต่างบ้าน ตลอดจนผลผลิตทางการเกษตรให้ชุมชนอยู่เย็นเป็นสุข จากวิญญานที่สถิตย์อยู่ที่ปงผีเจ้าบ้านซึ่งถือว่าเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ น่าเกรงขาม จะมีการจัดเป็นประจำปีละ ๒ ครั้ง คือ เดือน ๙ เป็นการบวงสรวง- จัดเลี้ยงด้วยไก่ มีการเตรียมเครื่องบวงสรวงและจัดสถานที่บวงสรวงผีเจ้าบ้าน และในเดือน ๔ เป็นการแก้บนขอบคุณ จะเลี้ยงด้วยหมู มีการจัดเตรียมเครื่องแก้บนและจัดสถานที่ตั้งเครื่องแก้บน

การเลี้ยงผีเจ้าไฮ่ (การไหว้เจ้าที่) เชื่อกันว่าในสวน ไร่ นา มีผีเจ้าที่รักษา ถ้าเจ้าของปฏิบัติดีดูแลเจ้าที่ดี เจ้าที่ก็จะดูแลผลผลิตให้ได้ผลเจริญงอกงามดีพออยู่พอกิน มีผลกำไรได้ โดยการทำพิธีเลี้ยงเจ้าที่

การเลี้ยงหรือบอกแม่ธรณี เจ้าของสวนไร่นาจะทำพิธีไหว้บอกในวันเข้าพรรษา ออกพรรษา และวันพญาวันในเทศกาลสงกรานต์ โดยนำหมาก พลู ข้าวต้มขนมที่เตรียมไว้ทำบุญ เอาวางใต้ต้นไม้ บอกกล่าวว่าเป็นวันอะไร สำคัญอย่างไร ขอให้ช่วยปกปักรักษา ให้ผลผลิตที่ปลูกไว้เจริญงอกงาม เช่น “เออ นี่เน้อ แม่ธรณีเจ้าตี่ตี่ปกปักฮักษาอยู่ตี้นี้ วันนี่ก็เป็นวันเข้าปสา ก็จะได้ ปลูกผัก ลูกไม้ ทำมาหากินกัน แหมแล้ว ก็ขอให้แม่ธรณีเจ้าตี่จ่วยผ่อหื้อพืชผลบริบูรณ์

การเซ่นไหว้ผีเจ้าป่า

	การเซ่นไหว้ผีเจ้าป่า เมื่อเดินป่ามีการพักค้างแรม จะนำอาหารตั้งวางบนแท่นไม้ใผ่ โดยพ่อหมอจะบอกกล่าวขอขมาและขอการคุ้มครองให้การพักแรมมีความสะดวกราบรื่น พอเสร็จพิธีการระยะหนึ่ง จะบอกลาเครื่องเซ่น นำอาหารมาแบ่งกันรับประทาน

-การเชื่อวันดีวันเสีย

๑) วันดีในการปลูกกล้วย ผู้เฒ่าผู้แก่จะบอกเล่าสอนกันว่า “อย่าปลูกต้นกล้วย

วันพฤหัสบดี เพราะช้างดินมากวาดกินหมด” ซึ่งหมายถึงจะมีหนอนด้วงงวงช้างจะไชร้ต้นกล้วยทำให้ต้นกล้วยตายพายคือใบเหลืองตัดดูที่ต้นจะพบว่ามีหนอนด้วงงวงช้างอยู่จริง นับเป็นผลจากการสังเกตของคนสมัยก่อน

๒) การตักข้าวเปลือกจากหลองข้าวไปสี ให้ตักในวันดี คือวันที่ไม่มีผีมาช่วยกินทำให้สิ้นเปลือง ตามตาราง ดังนี้

	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕
ขึ้น		***		***				***	*				***		
แรม					**		**	*	**		***		**		

* หมายถึง มีผีมาช่วยกิน ๑ ตัว ** หมายถึง มีผีมาช่วยกิน ๒ ตัว *** หมายถึง มีผีมาช่วยกิน ๓ ตัว

การเชื่อจำนวนเสาบ้าน ในการปลูกบ้านมีความเชื่อว่าจำนวนต้นเสามีผลต่อความเป็นอยู่ของเจ้าของ ดังนี้

จำนวนเสา ๑ ต้น เป็น น้ำบ่อแก้วกินเย็น จำนวนเสา ๒ ต้น เป็น ผีเข็นอยู่ดังล่าง จำนวนเสา ๓ ต้น เป็น เฮือนห่างเป็นผามควาย จำนวนเสา ๔ ต้น เป็น เย็บถุงลายใส่เงินย่อย	จำนวนเสา ๕ ต้น เป็น ปั้นข้าวอ่อยลูกผี จำนวนเสา ๖ ต้น เป็น อยู่ดีกุ้มเฒ่า จำนวนเสา ๗ ต้น เป็น อายุเจ้ายืนยาว

-การตานขันข้าว ตานขันข้าว เป็นการอุทิศส่วนกุศลให้ญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้วหรือเป็นการทำบุญ เพื่อสะสมผลบุญให้กับตนเองในภายภาคหน้า ผู้ตานขันข้าวจัดเตรียม อาหารคาวหวาน กรวย ดอกไม้ ธูป เทียน ปัจจัย และขวดน้ำหยาด เขียนหมายตานใส่ชื่อผู้ตายที่ต้องการอุทิศส่วนกุศล แนบให้พระสงฆ์อ่านในตอนทำพิธี การตานขันข้าวจะนำถวายแด่พระภิกษุสงฆ์ที่วัด ในตอนเช้าหรือก่อนการฉันภัตตาหารเพล

๓ พิธีปูจาต้าวตั้งสี่ (บูชาท้าวทั้งสี่)

การปูจาต้าวตั้งสี่เป็นพิธีกรรมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยโบราณของชาวเหนือ ที่ มีความเชื่อว่าเป็นการบูชาเทพยดาฟ้าดิน อันได้แก่ พญาอินตา (พระอินทร์) ท้าวจตุโลกบาลทั้ง ๔ และแม่ธรณีผู้รักษาแผ่นดิน ซึ่งเชื่อว่าถ้าได้บอกกล่าวเทวดาฟ้าดินก่อนทำพิธีมงคลต่าง ๆ เช่น พิธียกเสาเอกในการปลูกบ้านใหม่ แต่งงาน สร้างวัดวาอาราม หรือแม้กระทั้งเมื่อมีเหตุการณ์ร้ายแรงตัวอย่างเช่น มีผู้คนเจ็บป่วยล้มตายจำนวนมาก ข้าวในนาเสียหาย จะทำให้เกิดศิริมงคลเหตุการณ์ที่ร้ายแรงจะดีขึ้น และสำหรับบางบ้านที่นับถือพิธีกรรมอย่างเคร่งครัดเมื่อถึงวันข้างขึ้นของแต่ละเดือนตอนเช้า ช่วงพระอาทิตย์แรกขึ้นจนถึงเที่ยงวันจะมีการปูจาต้าวตั้งสี่ทุกเดือน โดยมีการจัดทำแท่นสำหรับบูชาท้าวทั้งสี่ สูงประมาณ ๑.๕ เมตร มีแท่นสำหรับวางสะตง (กระทง) ๕ แท่น ตามทิศทั้ง ๔ จำนวน ๔ แท่น และแท่นกลางสูงกว่าแท่นอื่น ๆ

-พิธีสืบชะตา(ส่งเคราะห์)

การสืบชะตา(การส่งเคราะห์) หมายถึงพิธีการต่ออายุให้ยืดยาวออกไปและเพื่อเป็นสิริมงคล มีชีวิตอยู่อย่างสุขสบายปราศจากโรคพยาธิเภทภัยทั้งหลาย พิธีนี้จะจัดทำเมื่อมีเหตุการณ์ที่ไม่ดีเกิดขึ้นกับตน, บ้าน,หมู่บ้านของตนบ้านเมืองของ ปู่อาจารย์ที่ทำพิธีสะเดาะเคราะห์มาทำให้ ภาษาเหนือเรียกว่า “**ส่งเคราะห์ ส่งเปิ้ง ส่งจน สืบจ๊ะต๋ำ** (สืบชะตา) **ส่งปู่แถนย่าแถน**(ปู่เกิด ย่าเกิดหรือคนที่ส่งเด็กมาเกิด)” ตามความเชื่อของบุคคล

การสืบชะตาหรือส่งเคราห์มีจุดประสงค์เพื่อให้มีความเจริญรุ่งเรืองสืบไป

ประมวลภาพงานทำบุญสืบชะตาเมือง อำเภอวังชิ้นครบ ๕๐ ปี

วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑

ประเพณี

ประเพณีกินสลากหรือสลากภัต

ประเพณีกินสลากหรือสลากภัต จัดขึ้นระหว่างวันแรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ หรือ เดือน ๑๒ เหนือ จนถึงเดือน ๑๑ หรือเดือนอ้ายเหนือ ประมาณเดือนตุลาคม ถึง เดือนธันวาคม ถ้าจะมีการทำบุญกินสลากเมื่อใด คณะกรรมการวัดจะประชุมชาวบ้านให้รับทราบ และนิมนต์พระสงฆ์จากวัดต่าง ๆ มารับถวายทาน ของถวายทานมี ๓ ประเภท คือ ก๋วยสลาก ก๋วยโจคและสลากหลวง

ขบวนสลากและเส้นสลาก

ประเพณีสงกรานต์

ประเพณีสงกรานต์หรือปี๋ใหม่เมืองเป็นกิจกรรมงานบุญรื่นเริงจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๓-๑๗ เมษายน ของทุกปี โดยมีกิจกรรมในวันต่างๆ ดังนี้

วันที่ ๑๓ เรียกว่าวันสังขารล่อง จะมีกิจกรรม ได้แก่ ไล่สังขานต์ยิงปืนจี๊สะโป๊ก ทำความสะอาดบ้าน ซักเครื่องนอน เสื้อผ้า สระผมด้วยน้ำมะกรูดส้มป่อย สูมาแม่ธรณีประตู เตาไฟไหข้าวด้วยข้าวแจ่ ข้าวจาน น้ำส้มป่อย เล่นสะบ้า เล่นผีนางกวัก ผีนางโด้ง

วันที่ ๑๔ เรียกว่าวันเน่า เป็นวันที่ไม่ให้พูดและทำในสิ่งที่ไม่ดี กิจกรรมที่ทำได้แก่ เตรียมอาหารคาวหวานไว้ทำบุญ ขนทรายเข้าวัด ตัดตุง แทงหยวก ตกแต่งกองทราย

วันที่ ๑๕ เรียกว่าวันพญาวัน มีกิจกรรมได้แก่ ทำบุญตักบาตร ตานกองทราย ฟังธรรมปีใหม่ อาบน้ำพระเจ้า อาบน้ำพระเณร ดำหัวผู้เฒ่าผู้แก่ จี๊บอกไฟ เตรียมของส่งข้าวปุ้น,ส่งเคราะห์,เบิก

วันที่ ๑๖ เรียกว่าวันปากปี๋ กิจกรรมได้แก่ ส่งข้าวปุ้น ส่งเคราะห์บ้าน ดำหัวแก่บ้าน สวดเบิกบ้านในตอนค่ำ

วันที่ ๑๗ วันปากเดือน กิจกรรมได้แก่ อาบน้ำพระธาตุ ดำหัวกำนัน พ่อบ้านพ่อเมืองที่เคารพนับถือ

ประเพณีแห่น้ำช้างบ้านนาปูน

ประเพณีแห่น้ำช้างเป็นประเพณีเก่าแก่ของชาวบ้านวังลึก ตำบลนาพูน สืบเนื่องมาจากสมัยก่อนชาวบ้านจะใช้แรงงานช้างชักลากไม้ ดังนั้นภายในหนึ่งปีชาวบ้านจึงจัด “พิธีทำขวัญช้าง” ร่วมกันทั้งหมู่บ้าน ในอดีตทำเพื่อเรียกขวัญช้างกลับมาสู่ตัวหลังจากที่ตนได้ไปคล้องช้างในป่าและทำให้ช้างตกใจกลัวในปัจจุบัน การเอาขวัญช้างคือการให้ช้างได้พักผ่อนและขอขมาช้างที่ตนได้เฆี่ยนตีดุด่าด้วยคำหยาบ

เริ่มตั้งแต่วันที่ ๒๕ เมษายน ของทุกปี ชาวบ้านจะช่วยกันตกแต่ง ซ่อมแซมเฮงผี (ศาลเจ้าพ่อ) ในหมู่บ้านวังลึก จัดเตรียมสถานที่ที่จะทำพิธีทำขวัญช้าง สถานที่ที่แสดง งานรื่นเริงในตอนกลางคืน และจัดเตรียมข้าวปลาอาหารไว้ต้อนรับแขก พี่น้อง เพื่อนบ้านที่จะมาเที่ยวในวันที่ ๒๖ เมษายน

พิธีอยู่กรรมบ้านของชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยง

ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงได้อาศัยผืนแผ่นดินไทยอย่างสงบสุขมีวิถีชีวิตและแบบแผนในการดำรงชีวิตผสมผสานกับชาวไทยอย่างกลมกลืน “กรรมบ้าน” คือช่วงที่ชาวกะเหรี่ยงกำลังทำพิธีไหว้

เทวดา ผีฟ้า วิญญาณบรรพบุรุษอยู่นั้นเขาปิดกั้นทางเข้าหมู่บ้านทั้งหมดเป็นเวลา ๓-๕ วัน ห้ามบุคคลภายนอกเข้า ห้ามบุคคลภายในออก ถ้าไม่ปฏิบัติตามถือว่าผิดผีจะต้องถูกปรับ พิธีการต่างๆ จะต้องเริ่มใหม่ ในระหว่างกรรมบ้านอยู่นั้นชาวกะเหรี่ยงจะไม่ออกไปทำงานใด ๆ เลย ในพิธีจะประกอบด้วย เครื่องเซ่นไหว้ผี คือ ไก่ เอามารวมกันที่บ้านเก๊าผี และเรี่ยไรเงินซื้อหมูมาหนึ่งตัว เพื่อนำไปเซ่นไหว้ หลังจากเสร็จพิธีแล้ว ของเหล่านั้นเก๊าผีจะจัดแบ่งให้ทุกบ้านนำไปประกอบอาหารรับประทานเพื่อเป็นศิริมงคลและปราศจากโรคภัยต่างๆ ในช่วง ๓-๕ วันนี้ชาวกะเหรี่ยงจะพบปะสังสรรค์ ร้องรำทำเพลง มีการนำเอาฆ้อง กลองมะโหระทึก(ฆ้องกบ เป็นเครื่องดนตรีโลหะมีรูปกบอยู่บนด้านที่ใช้ตี)ออกมาตีด้วย ในวันสุดท้ายของการอยู่กรรมบ้าน ชาวกะเหรี่ยงจะออกไปล่าสัตว์กันเพื่อเป็นการเสี่ยงทายว่าหมู่บ้านของตนจะอยู่สุขสบาย มีอาหารการกินอุดมสมบูรณ์หรือไม่ ก็ดูได้จากการล่าสัตว์ หากได้สัตว์ใหญ่นั้นแสดงว่าหมู่บ้านของตนโชคดี ผีฟ้าคุ้มครอง หากได้สัตว์เล็กถือว่าโชคไม่ดี ผีฟ้าไม่พอใจต้องระมัดระวัง ในปีนั้นต้องใช้จ่ายอย่างประหยัด ต้องทำงานหนักเก็บเงินเก็บทองพืชผลไว้ใช้ยามจน

ประเพณีไหว้สาเจ้าหลวงเมืองด้ง

การไหว้สาเจ้าหลวงหมื่นด้งนคร เป็นประเพณีที่ราษฎรเมืองด้งนครได้จัดเป็นพิธีการมานานกว่าห้าร้อยปี และได้สืบทอดต่อมาจนถึงปัจจุบันนี้ คือชุนชนตำบลสรอย และตำบลป่าสักประมาณ ๒๑ หมู่บ้าน โดยมีจุดประสงค์ของการจัดพิธีไหว้สาเพื่อแสดงความกตัญญูกตเวทิตาคุณต่อเจ้าหมื่นด้งนครและเสนาหาญที่ได้หลั่งเดือดทาแผ่นดินในการปกป้องผืนแผ่นดินเอาไว้ให้ลูกหลาน

ประเพณีเดือนยี่เป็ง

ประเพณียี่เป็ง **ยี่** เป็นภาษาล้านนา แปลว่า สอง **เป็ง** หมายถึงวันพระจันทร์เต็มดวง ยี่เป็ง หมายถึง วันเพ็ญเดือนสองของชาวล้านนา ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ของชาวไทยภาคกลางจะตรงกับเดือนพฤศจิกายน เดือนนี้จะอยู่ในฤดูน้ำไหลหลาก ช่วงวันขึ้น ๑๔ –๑๕ ค่ำ ถึงแรม ๑ ค่ำ

ก่อนวันยี่เป็งพุทธศาสนิกชนจะทำราชวัตรรอบวิหารและทำประตูป่า ทำความสะอาด ศาสนสถาน เตรียมทำโคมค้าง โคมแขวน โคมลอย เตรียมเครื่องไทยธรรมหรือกัณฑ์เทศ ทางเจ้าอาวาสจะมีหนังสือบอกบุญหรือฎีกาไปถึงแต่ละครอบครัวให้เป็นเจ้าของกัณฑ์เทศน์แต่ละกัณฑ์ ซึ่งเป็นการเทศน์เรื่องมหาชาติทั้ง ๑๓ กัน นอกจากนี้ ยังมีการจัดเตรียมผางผะตี้บตี๋นก่า (ถ้วยประทีป) ไว้สำหรับจุดในคืนยี่เป็งอีกด้วย

เดือนยี่ ขึ้น ๑๕ ค่ำการทำบุญตั้งธรรมยี่เป็ง มีกิจกรรม ตานขันเข้า ตานผ้าฮับปสา ตั้งธรรมหลวง(เทศมหาชาติ) ร่วมจัดงานประเพณีแข่งเรือลอยกระทง

การละเล่น

๑) วงกลองอืด เรียกตามเสียงที่เกิดอีกอย่างหนึ่งว่า กลองอืดซึ้ง วงกลองอืดมีอยู่ทั่วไป ส่วนใหญ่มีประจำวัดต่างๆ เพื่อใช้บรรเลงในงานวัดงานฉลองสมโภชศาสนาสถาน ขบวนแห่งานประเพณีต่างๆ หรือบรรเลงประกอบ การฟ้อนกลองอืด ฟ้อนเล็บ วงกลองอืดประกอบด้วย กลองเอว ตะโล้ดโป้ด (กลองตอมแต๋ม) ฆ้องใหญ่(ฆ้องตัด) ฆ้องโหม่ง ฆ้องกลาง ฆ้องเล็ก แน (ปี่แน) ฉาบขนาดใหญ่และฉิ่ง

๒) ฟ้อนแห่ครัวทาน นิยมการฟ้อนเล็บ ฟ้อนกลองอืดอืด ผู้แสดงเป็นหญิงล้วนการแต่งกายช่างฟ้อนนุ่งซิ่นแหล้ เสื้อสีแดงแขนยาวกระบอกผ่าอก ห่มผ่าสะว้านดำ (ผ้าสไบ)หรือซิ่นต๋ามะนาว เสื้อสีเหลืองแขนยาว ทรงกระบอก ผ่าอก ห่มผ่าสะว้านดำ เกล้าผมทัดดอกเอื้องผึ้งสวมปลอกนิ้วทองเหลือง ๘ นิ้ว ยกเว้นนิ้วหัวแม่มือเป็นเสมือนเล็บจึงเรียกว่า ฟ้อนเล็บ มีดนตรีกลองอืดหรือดนตรีพื้นเมืองบรรเลงประกอบ เป็นการฟ้อนนำหน้าขบวนแห่ครัวทาน หรือเครื่องไทยธรรมไปถวายวัด หรือถ้าฟ้อนโดยไม่สวมเล็บทองเหลืองก็ได้ เรียกว่า ฟ้อนกลองอืด

การฟ้อนกลองอืดเมืองแพร่

บทกลอนลำนำคำสอนการฟ้อนกลองอืด (พรเพ็ญ ปลูกเพาะ)

ฟ้อนกลองอืดไม่ยืดยาดดังคาดว่า ไม่เข้าท่าไม่ทันใจพวกวัยรุ่น

แต่ความจริงนั้นไวเกินใจคุณ และไม่วุ่น..วาย..เรียบระเบียบดี

ทั้งกีดกรายย้ายเยื้องดูดั่งหงส์ ยามร่อนลงคงคาสง่าศรี

ไซร้ปีกหางโอบช้อนร่อนวารี ทั้งท่วงทีลีลาสง่างาม

เสือลากหาง บังสุริยาและท่าไหว้ บัวบานได้พลิกผันยามนับสาม

กังหันร่อนบังสุริยาสง่างาม เชื่อมท่ารำสอดรับจับอัมพร

บัวชูฝัก ชักแป้ง...ผัดหน้า ดูเข้าท่ายามเข้าวัดฟังคำสอน

กรายมือจีบรีบรับสะบัดกร เยื้องย่างฟ้อนสร้อยมาลาแล้วพายเรือ

จีบมือคู่งอแขนแล้วแอ่นอก ม้วนจีบยกตั้งวงกระต่ายขา

ติดต้องแร้วนายพรานกลางพนา ม้วยชีวางอแข้งแห้งคาดิน

อีกแม่กาตากปีกอยู่บนฟ้า ร่อนไปมาวนเวียนไม่ทิ้งถิ่น

ร่อนในดงลงกลางระหว่างดิน กลับคืนถิ่นด้วยวันทาและบัวบาน

ผู้ขับลำนำ เสือลากหาง บังสุริยา กังหันร่อน

สอดกลางอัมพร สบัดจีบ สอดสร้อยมาลา จีบคู่งอแขน

๓) การเล่นนางกวัก

วิธีการเล่น เอาหม่ากวักใส่แขนเป็นรูปคนหุ้มด้วยผ้า ให้คนจับหม่ากวักนั่งอยู่คนละข้างของหม่ากวัก แล้วร้องกำฮ่ำไปเรื่อยๆ ถ้าผีหม่ากวักเข้าแล้ว คนถือจะหนัก และหม่ากวักจะสั่น ต่อไปใครอยากถามอะไรก็ถามผีหม่ากวักได้ คำร้องกำฮ่ำ “นางกวักเอ๋ยนางกวักเจ้าแย่ อี่แม่สีลาย ลงมานักๆ ลงมาหลายลงมาขายหมอนอ่อน ลงมาฟ้องเต๊อะแม่นางกวักเอ๋ย”

๔) การเล่นผีนางด้ง

วิธีการเล่น เอากระด้งมาให้คนเล่นจับกระด้งคนละข้าง เอาผ้าคลุมหัวทั้งสองคนแล้วร้องกำฮ่ำ เมื่อผีนางด้งเข้ามาแล้ว คนเข้าจะแย่งหรือดึงด้งกัน เรารีบเอาด้งออกแล้วร้องเพลงฟ้อนให้คนลงนางด้งฟ้อนต่อไป (อย่าลืมหาไม้ซ้าวยาวๆ มาพาดไว้กับหลังคาเรือน หรือต้นไม้ตรงที่เราเล่น)

คำร้องกำฮ่ำ “นางด้งเฮยเข้าป่าล่าหง เข้าดงไม้หมาก เอาสากไม้แดง เอาแสงแมงเม่า เอาด้งฟัดข้าว มาห่มแยะๆ มาห่มยายๆ ขอดินทรายใส่แม่นางด้ง จักลงแล้วเหวย จักลงแล้วหว่า ลงมาเหลียวหล้า ลงมากิ๋นป่ากับปู่พรานด้าม ลงมาเล่นน้ำผีตาเลกับไป กิ๋นสองไหกระเทียมสองหัว เจินปู่ลงเล่น เจินย่าลงเล่น ลงมาบ่อฮอดกอดไม้ลงมา ลงมาบ่อได้ไต่ไม้ลงมา

๕) การเล่นนางม้า

วิธีการเล่น เอากาบป้าว มาทำเป็นม้าหื้อคนเล่นขี่หลังม้ากาบป้าวแล้วร้องฮ่ำไปเรื่อยๆ จนนางม้าเข้าแล้ว ม้าจะพาคนเล่นวิ่งเหาะไปดังม้า ระวังอย่าให้ก้นหลุดออกจากม้า ถ้าเล่นนานแล้ว ปล่อยก้นหลุดจากม้าเสียก็หมดฤทธิ์ กลายเป็นม้ากาบป้าวดังเดิม (อย่าลืมหาไม้ซ้าวยาวๆ มาพาดไว้กับหลังคาเรือน หรือต้นไม้ตรงที่เราเล่น) คำร้องกำฮ่ำ “สายสะหยองเหาะเหินขึ้นฟ้า แผ่วเมืองเจี๋ยงตุ๋ง เจี๋ยงฮาย เจ้าย่าขอเจินนางม้ามาเล่งเล่นต๋ามก๋อง”

๖) **การร้องเพลง**

ในกิจกรรมบันเทิงสังสรรค์ในหมู่เพื่อนฝูง นิยมการขับร้องเพลงต่างๆ จะมีการนำบทเพลงที่แต่งเนื้อร้องขึ้นจากความประทับใจในภูมิธรรมชาติของท้องถิ่น เช่น เพลงมนต์ขลังวังชิ้น ซึ่งมีผู้แต่งขึ้นและมีผู้ปรับปรุงแก้ไขเนื้อร้องมาหลายครั้งจนถึงปัจจุบัน มีเนื้อร้องดังนี้

เพลงมนต์ขลังวังชิ้น **คำร้อง/ทำนอง** สิงโต จันทร์มณี

วังชิ้นถิ่นนี้ช่างมีมนต์ขลัง ธรรมชาติยังหลั่ง ฝังใจไม่รู้ลืมเลือน ไพพฤกษ์ลำเนาโขดเขาช่างเร้าใจเตือน แคว้นใดใครเล่าจะเหมือน วังชิ้นถิ่นนี้แดนไกล

วังชิ้นถิ่นนี้ช่างมีสาวสวย ธรรมชาติยังช่วย ห้วยธาราน้ำใส อีกยมนาหมู่มัจฉา ถลาว่ายไปเงือกน้อยสาวลอยแหวกว่าย ในธาราวังชิ้นถิ่นงาม

พุน้ำร้อน ร้อนใจใคร่ลงอาบ น้ำตกแม่เกิ๋งลงทาบ กระเหรี่ยงยางแดง ไม่แล้งน้ำใจ พระธาตุพระพิมพ์ศักดิ์สิทธิ์เหนือสิ่งอื่นใด(วังขอน นาพูน แม่จอก ออกค้างใจ) นาเวียงบ้านใหม่ สดใส สรอยคอยใคร ใครเฝ้าคิดถึง

วังชิ้นถิ่นนี้ช่างมีมนต์ขลัง ธรรมชาติยังหลั่ง ฝังใจให้หวลคำนึง ทุกวันผ่านมาอุราช่างเร้าใจตรึงแคว้นใดใครเล่าใฝ่ถึง วังชิ้นถิ่นพัฒนา...เอย.

๔. ประเพณีแข่งเรือลอยกระทงอำเภอวังชิ้น

ประเพณีการแข่งเรือ เป็นการละแล่นอย่างหนึ่งของอำเภอวังชิ้น สืบเนื่องจากมีแม่น้ำยมเป็นแม่น้ำสายหลักซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เปรียบเสมือนเป็นสายโลหิตหล่อเลี้ยงคนวังชิ้น การคมนาคมส่วนใหญ่เป็นการคมนาคมทางน้ำ มีเรือยาวเป็นพาหนะ วิถีชีวิตส่วนใหญ่พึ่งพิงธรรมชาติ ประกอบอาชีพ ทำไร ทำนา หาของป่า ล่าสัตว์ จับสัตว์น้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งราษฎรที่อาศัยอยู่ริมฝั่งน้ำยม จะมีวิถีชีวิตที่แตกต่างออกไป กล่าวคือ เมื่อใกล้ถึงฤดูกาล เก็บเกี่ยวข้าว ตรุษไทย สงกรานต์ ราษฎรจะพากันเอาเรือออกไปหาปลาตามลำน้ำยม โดยใช้เรือ 1 ลำต่อคนหาปลา 2 คน เพื่อเป็นการเตรียมเสบียงอาหาร เพื่อใช้บริโภคในงานเทศการดังกล่าว ด้วยเห็นนี้จึงทำให้คนวังชิ้นผูกพันกับเรือและสายน้ำยมมาโดยตลอด

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของอำเภอ

น้ำพุร้อนแม่จอก

อุทยานแห่งชาติ เวียงโกศัย(น้ำตกเวียงโกศัย ต.แม่เกิ๋ง

ม่อนเสาหินพิศวง ต.นาพูน

พระธาตุขวยปู ต.แม่ป้าก

พระธาตุขวยปูตั้งอยู่ที่วัดชัยสิทธิ์ต.แม่ป้าก อ.วังชิ้น จ.แพร่ ถนนหมายเลข1023 รูปแบบเจดีย์เป็นศิลปะพม่าผสมล้านนา สูง9วาเศษ สร้างขึ้นเมื่อพ.ศ.1255แล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ.1269 พระบรมสารีริกธาตุอัญเชิญมาจากชมพูทวีปโดยคณะของพระเจ้าอโศกมหาราช ตามตำนานการสร้างเจดีย์84000องค์ในพุทธศตวรรษที่3นำมาบรรจุในรูปูคำโพธิสัตว์ตาม ตำนานครั้งพระพุทธเจ้าเสวยพระชาติเป็นสัตว์ในตำนานพระเจ้า500ชาติแล้วก็อกองอิฐปิด ปากรู กาลเวลาผ่านนับ1000ปีจึงมีการสร้างเจดีย์ทับกองอิฐนั้น จากนั้นเวลาก็ได้ผ่านมาอีก นับ1000ปีจนถึงสมัยแผ่นดินพระพุทธเจ้าหลวงก็ได้มีพระเถระจาริกมาพบจึงจะทำการ บูรณะอีกครั้งท่านชื่อ"ญาณวิราช"เป็นเถระจากนครน่านท่านได้ขอความช่วยเหลือการบูรณะจาก เจ้านครลำปาง ชื่อ"เจ้าบุญวาทย์ วงศ์มานิตย์" ท่านศรัทธามากจึงสร้างฉัตรถวายและพร้อมกับ ทรัพย์จำนวนหนึ่งมาถวาย ส่วนแรงงานนั้นก็ได้มอบให้ "แสนเมืองเชียงชื่น" จ้าเมืองลองเป็นผู้ จัดหาจนแล้วเสร็จดี เวลาไม่นานนี้พระธาตุขวยปูก็จะมีอายุครบ1300ปีในพ.ศ.2555นี้

พระธาตุแม่พิมพ์

ผ้าทอกระเหรี่ยงเม็ดมะเดือย

ชุดกระเหรี่ยงบ้านค้างใจ ต.แม่เกิ๋ง

****